

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาสัมพันธภาพในครอบครัวและการตัดสินใจเข้ารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชราของผู้สูงอายุ สถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง จังหวัดชลบุรีและเขตพื้นที่ตำบลบางละมุง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยวิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ มีการทบทวนเอกสาร วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้วิจัยศึกษาจากการสัมภาษณ์จากการที่ผู้วิจัยเข้าไปเยี่ยมบ้าน โดยมีการนำเสนอข้อมูลและการสังเกตในการสนทนา เพื่อศึกษาสัมพันธภาพในครอบครัว และการตัดสินใจเข้ารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชราของผู้สูงอายุ ประชากรในการศึกษานี้มี 4 กลุ่ม คือ ผู้สูงอายุที่อยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรา และผู้สูงอายุที่อยู่กับครอบครัวในพื้นที่ตำบลบางละมุง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ครอบครัวของผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุงและครอบครัวของผู้สูงอายุที่อยู่กับบ้าน การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาขอเสนอผลการศึกษา ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง
2. ผลการศึกษาสัมพันธภาพในครอบครัวของผู้สูงอายุ
3. ข้อมูลเจาะลึกของกลุ่มตัวอย่าง
4. ผลการศึกษาการตัดสินใจเข้ารับการสงเคราะห์การตัดสินใจเข้ารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชรา

4.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุและครอบครัว

4.1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา

1) เพศ

จากจำนวนตัวอย่าง 10 คน เป็นเพศชายร้อยละ 50 เพศหญิงร้อยละ 50

2) อายุ

จากจำนวนตัวอย่างกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 60 - 69 ปี คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมาอายุระหว่าง 70 - 79 ปี คิดเป็นร้อยละ 30 อายุระหว่าง 80 - 89 ปี คิดเป็นร้อยละ 10 และอายุระหว่าง 90 - 99 ปี คิดเป็นร้อยละ 10 เป็นจำนวนน้อยที่สุดทั้ง 2 ช่วงอายุ

3) สถานภาพ

จากจำนวนตัวอย่างกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่เป็นหม้าย (คู่สมรสถึงแก่กรรม) เป็นจำนวนมากที่สุดคือร้อยละ 60 รองลงมาสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 20 สถานภาพหม้ายหรือหย่าร้างคิดเป็นร้อยละ 10 และสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 10 เท่ากับสถานภาพหม้ายหรือหย่าร้าง ซึ่งมีจำนวนน้อยที่สุดทั้ง 2 สถานภาพ

4) ระดับการศึกษา

จากจำนวนตัวอย่างกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 60 รองลงมาไม่ได้รับการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 20 ต่ำกว่าระดับประถมศึกษา หรืออ่านออกเขียนได้ คิดเป็นร้อยละ 10 เท่ากับระดับมัธยมศึกษาที่มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 10

5) รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

จากจำนวนตัวอย่างกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่จะมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 100 - 1,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 40 และไม่มีรายได้คิดเป็นร้อยละ 40 เช่นกัน รองลงมาได้ 3,001 - 4,000 บาท จำนวนน้อยที่สุดเพียงร้อยละ 20

6) แหล่งรายได้

จากจำนวนตัวอย่างกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่ไม่มีแหล่งรายได้ คิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมาแหล่งรายได้มาจากบุตรหลาน คิดเป็นร้อยละ 30 จากการทำงานรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 20 และจากเงินเก็บสะสม คิดเป็นร้อยละ 10 มีจำนวนน้อยที่สุด

7) จำนวนบุตร

จากจำนวนตัวอย่างกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่มีบุตร 1 คน มีบุตร 2 คน และมีบุตร 5 คน คิดเป็นร้อยละร้อยละ 20 และมีจำนวนรองลงมาและน้อยที่สุดได้แก่ ไม่มีบุตร บุตรถึงแก่กรรม ไปหมด มีบุตร 4 คน และมีบุตร 6 คน คิดเป็นร้อยละร้อยละ 10

8) ภาวะสุขภาพ

จากจำนวนตัวอย่างกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่มีสุขภาพไม่แข็งแรงและเจ็บป่วยมีโรคประจำตัว คิดเป็นร้อยละ 100

9) บทบาทหน้าที่ภายในครอบครัว

จากจำนวนตัวอย่างกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่มีบทบาทหน้าที่ในครอบครัวมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 60 รองลงมา มีจำนวนน้อยที่สุดคือไม่มีบทบาทหน้าที่ในครอบครัวเลย คิดเป็นร้อยละ 40

10) ปัญหาที่ประสบภายในครอบครัว

จากจำนวนตัวอย่างกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่มีรายได้ไม่เพียงพอแก่การครองชีพ และมีภาระหนี้สิน คิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมาอยู่กับครอบครัวไม่มีความสุข คิดเป็นร้อยละ 30 ไม่มีที่อยู่อาศัย และต้องไปอาศัยญาติพี่น้องดูแลด้วยความเกรงใจ คิดเป็นร้อยละ 20 และถูกทอดทิ้งอยู่เพียงลำพัง มีจำนวนน้อยที่สุดเพียงร้อยละ 10

11) ลักษณะที่อยู่อาศัย

จากจำนวนตัวอย่างกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่อาศัยอยู่บ้านจัดสรรและทาวน์เฮาส์ที่บุตรผ่อนส่ง คิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมาอาศัยอยู่บ้านเช่าห้องแถวและอาศัยอยู่บ้านเดี่ยวใกล้กับญาติพี่น้อง คิดเป็นร้อยละร้อยละ 20 และมีจำนวนน้อยที่สุดเพียงร้อยละ 10 ได้แก่ อาศัยห้องพักราชการกับอาศัยอยู่บ้านเดี่ยวปลูกบนที่ดินผู้อื่น

12) สวัสดิการ

จากจำนวนกลุ่มตัวอย่างนี้ ส่วนใหญ่ได้รับสวัสดิการผู้สูงอายุ ในด้านสุขภาพอนามัย คิดเป็นร้อยละ 70 รองลงมาได้รับสวัสดิการทุกด้านและอื่นๆ ได้แก่ ด้านสุขภาพอนามัย การศึกษาที่อยู่อาศัย รายได้ และอื่น ๆ เช่น การลดค่าพาหนะเดินทางสำหรับผู้สูงอายุ การให้ผู้สูงอายุยืมเงินไปลงทุนโดยไม่คิดดอกเบี้ย เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 30

13) การเกื้อหนุนทางสังคม

จากจำนวนตัวอย่างกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่ได้รับการเกื้อหนุนอาหารและเสื้อผ้า อาหารและเสื้อผ้าและที่อยู่อาศัย คิดเป็นร้อยละร้อยละ 30 รองลงมาคือ เงิน อาหารและเสื้อผ้าและที่อยู่อาศัย คิดเป็นร้อยละ 20 และได้รับการเกื้อหนุนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละร้อยละ 10 ได้แก่ เงินและอาหารและเสื้อผ้า

14) ผลกระทบที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต

จากจำนวนตัวอย่างกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่ได้รับผลกระทบด้านสุขภาพกาย-จิต และสภาพแวดล้อมมากที่สุดคือร้อยละ 40 รองลงมาคือ สุขภาพกาย-จิตและความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม สุขภาพกาย-จิต สภาพแวดล้อมและสภาพความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม คิดเป็นร้อยละร้อยละ 20 ส่วนผลกระทบสุขภาพกาย-จิตและ สภาพความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม มีจำนวนน้อยที่สุดเพียงร้อยละ 10 เท่ากัน (ตารางที่ 4.1)

ตารางที่ 4.1
ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา
บ้านบางละมุง

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	5	50
หญิง	5	50
รวม	10	100
อายุ		
60 - 69 ปี	5	50
70 - 79 ปี	3	30
80 - 89 ปี	1	10
90 - 99 ปี	1	10
รวม	10	100
สถานภาพ		
ม่าย	6	60
สมรส	2	20
หย่าร้าง	1	10
โสด	1	10
รวม	10	100
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	6	60
ไม่ได้รับการศึกษา	2	20
ต่ำกว่าประถมศึกษา (อ่านออก เขียนได้)	1	10
มัธยมศึกษา	1	10
รวม	10	100
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
ไม่มีรายได้	4	40
100 - 1,000 บาท	4	40
1,001 - 2,000 บาท	-	-
2,001 - 3,000 บาท	-	-
3,001 - 4,000 บาท	2	20
รวม	10	100

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
แหล่งรายได้		
ไม่มีรายได้	4	40
จากบุตรหลาน	3	30
จากเงินรับจ้าง	2	20
จากเงินเก็บสะสม	1	10
รวม	10	100
จำนวนบุตร		
ไม่มีบุตร	1	10
มีบุตร 1 คน	2	20
มีบุตร 2 คน	2	20
มีบุตร 3 คน	-	-
มีบุตร 4 คน	1	10
มีบุตร 5 คน	2	20
มีบุตร 6 คน	1	10
บุตรถึงแก่กรรมไปหมด	1	10
รวม	10	100
ภาวะสุขภาพ		
รู้สึกไม่แข็งแรงและมีโรคประจำตัว	10	100
รวม	10	100
บทบาทหน้าที่ในครอบครัว		
มีบทบาทหน้าที่	6	60
ไม่มีบทบาทหน้าที่	4	40
รวม	10	100
ปัญหาที่ประสบภายในครอบครัว		
รายได้ไม่เพียงพอแก่การครองชีพ และมีภาระหนี้สิน	4	40
อยู่กับครอบครัวไม่มีความสุข	3	30
ไม่มีที่อยู่อาศัย	2	20
ถูกทอดทิ้ง	1	10
รวม	10	100

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ลักษณะที่อยู่อาศัย		
บ้านจัดสรร (นุตรผ่องสง)	4	40
บ้านเช่าห้องแถว	2	20
บ้านเดี่ยวโกดังญาติพี่น้อง	2	20
บ้านเดี่ยวปลูกบนที่ดินผู้อื่น	1	10
ห้องพักราชการ	1	10
รวม	10	100

4.1.2. ข้อมูลทั่วไปของครอบครัวผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์

1) เพศ

จากจำนวนตัวอย่าง 10 คน เป็นเพศชายร้อยละ 40 เพศหญิงร้อยละ 60

2) อายุ

จากจำนวนกลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 40 - 49 ปี และอายุระหว่าง 50 - 59 ปี เป็นจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 30 ทั้งสองช่วงอายุ รองลงมาอายุระหว่าง 30 - 39 ปี คิดเป็นร้อยละ 20 อายุระหว่าง 20 - 29 ปี และอายุระหว่าง 80 - 89 ปี มีจำนวนน้อยที่สุดทั้งสองช่วงอายุ คิดเป็นร้อยละ 10

3) สถานภาพ

จากจำนวนตัวอย่างกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่สถานภาพสมรส มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 70 รองลงมาไม่มีสถานภาพใด คิดเป็นร้อยละ 20 และสถานภาพหม้าย (คู่สมรสถึงแก่กรรม) มีน้อยที่สุดเพียงร้อยละ 10

4) ระดับการศึกษา

จากจำนวนตัวอย่างกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมาสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 30 และในระดับประถมศึกษา มีน้อยที่สุดเพียงร้อยละ 20

5) รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

จากจำนวนตัวอย่างกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่จะมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 1,000 - 10,000 บาท และ 10,001 - 20,000 บาทเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 40 ซึ่งมีจำนวนมากที่สุด รองลงมา มีรายได้ 20,001 - 30,000 บาท มีจำนวนน้อยที่สุดเพียงร้อยละ 20

6) แหล่งรายได้

จากจำนวนตัวอย่างกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่มีแหล่งรายได้จากการรับจ้างมากที่สุด คือ คิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมาคือรับราชการ คิดเป็นร้อยละ 30 จากการค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 20 และจากธุรกิจส่วนตัวด้านการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 10 มีจำนวนน้อยที่สุด

7) จำนวนบุตร

จากจำนวนตัวอย่างกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่มีบุตร 2 คน และมีบุตร 3 คน คิดเป็นร้อยละ 30 เท่ากัน รองลงมาไม่มีบุตร คิดเป็นร้อยละ 20 มีบุตรหนึ่งคนและมีบุตรห้าคน มีจำนวนน้อยที่สุดเพียงร้อยละ 10 เท่ากัน

8) บทบาทหน้าที่ภายในครอบครัว

จากจำนวนตัวอย่างกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่มีบทบาทหน้าที่เป็นหัวหน้าครอบครัวและเป็นผู้หารายได้หลักของครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 80 รองลงมา ช่วยหารายได้บ้างและเป็นแม่บ้านดูแลครอบครัว มีจำนวนน้อยที่สุดเพียงร้อยละ 20

9) ปัญหาที่ประสบภายในครอบครัว

จากจำนวนตัวอย่างกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่ประสบปัญหาฐานะยากจน รายได้ไม่เพียงพอแก่การครองชีพและมีภาระหนี้สิน คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมาประสบปัญหาทะเลาะและขัดแย้งภายในครอบครัวเป็นประจำ และไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 20 เท่ากัน มีผู้สูงอายุและเด็กเป็นภาระหลายคน มีจำนวนน้อยที่สุดเพียงร้อยละ 10

10) สมาชิกพึงพิงในครอบครัว

จากจำนวนตัวอย่างกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่มีสมาชิกพึงพิง 4 คน และมีสมาชิกพึงพิง 5 คน คิดเป็นร้อยละ 30 เท่ากันซึ่งมากที่สุด รองลงมามีสมาชิกพึงพิง 1 คน คิดเป็นร้อยละ 20 ไม่มีสมาชิกพึงพิงและมีสมาชิกพึงพิง 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10 เท่ากัน ซึ่งมีจำนวนน้อยที่สุด

11) ความสัมพันธ์กับผู้สูงอายุ

จากจำนวนตัวอย่างกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่เป็นบุตร มีจำนวนมากที่สุดคือร้อยละ 50 รองลงมาเป็นหลาน คิดเป็นร้อยละ 20 และมีจำนวนน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 10 ได้แก่ เป็นภรรยา เป็นพี่สาว และคนรู้จักคุ้นเคย ซึ่งมีจำนวนน้อยเท่ากัน

12) สวัสดิการ

จากจำนวนกลุ่มตัวอย่างนี้ ส่วนใหญ่ได้รับสวัสดิการผู้สูงอายุ ในด้านสุขภาพอนามัยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 80 รองลงมาและน้อยที่สุดคือ ด้านสุขภาพอนามัยและการศึกษา สวัสดิการทุกด้านและอื่นๆ เช่น สุขภาพอนามัย การศึกษา ที่อยู่อาศัย รายได้ ด้านสังคม และวัฒนธรรม เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 10 เท่ากัน

13) การเกื้อหนุนทางสังคม

จากจำนวนตัวอย่างกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่ไม่ได้รับการเกื้อหนุน คิดเป็นร้อยละ 60 และได้รับการเกื้อหนุนเท่าๆ กันในด้านอาหารและเสื้อผ้า เงินและอาหาร/เสื้อผ้า เงินและที่อยู่อาศัย และเงิน อาหาร/เสื้อผ้าและที่อยู่อาศัย คิดเป็นอย่างละร้อยละ 10

14) ผลกระทบที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต

จากจำนวนตัวอย่างกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่ไม่ได้รับผลกระทบและอื่นๆ เช่น รายได้ที่อยู่อาศัย การไม่มีโรคประจำตัว เป็นต้น มีจำนวนมากที่สุดคือร้อยละ 40 รองลงมาคิดเป็นร้อยละ 20 เท่ากันคือ สุขภาพ ความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม สุขภาพกาย-จิต และความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม ผลกระทบที่มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 10 เท่ากันคือสุขภาพกาย-จิต สภาพแวดล้อม (ตารางที่ 4.2)

ตารางที่ 4.2
ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างครอบครัวผู้สูงอายุ
ในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	4	40
หญิง	6	60
รวม	10	100
อายุ		
20 - 29 ปี	1	10
30 - 39 ปี	2	20
40 - 49 ปี	3	30
50 - 59 ปี	3	30
60 - 69 ปี	-	-
70 - 79 ปี	-	-
80 - 89 ปี	1	10
รวม	10	100
สถานภาพ		
หม้าย (คู่สมรสถึงแก่กรรม)	1	10
สมรส	7	70
โสด	2	20
รวม	10	100

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
อุดมศึกษา	5	50
มัธยมศึกษา	3	30
ประถมศึกษา	2	20
รวม	10	100
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
1,000 – 10,000 บาท	4	40
10,001 - 20,000 บาท	4	40
20,001 - 30,000 บาท	2	20
รวม	10	100
แหล่งรายได้		
รับจ้าง	4	40
รับราชการ	3	30
ค้าขาย	2	20
ธุรกิจส่วนตัวทางการเกษตร	1	10
รวม	10	100
จำนวนบุตร		
ไม่มีบุตร	2	20
มีบุตร 1 คน	1	10
มีบุตร 2 คน	3	30
มีบุตร 3 คน	3	30
มีบุตร 4 คน	-	-
มีบุตร 5 คน	1	10
รวม	10	100
บทบาทหน้าที่ในครอบครัว		
หัวหน้าครอบครัว	8	80
แม่บ้านและช่วยหารายได้บ้าง	2	20
รวม	10	100

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ปัญหาที่ประสบภายในครอบครัว		
ฐานะยากจนและมีภาระหนี้สิน	5	50
ทะเลาะและขัดแย้งภายในครอบครัว	2	20
ผู้สูงอายุและเด็กเป็นภาระหลายคน	1	10
ไม่มีปัญหา	2	20
รวม	10	100
สมาชิกที่พึ่งพิงในครอบครัว		
ไม่มีสมาชิกพึ่งพิง	1	10
สมาชิกพึ่งพิง 1 คน	2	20
มีสมาชิกพึ่งพิง 2 คน	-	-
มีสมาชิกพึ่งพิง 3 คน	1	10
มีสมาชิกพึ่งพิง 4 คน	3	30
มีสมาชิกพึ่งพิง 5 คน	3	30
รวม	10	100
ความสัมพันธ์กับผู้สูงอายุ		
เป็นบุตร	5	50
เป็นหลาน	2	20
เป็นภรรยา	1	10
เป็นพี่สาว	1	10
เป็นคนรู้จักคุ้นเคย	1	10
รวม	10	100

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สวัสดิการ		
ด้านสุขภาพอนามัย	8	80
ด้านการศึกษา	-	-
ด้านที่อยู่อาศัย	-	-
ด้านรายได้	-	-
ด้านสุขภาพและการศึกษา	1	10
ด้านสุขภาพและรายได้	-	-
ด้านการศึกษาและที่อยู่อาศัย	-	-
ด้านการศึกษาและรายได้	-	-
ด้านที่อยู่อาศัยและรายได้	-	-
สวัสดิการทุกด้านและอื่นๆ	1	10
รวม	10	100
การเกื้อหนุนทางสังคม		
เงิน	-	-
อาหาร/เสื้อผ้า	1	10
ที่อยู่อาศัย	-	-
เงินและอาหาร/เสื้อผ้า	1	10
เงินและที่อยู่อาศัย	1	10
อาหาร/เสื้อผ้าและที่อยู่อาศัย	-	-
เงิน อาหาร/เสื้อผ้าและที่อยู่อาศัย	1	10
ไม่ได้รับการเกื้อหนุนและอื่นๆ	6	60
รวม	10	100

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ผลกระทบที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิต		
สุขภาพกาย - จิต	1	10
สภาพแวดล้อม	1	10
สภาพความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม	2	20
สุขภาพกาย - จิตและสภาพแวดล้อม	-	-
สุขภาพกาย - จิตและความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม	2	20
สภาพแวดล้อมและความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม	-	-
สุขภาพกาย - จิต สภาพแวดล้อมและสภาพความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม	-	-
ไม่ได้รับผลกระทบ / อื่นๆ	4	40
รวม	10	100

ตารางที่ 4.3

ข้อมูลทั่วไปเชิงคุณภาพของกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุ
ในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุงและครอบครัว

กรณศึกษา (1 ถึง 5)	1		2		3		4		5	
	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ
ข้อมูลทั่วไป										
เพศ	ชาย	หญิง	หญิง	ชาย	ชาย	หญิง	หญิง	ชาย	หญิง	หญิง
อายุ (ปี)	64	58	78	62	62	28	76	44	82	48
สถานภาพ	สมรส	สมรส	หม้าย (สามีถึง แก่กรรม)	หม้าย (สามีถึง แก่กรรม)	หม้าย (สามีถึง แก่กรรม)	สมรส	หม้าย (สามีถึง แก่กรรม)	สมรส	หม้าย (สามีถึง แก่กรรม)	สมรส
ระดับการศึกษา	ป.4	ป.4	ไม่ได้รับ การศึกษา	ป.4	ป.4	ม.3	ป.4	ปริญญาตรี	ต่ำกว่า ประถมศึกษา	ปริญญาตรี
แหล่งรายได้/ รายได้ต่อเดือน	ไม่มี	ค้าขาย 2,000-/ด.	รับจ้าง 1,000-/ด.	ไม่มี บุตรหลาน ให้บ้าง	ไม่มี บุตรหลาน ให้บ้าง	รับจ้าง/ บริษัท 5,000-/ด.	บุตร หลาน 3,500-/ด.	รับจ้าง/ บริษัท 3,000-/ด.	ไม่มี นอกจากคน รู้จักเงิน ใจ	ค้าขาย 1,000-/ด.

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

กรณีศึกษา (1 ถึง 5) ข้อมูลทั่วไป	1		2		3		4		5	
	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ
จำนวนบุตร (คน)	5 ชาย 4 หญิง 1	5 ชาย 4 หญิง 1	1 หญิง 1 กรรมแล้ว	2 ชาย 2	2 ชาย 1 หญิง 1	3 ชาย 2 หญิง 1	4 ชาย 1 หญิง 3	3 ชาย 2 หญิง 1	1 ชาย 1	1 ชาย 1
ภาวะสุขภาพ	ไม่แข็งแรง มีโรคประจำตัวเคยผ่าตัดสมอง	ไม่แข็งแรง มีโรคประจำตัวหลังโด้งงอ	ไม่แข็งแรง มีโรคประจำตัวอัมพาต	-	ไม่แข็งแรง มีโรคประจำตัวอัมพาต	-	แข็งแรง ตามวัย แต่มักเป็นภูมิแพ้	-	ไม่แข็งแรง มีโรคประจำตัว	-
บทบาทหน้าที่ภายในครอบครัว	ไม่มี อยู่บ้าน เฉยๆ	หารายได้คนเดียวในครอบครัว	ช่วยทำงาน หาเลี้ยง ครอบครัว	หารายได้ หลักใน ครอบครัว	ช่วยทำ ความ สะอาดบ้าน	ช่วยหาราย ได้บ้าง ดูแลบ้าน	ช่วยทำงาน บ้าน	หารายได้ หลักใน ครอบครัว	ไม่มี เพราะชรา มากแล้ว	ช่วยค้าขาย ที่บ้านและ เลี้ยงดูบุตร
ปัญหาที่ประสบภายในครอบครัว	รายได้ไม่เพียงพอกับการครองชีพ	รายได้ไม่เพียงพอกับการครองชีพ	อาศัยญาติอยู่ด้วยความเกรงใจ	มีหนี้สินจากการลงทุนด้านการเกษตร	ยากจนและมีหนี้สินสุขภาพไม่แข็งแรง	รายได้ไม่เพียงพอกับการครองชีพ หนี้สิน	ทะเลาะกับหลาน ไม่มี	ไม่มี	ยากจน ไม่มีที่ อยู่อาศัย	ไม่มี

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

กรณีศึกษา (1 ถึง 5) ข้อมูลทั่วไป	1		2		3		4		5	
	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ
ลักษณะที่อยู่อาศัย	บ้านเดี่ยว ชั้นเดียว ใกล้ญาติ พี่น้อง	บ้านเดี่ยว ชั้นเดียว ใกล้ญาติ พี่น้อง	บ้านเดี่ยว ปลูกลาน ที่ดิน นายจ้าง	บ้านปูน ชั้นเดียว ปลูกลาน ในสวน	บ้านปูน ชั้นเดียว หลังคามุง กระเบื้อง และ สังกะสี	บ้านปูนชั้น เดียวหลังคา มุงกระเบื้อง และสังกะสี	บ้านจัด สรรชั้น เดียวใกล้ สวนและ ไร่มัน	บ้านจัดสรร ชั้นเดียวใกล้ สวนและ ไร่มัน	บ้านเช่า สภาพทรุด โทรมหลัง คาสังกะสี	ทาวน์เฮ้าส์ 2 ชั้นๆ ล่าง ขายของชำ
สมาชิกทั้งหมด	-	4 คน (สามี บุตร 1 คน หลาน 2 คน)	-	5 คน (ผู้สูง อายุ 3 คน บุตร 2 คน)	-	4 คน (บิดา บุตร 3 คน)	-	4 คน (มารดา บุตร 3 คน)	-	ไม่มี
ความสัมพันธ์กับผู้สูงอายุ	-	เป็นภรรยา	-	เป็นหลาน สะใภ้	-	เป็นบุตร สาว	-	เป็นบุตร ชาย	-	เป็นคนรู้จัก คุ้นเคย

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

กรณีศึกษา (1 ถึง 5) ข้อมูลทั่วไป	1		2		3		4		5	
	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ
สวัสดิการ	-โครงการ 30 บาท รักษาทุก โรค -รับกา รสงเคราะห์	-โครงการ 30 บาทรักษาทุก โรค -รับกา รสงเคราะห์	-โครงการ 30 บาท รักษาทุก โรค -รับกา รสงเคราะห์	-โครงการ 30 บาท รักษาทุก โรค -รับกา รสงเคราะห์	-โครงการ 30 บาท รักษาทุก โรค -รับกา รสงเคราะห์	-ประกัน สังคม รักษาทุก โรค	-โครงการ 30 บาท รักษาทุก โรค -รับกา รสงเคราะห์	-ประกัน สังคม รักษาทุก โรค	-รับกา รสงเคราะห์ รักษาทุก โรค	-โครงการ 30 บาท รักษาทุก โรค
การเกี่ยวหมุนทางสังคม	-ได้รับความ การช่ ยเหลือ จากญาติพี่น้อง ฝ่ายภรรยา ด้านอาหาร	-ได้รับความ การช่ ยเหลือ จากญาติพี่น้อง อาหาร	-ได้รับความ การช่ ยเหลือ จากญาติพี่น้อง อาหารและ พยาบาล	-ได้รับความ การช่ ยเหลือ จากญาติพี่น้อง อาหารและ พยาบาล	-ได้รับความ การช่ ยเหลือ จากญาติพี่น้อง อาหารและ พยาบาล	-ได้รับความ การช่ ยเหลือ จากญาติพี่น้อง อาหารและ เงิน	-ไม่ได้รับ การช่ ยเหลือ จากญาติพี่น้อง ด้านเงิน	-ไม่ได้รับ การช่ ยเหลือ จากญาติพี่น้อง ด้านเงิน	-ได้รับความ ช่ ยเหลือ จากญาติพี่น้อง บ้านด้านสิ่ง ของและ อาหาร	-ไม่ได้รับ ความช่ ยเหลือ จาก ญาติพี่น้อง จากใคร

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

กรณีศึกษา (1 ถึง 5) ข้อมูลทั่วไป	1		2		3		4		5	
	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ
คุณภาพชีวิต	-มีปัญหาเรื่อง สุขภาพ -ครอบครัวมี รายได้ไม่ เพียงพอ	-ปัญหา ความ เครียด เพราะขาย ได้ไม่เพียง พอ	-ปัญหาความ ขัดแย้งกับ น้อง รู้สึกโดดเดี่ยว	-ปัญหา ความ สัมพันธ์ ระหว่าง สมาชิกใน บ้าน	-ปัญหาด้าน สุขภาพ	-ปัญหา ความ ยากจน	-ปัญหา ความ สัมพันธ์ ระหว่าง สมาชิกใน บ้าน	-	-ปัญหา ความ ยากจน	-

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

กรณีศึกษา (6 ถึง 10) ข้อมูลทั่วไป	6		7		8		9		10	
	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ
เพศ	หญิง	ชาย	ชาย	ชาย	ชาย	ชาย	หญิง	หญิง	ชาย	หญิง
อายุ	90	53	69	40	63	38	67	80	77	53
สถานภาพ	หม้าย (สามีถึง แก่กรรม)	สมรส	สมรส	สมรส	หม้าย (ภรรยา แก่กรรม)	สมรส	โสด	โสด	หม้าย (ภรรยา แก่กรรม)	โสด
ระดับการศึกษา	ไม่ได้รับการ ศึกษา	ม.6	ป.4	ปริญญาตรี	ม.3	ป.ว.ส.	ป.4	ป.4	ป.4	ปริญญาตรี
แหล่งรายได้/ รายได้ต่อเดือน	น้องสาวต่าง มารดา 200-/ด.	รับ ราชการ 19,020-/ด.	บุตร 4,000-/ด.	รับจ้าง 15,000-/ด.	เงินเก็บ สะสม/ลูก หลานบ้าง 1,000-/ด.	รับ ราชการ 7,550-/ด.	รับจ้าง ทั่วไป 900-/ด.	รับจ้าง/ ค้าขาย ไต่ปลา 2,000-/ด.	ไม่มี บุตรสาว เงินเจอบ้าง	รับ ราชการ 15,000-/ด.

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

กรณีศึกษา (6 ถึง 10)	6		7		8		9		10	
	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ
ข้อมูลทั่วไป										
จำนวนบุตร (คน)	1 ชาย 1	3 ชาย 2 หญิง 1	5 ชาย 1 หญิง 4	2 ชาย 1 หญิง 1	2 ชาย 1 หญิง 1	2 ชาย 1 หญิง 1	ไม่มี	ไม่มี	6 ชาย 2 หญิง 4	ไม่มี
ภาวะสุขภาพ	ไม่แข็งแรง สุขภาพ มากหลัง ล้มบาง ครั้ง	-	แข็งแรง ตามวัย แต่มีโรค หัวใจ	-	ไม่แข็งแรง มีโรค อัมพาตและ หอบหืด	-	ไม่แข็งแรง เป็น ภูมิแพ้ และ ตัดกระจาก	ไม่แข็งแรง มีอาการ ทาง ประสาท	ไม่แข็งแรง มีโรคเก๊าท์/ ความดัน โลหิตสูง	-
บทบาทหน้าที่ ภายในครอบครัว	ไม่มี เพราะชรา ภาพมาก	หัวหน้า ครอบครัว รับราชการ ต่างจังหวัด	ดูแลครอบครัว และ เคยเป็น หัวหน้า ครอบครัว	หัวหน้า ครอบครัว	ไม่มี	หัวหน้า ครอบครัว	ช่วย ทำงานหา รายได้ และเป็น แม่บ้าน	หัวหน้า ครอบครัว	เฝ้าบ้านและดู แลบ้านให้ลูก	หัวหน้า ครอบครัว

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

กรณีศึกษา (6 ถึง 10) ข้อมูลทั่วไป	6		7		8		9		10	
	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ
ปัญหาที่ประสบ ภายในครอบครัว	บุตรไม่ เลี้ยงดู / ต้องเลี้ยง น้องสาว อายุ 70 ปี	ในบ้านมีผู้ สูงอายุและ เด็กกระ หอยคน หลายคน	รายได้ไม่ เพียงพอ เลี้ยงดูลูก สาวพิการ	รายได้ไม่ เพียงพอ แก่การ ครองชีพ	ทะเลาะกับ บุตรสาว และอยู่กับ บุตรชายไม่ มีความสุข	รายได้ไม่ เพียงพอ แก่การ ครองชีพ	ยากจน รายได้ไม่ เพียงพอ อยู่กับ ครอบครัว ไม่มีความสุข	ยากจน วย ได้ไม่เพียงพอ มีภาวะ ความ เครียด	ทะเลาะกับ บุตรสาว ไม่มี ความสุข	ขัดแย้งกับ บิดาบ่อย ไม่เข้าใจกัน
ลักษณะที่อยู่อาศัย	บ้าน ทาวน เข้าส์จัด เข้าส์จัด สรเดี่ยว รั้วติดกัน	บ้านทาวน เข้าส์จัดสร เดี่ยวรั้วติด กัน	บ้านจัด สรเดี่ยว ชั้นเดี่ยว ของบุตร ชาย	บ้านจัด สรเดี่ยว ชั้นเดี่ยว ของบุตร ชาย	ห้องพัก ราชการ คือนข้าง แคบ	ห้องพัก ราชการมี ห้องน้ำอยู่ ข้างนอก	บ้านเช่า ห้องแถว ใกล้แหล่ง ชุมชน	บ้านเช่า ห้องแถว ใกล้แหล่ง ชุมชน	ทาวนเข้าส์ 2 ชั้นๆ 2 ห้อง นอน มีเครื่อง อำนวยความสะดวก	ทาวนเข้าส์ 2 ชั้นๆ 2 ห้องนอน มีเครื่อง อำนวยความสะดวก

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

กรณีศึกษา (6 ถึง 10) ข้อมูลทั่วไป	6		7		8		9		10	
	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ
สมาชิกพึงพิง (คน)	-	5 มารดา บ้า บุตร 2 คน หลาน 1 คน	1 บุตรสาวที่ พิการ	5 บิดา มารดาพี่ สาว บุตร 2 คน	-	3 บิดาและ บุตร 2	-	1 น้องสาว	-	1 บิดา
ความสัมพันธ์กับผู้สูงอายุ	-	หลานชาย	-	บุตรชาย	-	บุตรชาย	-	พี่สาว	-	บุตรสาว
สวัสดิการ	-โครงการ 30 บาทรักษาทุก โรค -รับบริการ สงเคราะห์	-เบิกค่ารักษา พยาบาล -เบิกค่าเล่า เรียนบุตร	-รับบริการ สงเคราะห์	-ประกัน สังคม	-เบิกค่า รักษา	-บ้านพัก ราชการ -เบิกค่า รักษา พยาบาล และค่าเล่า เรียนบุตร	-โครงการ 30 บาท รักษาทุก โรค -รับบริการ สงเคราะห์	-โครงการ 30 บาท รักษาทุก โรค	-โครงการ 30 บาท รักษาทุก โรค -รับบริการ สงเคราะห์	-เบิกค่า รักษา

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

กรณีศึกษา (6 ถึง 10) ข้อมูลทั่วไป	6		7		8		9		10	
	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ
การเกื้อหนุนทางสังคม	- ได้รับความ การช่วย เหลือจาก น้องสาว ด้านที่อยู่ อาศัยและ อาหาร	- ไม่ได้รับ ความช่วย เหลือ	- ได้รับความ ช่วยเหลือ ด้านเงินจาก บุตร	- ไม่ได้รับ ความช่วย เหลือใดๆ	- ได้รับความ ช่วยเหลือ จากบุตร ด้านเงินถึง ของและการ รักษา พยาบาล	- ไม่ได้รับ ความช่วย เหลือ	- ได้รับความ ช่วยเหลือ จากหลาน เรื่องเงิน	- ได้รับความ ช่วยเหลือ จากหลาน เรื่องเงิน และสิ่งของ	- ได้รับความ ช่วยเหลือ จากบุตร ด้านที่อยู่ อาศัย เงิน และสิ่งของ	- ไม่ได้รับ ความช่วย เหลือจาก ใคร
คุณภาพชีวิต	- สภาพ หลังดื่ม	-	- ปัญหา ด้าน สุขภาพ	-	- ปัญหา ด้าน สุขภาพ	-	- ปัญหา ด้าน สุขภาพ	- ปัญหา ด้าน สุขภาพ	- ปัญหา ด้าน สุขภาพ	- ปัญหา ด้าน สุขภาพ

4.1.3 ข้อมูลทั่วไปของผู้สูงอายุในพื้นที่ตำบลบางละมุง

1) เพศ

จากจำนวนตัวอย่าง 10 คน เป็นเพศชายร้อยละ 10 เพศหญิงร้อยละ 90

2) อายุ

จากจำนวนตัวอย่างกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 70-79 ปี คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมา อายุระหว่าง 80 - 89 ปี คิดเป็นร้อยละ 40 และอายุระหว่าง 60 - 69 ปี มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 10

3) สถานภาพ

จากจำนวนตัวอย่างกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่เป็นหม้าย (คู่สมรสถึงแก่กรรม) เป็นจำนวนมากที่สุด คือร้อยละ 70 รองลงมา มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 20 สถานภาพหม้าย (หย่าร้าง) มีจำนวนน้อยที่สุดเพียงร้อยละ 10

4) ระดับการศึกษา

จากจำนวนตัวอย่างกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในระดับประถมศึกษาคิดเป็นร้อยละ 60 และไม่ได้รับการศึกษามีน้อยที่สุดเพียงร้อยละ 40

5) รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

จากจำนวนตัวอย่างกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่จะมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 101 - 2,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 80 รองลงมาและน้อยที่สุดเพียงร้อยละ 10 ได้แก่ มีรายได้ เฉลี่ยต่อเดือน 2,001 - 4,000 บาท และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001 - 12,000 บาท ซึ่งมีจำนวนจำนวนน้อยที่สุดเท่าๆ กัน

6) แหล่งรายได้

จากจำนวนตัวอย่างกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่มีแหล่งรายได้จากบุตรหลานมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมาคือจากธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 30 จากบุตรและองค์กรของรัฐ คิดเป็นร้อยละ 20 และจากองค์กรของรัฐอย่างเดียว คิดเป็นร้อยละ 10 มีจำนวนน้อยที่สุด

7) จำนวนบุตร

จากจำนวนตัวอย่างกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่มีบุตร คิดเป็นร้อยละ 10 เท่ากันทั้งหมดได้มีบุตร บุญธรรมพิการทางสมองและเป็นไ้ 1 คน มีบุตร 4 คน มีบุตร 5 คน มีบุตร 6 คน มีบุตร 7 คน มีบุตร 8 คน มีบุตร 9 คน มีบุตร 10 คน มีบุตร 11 คน และมีบุตร 12 คน

8) ภาวะสุขภาพ

จากจำนวนตัวอย่างกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่มีสุขภาพไม่แข็งแรงและเจ็บป่วยมีโรคประจำตัว คิดเป็นร้อยละ 100

9) บทบาทหน้าที่ภายในครอบครัว

จากจำนวนตัวอย่างกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่มีบทบาทหน้าที่ที่ต้องดูแลครอบครัวและบุตรหลานมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 60 และรองลงมาคือไม่มีบทบาทหน้าที่ในครอบครัวเลย คิดเป็นร้อยละ 30 และเป็นหัวหน้าครอบครัว มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 10

10) ปัญหาที่ประสบภายในครอบครัว

จากจำนวนตัวอย่างกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาภายในครอบครัวเลย คิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมาคือเกิดความขัดแย้งในครอบครัวเป็นประจำ คิดเป็นร้อยละ 30 ฐานะยากจนและรายได้ไม่เพียงพอแก่การครองชีพ คิดเป็นร้อยละ 20 และไม่มีผู้ดูแลถูกทอดทิ้งอยู่บ้านคนเดียวในเวลากลางวัน คิดเป็นร้อยละ 10 มีจำนวนน้อยที่สุด

10) ลักษณะที่อยู่อาศัย

จากจำนวนตัวอย่างกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่อาศัยอยู่บ้านเดี่ยวใกล้แหล่งชุมชนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 80 รองลงมาและน้อยที่สุดอาศัยอยู่บ้านเดี่ยวเพียงลำพัง คิดเป็นร้อยละ 20

11) สวัสดิการ

จากจำนวนกลุ่มตัวอย่างนี้ ส่วนใหญ่ได้รับสวัสดิการผู้สูงอายุ ในด้านสุขภาพอนามัยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมาคือด้านสุขภาพและการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 20 สวัสดิการด้านรายได้ ด้านสุขภาพและรายได้ ด้านที่อยู่อาศัยและรายได้ คิดเป็นร้อยละ 10 เท่ากัน และมีจำนวนน้อยที่สุด

12) การเกื้อหนุนทางสังคม

จากจำนวนตัวอย่างกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่ได้รับการเกื้อหนุนเงินและอาหาร / เสื้อผ้า มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมาคือ เงิน อาหาร/เสื้อผ้าและที่อยู่อาศัย คิดเป็นร้อยละ 30 อาหาร / เสื้อผ้า คิดเป็นร้อยละ 20 ส่วนอาหาร/เสื้อผ้าและที่อยู่อาศัย คิดเป็นร้อยละ 10 มีจำนวนน้อยที่สุด

13) ผลกระทบที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต

จากจำนวนตัวอย่างกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่ได้รับผลกระทบด้านสุขภาพกาย-จิต และความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมและไม่ได้รับผลกระทบอื่นๆ เช่น ได้รับการยอมรับนับถือเป็นที่เคารพ รัก มีเกียรติและมีคุณค่า คิดเป็นร้อยละ 30 เท่ากัน รองลงมาคือ สุขภาพกาย-จิต สภาพแวดล้อมและความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม คิดเป็นร้อยละ 20 มีจำนวนน้อยที่สุด คือ สุขภาพกาย-จิต สภาพความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม คิดเป็นร้อยละ 10 เท่ากัน (ตารางที่ 4.4)

ตารางที่ 4.4
ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุในพื้นที่
ตำบลบางละมุง

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	1	10
หญิง	9	90
รวม	10	100
อายุ		
60 - 69 ปี	1	10
70 - 79 ปี	5	50
80 - 89 ปี	4	40
รวม	10	100
สถานภาพ		
หม้าย (คู่สมรสถึงแก่กรรม)	7	70
หย่าร้าง	1	10
สมรส	2	20
รวม	10	100
ระดับการศึกษา		
ไม่ได้รับการศึกษา	4	40
ประถมศึกษา	6	60
รวม	10	100
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
101 - 2,000 บาท	8	80
2,001 - 4,000 บาท	1	10
4,001 - 6,000 บาท	-	-
6,001 - 8,000 บาท	-	-
8,001 - 10,000 บาท	-	-
10,001 - 12,000 บาท	1	10
รวม	10	100

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
แหล่งรายได้		
บุตรหลาน	4	40
ธุรกิจส่วนตัว	3	30
บุตรและองค์กรของรัฐ	2	20
องค์กรของรัฐ	1	10
รวม	10	100
จำนวนบุตร		
มีบุตรบุญธรรม 1 คน	1	10
มีบุตร 4 คน	1	10
มีบุตร 5 คน	1	10
มีบุตร 6 คน	1	10
มีบุตร 7 คน	1	10
มีบุตร 8 คน	1	10
มีบุตร 9 คน	1	10
มีบุตร 10 คน	1	10
มีบุตร 11 คน	1	10
มีบุตร 12 คน	1	10
รวม	10	100
ภาวะสุขภาพ		
สุขภาพไม่แข็งแรงและเจ็บป่วยมี	10	100
โรคประจำตัว		
รวม	10	100
บทบาทหน้าที่ในครอบครัว		
ดูแลครอบครัวและบุตรหลาน	6	60
เป็นหัวหน้าครอบครัว	3	30
ไม่มีบทบาทหน้าที่ ไตๆ เลย	1	10
รวม	10	100

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ปัญหาที่ประสบภายในครอบครัว		
ไม่มีปัญหาใด ๆ เลย	4	40
เกิดความขัดแย้งในครอบครัว	3	30
ฐานะยากจน	2	20
ไม่มีผู้ดูแลและถูกทอดทิ้งอยู่เพียงลำพังในเวลากลางวัน	1	10
รวม	10	100
ลักษณะที่อยู่อาศัย		
อยู่บ้านเดี่ยวใกล้แหล่งชุมชน	8	80
อยู่บ้านเดี่ยวเพียงลำพัง	2	20
รวม	10	100
สวัสดิการ		
ด้านสุขภาพ	5	50
ด้านการศึกษา	-	-
ด้านที่อยู่อาศัย	-	-
ด้านรายได้	1	10
ด้านสุขภาพและการศึกษา	2	20
ด้านสุขภาพและที่อยู่อาศัย	-	-
ด้านสุขภาพและรายได้	1	10
ด้านการศึกษาและที่อยู่อาศัย	-	-
ด้านการศึกษาและรายได้	-	-
ด้านที่อยู่อาศัยและรายได้	1	10
ทุกด้านและอื่นๆ	1	10
รวม	10	100

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การเกื้อหนุนทางสังคม		
เงิน	-	-
อาหาร/เสื้อผ้า	2	20
ที่อยู่อาศัย	-	-
เงินและอาหาร/เสื้อผ้า	4	40
เงินและที่อยู่อาศัย	-	-
อาหาร/เสื้อผ้าและที่อยู่อาศัย	1	10
เงิน อาหาร/เสื้อผ้าและที่อยู่อาศัย	3	30
ไม่ได้รับการเกื้อหนุนและอื่นๆ	-	-
รวม	10	100
ผลกระทบที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิต		
สุขภาพกาย - จิต	1	10
สภาพแวดล้อม	-	-
สภาพความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม	1	10
สุขภาพกาย - จิตและสภาพแวดล้อม	-	-
สุขภาพกาย - จิตและความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม	3	30
สภาพแวดล้อมและความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม	-	-
สุขภาพกาย - จิต สภาพแวดล้อมและสภาพความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม	2	20
ไม่ได้รับผลกระทบ / อื่นๆ	3	30
รวม	10	100

4.1.4 ข้อมูลทั่วไปของครอบครัวผู้สูงอายุในพื้นที่ตำบลบางละมุง

1) เพศ

จากจำนวนตัวอย่าง 10 คน เป็นเพศชายร้อยละ 40 เพศหญิงร้อยละ 60

2) อายุ

จากจำนวนกลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี เป็นจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมาอายุระหว่าง 41 - 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 30 อายุระหว่าง 1 - 20 ปี และอายุระหว่าง 81 - 90 ปี มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 10

3) สถานภาพ

จากจำนวนตัวอย่างกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่สถานภาพสมรส มีจำนวนมากที่สุด คือ คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมามีสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 30 และสถานภาพหม้าย (คู่สมรสถึงแก่กรรม) มีน้อยที่สุดเพียงร้อยละ 20

4) ระดับการศึกษา

จากจำนวนตัวอย่างกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 80 รองลงมาและน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 10 เท่ากันคือระดับมัธยมศึกษาและระดับอุดมศึกษา

5) รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

จากจำนวนตัวอย่างกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่จะมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 4,001 - 5,000 บาท จำนวนมากที่สุด คือร้อยละ 30 รองลงมามีรายได้ระหว่าง 101 - 1,000 บาท และ 2,001 - 3,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 20 เท่ากัน ไม่มีรายได้ มีรายได้ระหว่าง 5,001 - 6,000 บาท และ 6,001 - 7,000 มีจำนวนน้อยที่สุดเท่าๆ กันทั้ง 3 ช่วง เพียงร้อยละ 10

6) แหล่งรายได้

จากจำนวนตัวอย่างกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่มีแหล่งรายได้จากการรับจ้างมากที่สุดคือ คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมาคือการค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 40 และไม่มีรายได้เป็นแม่บ้านดูแลครอบครัว มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 10

7) จำนวนบุตร

จากจำนวนตัวอย่างกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่ไม่มีบุตร คิดเป็นร้อยละ 30 และมีบุตร 2 คน คิดเป็นร้อยละ 30 เช่นกัน รองลงมามีบุตร 3 คน คิดเป็นร้อยละ 20 มีบุตรบุญธรรมพิการ 1 คน และมีบุตร 1 คน คิดเป็นร้อยละ 10 เท่ากัน ซึ่งมีจำนวนน้อยที่สุด

8) บทบาทหน้าที่ภายในครอบครัว

จากจำนวนตัวอย่างกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่มีบทบาทหน้าที่ช่วยหารายได้จุนเจือครอบครัวมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมาเป็นหัวหน้าครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 40 และมีบทบาทหน้าที่ดูแลแม่สามีและหลานที่พิการ มีจำนวนน้อยที่สุดเพียงร้อยละ 10

9) ปัญหาที่ประสบภายในครอบครัว

จากจำนวนตัวอย่างกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่ประสบปัญหาไม่มีรายได้ไม่เพียงพอแก่การครองชีพมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 70 รองลงมาไม่ประสบปัญหาใด ๆ คิดเป็นร้อยละ 20 และประสบปัญหาความเครียดอันเกิดจากพฤติกรรมญาติพี่น้อง มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 10

10) สมาชิกพึงพิงในครอบครัว

จากจำนวนตัวอย่างกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่มีสมาชิกพึงพิง 1 คนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 30 รองลงมามีสมาชิกพึงพิง 2 คน มีสมาชิกพึงพิง 3 คน และมีสมาชิกพึงพิง 4 คน คิดเป็นร้อยละ 20 เท่ากัน มีสมาชิกพึงพิง 5 คน มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 10

11) ความสัมพันธ์กับผู้สูงอายุ

จากจำนวนตัวอย่างกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่เป็นบุตรมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมาเป็นลูกสะใภ้และหลานสาว คิดเป็นร้อยละ 20 เท่า ๆ กัน และมีความสัมพันธ์เป็นสามีมีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 10

12) สวัสดิการ

จากจำนวนกลุ่มตัวอย่างนี้ ส่วนใหญ่ได้รับสวัสดิการผู้สูงอายุ ในด้านสุขภาพอนามัยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 80 รองลงมาและน้อยที่สุด คือได้รับสวัสดิการทุกด้านและด้านอื่นๆ เช่น สุขภาพอนามัย การศึกษา ที่อยู่อาศัย รายได้ ด้านสังคมและวัฒนธรรม เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 20

13) การเกื้อหนุนทางสังคม

จากจำนวนตัวอย่างกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่ได้รับการเกื้อหนุนเงินและอาหาร / เสื้อผ้าจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมาคือ อาหาร/เสื้อผ้า คิดเป็นร้อยละ 30 และมีจำนวนน้อยที่สุด คือ เงิน เงิน/อาหาร และที่อยู่อาศัย คิดเป็นร้อยละ 10 เท่ากัน

14) ผลกระทบที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต

จากจำนวนตัวอย่างกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่ได้รับผลกระทบด้านสภาพความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม จำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมาคือ สภาพแวดล้อม คิดเป็น ร้อยละ 20 และมีจำนวนน้อยที่สุดคือ สภาพแวดล้อมและความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม สุขภาพกาย-จิต สภาพแวดล้อมและความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม และไม่ได้รับผลกระทบ คิดเป็นร้อยละ 10 เท่ากัน (ตารางที่ 4.5)

ตารางที่ 4.5
ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างครอบครัวของผู้สูงอายุ
ในเขตพื้นที่ตำบลบางละมุง

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	4	40
หญิง	6	60
รวม	10	100
อายุ		
1 - 20 ปี	1	10
21 - 30 ปี	1	10
31 - 40 ปี	4	40
41 - 50 ปี	3	30
51 - 60 ปี	-	-
61 - 70 ปี	-	-
71 - 80 ปี	-	-
81 - 90 ปี	1	10
รวม	10	100
สถานภาพ		
หม้าย (คู่สมรสถึงแก่กรรม)	2	20
สมรส	5	50
โสด	3	30
รวม	10	100
ระดับการศึกษา		
อุดมศึกษา	1	10
มัธยมศึกษา	1	10
ประถมศึกษา	8	80
รวม	10	100

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
ไม่มีรายได้	1	10
101 - 1,000 บาท	2	20
1,001 - 2,000 บาท	-	-
2,001 - 3,000 บาท	2	20
3,001 - 4,000 บาท	-	-
4,001 - 5,000 บาท	3	30
5,001 - 6,000 บาท	1	10
6,001 - 7,000 บาท	1	10
รวม	10	100
แหล่งรายได้		
ไม่มีรายได้	1	10
รับจ้าง	5	50
ค้าขาย	4	40
รวม	10	100
จำนวนบุตร		
ไม่มีบุตร	3	30
มีบุตรบุญธรรมพิการ 1 คน	1	10
มีบุตร 1 คน	1	10
มีบุตร 2 คน	3	30
มีบุตร 3 คน	2	20
รวม	10	100
บทบาทหน้าที่ในครอบครัว		
หัวหน้าครอบครัว	4	40
ช่วยหารายได้จนเจือครอบครัว	5	50
ดูแลแม่สามีและหลานที่พิการ	1	10
รวม	10	100

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ปัญหาที่ประสบภายในครอบครัว		
ไม่ประสบปัญหาใด ๆ	2	20
มีรายได้ไม่เพียงพอแก่การครองชีพ	7	70
มีความเครียดอันเกิดจากพฤติกรรมญาติพี่น้อง	1	10
รวม	10	100
สมาชิกที่พึงพิงในครอบครัว		
มีสมาชิกพึงพิง 1 คน	3	30
มีสมาชิกพึงพิง 2 คน	2	20
มีสมาชิกพึงพิง 3 คน	2	20
มีสมาชิกพึงพิง 4 คน	2	20
มีสมาชิกพึงพิง 5 คน	1	10
รวม	10	100
ความสัมพันธ์กับผู้สูงอายุ		
เป็นบุตร	5	50
เป็นลูกสะใภ้	2	20
เป็นหลานสาว	2	20
เป็นสามี	1	10
รวม	10	100
สวัสดิการ		
ด้านสุขภาพ	8	80
ด้านการศึกษา	-	-
ด้านที่อยู่อาศัย	-	-
ด้านรายได้	-	-
ด้านสุขภาพและการศึกษา	-	-
ด้านสุขภาพและที่อยู่อาศัย	-	-
ด้านสุขภาพและรายได้	-	-
ด้านการศึกษาและที่อยู่อาศัย	-	-
ด้านการศึกษาและรายได้	-	-
ด้านที่อยู่อาศัยและรายได้	-	-
ทุกด้านและอื่นๆ	2	20
รวม	10	100

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การเกื้อหนุนทางสังคม		
เงิน	1	10
อาหาร/เสื้อผ้า	3	30
ที่อยู่อาศัย	-	-
เงินและอาหาร/เสื้อผ้า	5	50
เงินและที่อยู่อาศัย	-	-
อาหาร/เสื้อผ้าและที่อยู่อาศัย	-	-
เงิน อาหาร/เสื้อผ้าและที่อยู่อาศัย	1	10
ไม่ได้รับการเกื้อหนุนและอื่นๆ	-	-
รวม	10	100
ผลกระทบที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต		
สุขภาพกาย - จิต	-	-
สภาพแวดล้อม	2	20
สภาพความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม	5	50
สุขภาพกาย - จิตและสภาพแวดล้อม	-	-
สุขภาพกาย - จิตและความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม	-	-
สภาพแวดล้อมและความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม	1	10
สุขภาพกาย - จิต สภาพแวดล้อมและสภาพความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม	1	10
ไม่ได้รับผลกระทบ / อื่นๆ	1	10
รวม	10	100

ตารางที่ 4.6

ข้อมูลทั่วไปเชิงคุณภาพของกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุที่อยู่กับครอบครัว ตำบลบางละมุง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรีและครอบครัว

กรณีศึกษา (1 ถึง 5) ข้อมูลทั่วไป	1		2		3		4		5	
	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ
เพศ	หญิง	ชาย	ชาย	หญิง	หญิง	หญิง	หญิง	ชาย	หญิง	หญิง
อายุ	73	48	75	37	82	43	81	37	69	25
สถานภาพ	หม้าย (สามีถึงแก่กรรม)	หม้าย (ภรรยาถึงแก่กรรม)	หย่าร้าง	สมรส	หม้าย (สามีถึงแก่กรรม)	สมรส	หม้าย (สามีถึงแก่กรรม)	สมรส	สมรส	หม้าย (สามีถึงแก่กรรม)
ระดับการศึกษา	ป.4	ป.4	ป.4	ป.4	ไม่ได้รับการ ศึกษา	ป.4	ป.3	ปริญญาตรี	ป.4	ป.6
แหล่งรายได้/ รายได้ต่อเดือน	บุตร 300-/ต.	รับจ้าง 3,000-/ต.	บุตร 200-/ต.	ไต่ทุ่งและเผา ถ่าน 1,000-/ต.	บุตร2,000- และเบี้ยยัง ชีพคนชรา 300-/ต.	เป็น แม่บ้าน ดูแลบ้าน	บุตร 200-/ต.	ธุรกิจขาย ปลาตู้ 6,500-/ต.	ขายขนม และ จากบุตร 2,000-/ต.	รับจ้างทั่วไป 3,000-/ต.

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

กรณีศึกษา (1 ถึง 5) ข้อมูลทั่วไป	1		2		3		4		5	
	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ
จำนวนบุตร (คน)	9 ชาย 7 หญิง 2	3 ชาย 3	12 ชาย 5 หญิง 7	1 ชาย 1	4 ชาย 2 หญิง 2	3 ชาย 1 หญิง 2	5 ชาย 3 หญิง 2	2 ชาย 1 หญิง 1	11 ชาย 5 หญิง 6	2 ชาย 2
ภาวะสุขภาพ	ไม่แข็งแรง เจ็บป่วย มีโรค ประจำตัว	-	ไม่แข็งแรง มือและ เท้าชา เป็น ประจำ	-	ไม่แข็งแรง มีโรคไต ในเส้นเลือด ปวดขา	-	ไม่แข็งแรง มีโรคหัวใจ	-	ไม่แข็งแรง เจ็บป่วย มีโรค ประจำตัว	-
บทบาทหน้าที่ ภายในครอบครัว	ดูแลบุตร หลาน	หารายได้ช่วย เหลือครอบครัว	ดูแลบ้าน ด้วยตนเอง	ช่วยหารายได้ บ้าน ดูแลพอ สาม	ไม่มี ดูๆไม่ให้ ทำอะไร	ดูแลบ้านเลี้ยง หลานฝึกการดู แลแม่สาม	ไม่มี	หัวหน้า ครอบครัว	ดูแลทำ ความ สะอาดบ้าน	ช่วยหารายได้ บ้าง ทำงาน บ้าน
ปัญหาที่ประสบ ภายในครอบครัว	บุตรชาย มักสร้าง ปัญหาให้ ไม่สบาย ใจเสมอ	รายได้ไม่ เพียงพอ ภาระหนี้สิน	เสียใจที่ ภรรยา และบุตร ทำให้เจ็บ ใจเสมอ	ยากจนและ รายได้ไม่ เพียงพอกับ รายจ่าย	ไม่มี	ยากจนรายได้ ไม่เพียงพอ สาม/ลูกหา รายได้	รายได้ไม่ เพียงพอกับ รายจ่าย	รายได้ไม่ เพียงพอ หนี้สินกับ ธนาคาร	ไม่มี	รายได้ไม่ เพียงพอเพียง ดูบุตร 2 คน

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

กรณีศึกษา (1 ถึง 5) ข้อมูลทั่วไป	1		2		3		4		5	
	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ
ลักษณะที่อยู่อาศัย	บ้านเดี่ยว ใกล้วัด และชุมชน ใต้ถุนยก สูง	เป็นครอบครัว อยู่รวมกัน หลายคน	บ้านไม้ 2 ชั้นใกล้ ชุมชนแต่ อยู่เพียง ลำพัง	บ้านไม้เล็ก ไม่มีไฟฟ้าใช้ น้ำบาดาล	บ้านเดี่ยว ชั้นเดียวติด ถนนใกล้ บ้านญาติ	บ้านเดี่ยว ยกพื้นสูง สภาพ ทรุดโทรม	บ้านเดี่ยว 2 ชั้นใกล้ชุม ชนเป็น ครอบครัว ขยาย	บ้านเดี่ยว 2 ชั้นใกล้ชุม ชนเป็น ครอบครัว ขยาย	บ้านเดี่ยว ใกล้ชุมชน เป็นครอบครัว ขยาย	บ้านเดี่ยว ใกล้ชุมชน เป็นครอบครัว ขยาย
สมาชิกพึงพิง (คน)	-	4 มารดาและ บุตร 3	-	2 บิดามี บุตร 1	-	4 มารดาสามี หลาน 3	3 มารดาและ บุตร 2	-	4 ตาและยาย บุตร 2	
ความสัมพันธ์กับ ผู้สูงอายุ	-	บุตรชาย	-	ลูกสะใภ้	-	ลูกสะใภ้	-	บุตรชาย	-	หลานสาว

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

กรณีศึกษา (1 ถึง 5) ข้อมูลทั่วไป	1		2		3		4		5	
	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ
สวัสดิการ	-โครงการ 30 บาทรักษา ทุกโรค	-โครงการ 30 บาทรักษาทุก โรค	-โครงการ 30 บาทรักษา ทุกโรค -เบี้ยยังชีพ 300/เดือน	-โครงการ 30 บาทรักษาทุก โรค	-เบิกค่า รักษา พยาบาลได้	-โครงการ 30 บาทรักษาทุก โรค	-ประกัน สังคม	-โครงการ 30 บาทรักษา ทุกโรค - ให้บริการ ศูนย์บริการผู้ สูงอายุ	-โครงการ 30 บาทรักษาทุก โรค	
การเกี่ยวพันทาง สังคม	-ได้รับความ การช่วย เหลือจาก บุตรด้านเงิน และอาหาร -สถาน สงเคราะห์ให้ สิ่งของ	-ได้รับความ การช่วยเหลือ จากสถาน สงเคราะห์คน ชราด้าน ข้าวสารอาหาร แห้ง	-ได้รับความ การช่วย เหลือจาก บุตรด้านเงิน และอาหาร	-ได้รับความ การช่วยเหลือ จากสถาน สงเคราะห์คน ชราด้าน ข้าวสารอาหาร แห้ง	-ได้รับความ การช่วย เหลือจาก บุตรด้านเงิน และสิ่งของ	-ได้รับความ ช่วยเหลือจาก น้องสาวด้านที่ อยู่อาศัยสิ่ง ของและอาหาร	-ได้รับความ การช่วย เหลือจากพี่ ชายด้านเงิน	-ได้รับความ การช่วย เหลือจาก บุตรด้านเงิน และอาหาร	-ได้รับความ การช่วยเหลือ จากญาติพี่ น้องด้านเงิน และอาหาร	

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

กรณีศึกษา (1 ถึง 5) ข้อมูลทั่วไป	1		2		3		4		5	
	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ
คุณภาพชีวิต	-ไม่มีปัญหาเรื่องสุขภาพ -ครอบครัวมีรายได้ไม่เพียงพอ	-รายได้ไม่เพียงพอ	-ถูกทอดทิ้งให้โดดเดี่ยว	-ปัญหาความยากจน	-ปัญหาด้านสุขภาพ	-ปัญหาความยากจนมีหลายกิจการทางตนเองที่ดูแล	-มีความพิการทางการเคลื่อนไหว	-รายได้ไม่เพียงพอมีภาระหนี้สิน	-รายได้ไม่เพียงพอ	-รายได้ไม่เพียงพอ

ตาราง 4.6 (ต่อ)

กรณีศึกษา (6 ถึง 10) ข้อมูลทั่วไป	6		7		8		9		10	
	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ
อายุ (ปี)	84	41	72	19	73	38	85	84	71	40
สถานภาพ	หม้าย (สามีถึง แก่กรรม)	โสด	หม้าย (สามีถึง แก่กรรม)	โสด	หม้าย (สามีถึง แก่กรรม)	สมรส	สมรส	สมรส	หม้าย (สามีถึง แก่กรรม)	โสด
ระดับการศึกษา	ไม่ได้รับการ ศึกษา	ป.4	ป.4	ป.ว.ช.	ป.4	ป.6	ไม่ได้รับการ ศึกษา	ป.4	ไม่ได้รับ การศึกษา	ป.6
แหล่งรายได้/ รายได้ต่อเดือน	บุตร และเบี้ยยังชีพ คนชรา300-/ด.	รับจ้างทั่วไป 4,500-/ด.	ห้องเช่า 9 ห้องๆละ 1,300- 11,700-/ด.	รับจ้าง 4,500-/ด. และเรียน ด้วย	เงินเก็บสะสม และค่าเช่า ห้อง 1,900-/ด.	รับจ้าง 4,500-/ด.	เงินสงเคราะห์ จากมูลนิธิ ส. คนชราบ้าน บางละมุง 2,000-/ด.	เก็บผัก ขายบ้าง ตามแต่จะ ได้ 400-/ด.	บุตรหลาน 1,000-/ด.	ค้าขาย 6,000-/ด.

ตาราง 4.6 (ต่อ)

กรณีศึกษา (6 ถึง 10) ข้อมูลทั่วไป	6		7		8		9		10	
	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ
จำนวนบุตร (คน)	7 ชาย 6 หญิง 1	ไม่มี	8 ชาย 2 หญิง 6	ไม่มี	6 ชาย 2 หญิง 4	2 ชาย 2	ไม่มี	ไม่มีบุตร มีลูกเลี้ยง พิการ 1 คนอายุ 50 ปี	10 ชาย 2 หญิง 8	ไม่มี
ภาวะสุขภาพ	ไม่แข็งแรง เนื่องจากล้ม และเป็นอัมพาต	-	ไม่แข็งแรง มีโรคประจำ ตัว	-	ไม่แข็งแรง มีโรค เคย ผ่าตัดเข้าและ หลัง	-	แข็งแรง ตามวัย ไม่มีโรค	แข็งแรง ตามวัย ไม่มีโรค ไม่เจ็บป่วย	ไม่แข็งแรง มีโรค ความดัน โลหิตสูง	-
บทบาทหน้าที่ ภายในครอบครัว	ไม่มี เพราะเป็น อัมพาต	หัวหน้า ครอบครัว ดูแลมารดา พิการ	หัวหน้า ครอบครัว และ ดูแลบ้าน	ช่วยทำงาน หารายได้ และช่วย ดูแลบ้าน	ทำงานบ้าน พุงข้าว ทำกับข้าว	ช่วย ทำงานหา รายได้ รวมกับ รายได้ สามี	ช่วยดูแล ครอบครัวและ ลูกเลี้ยงพิการ	หารายได้ ดูแล ภรรยา และลูก เลี้ยง	ช่วย ทำงาน บ้านบ้าง	หัวหน้า ครอบครัว ดูแล มารดา

ตาราง 4.6 (ต่อ)

กรณีศึกษา (6 ถึง 10) ข้อมูลทั่วไป	6		7		8		9		10	
	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ
ปัญหาที่ประสบภายใน ครอบครัว	ยากจน ต้อง อยู่บ้านลำพัง ในเวลากลาง วัน	ยากจน ไม่มี เวลาดูแล มารดาต้อง ทำงาน	ความเครียด ต่อเนื่องจาก พฤติกรรม หลานชาย	น้องชาย ค่อนข้าง เกเร	ไม่มี	ไม่มี	ยากจน ราย ได้ไม่เพียงพอ กินอยู่ตามอัต ภาพ	ยากจน รายได้ไม่ เพียงพอ กินอยู่ ตามอัต ภาพ	ไม่มี	ไม่มี
ลักษณะที่อยู่อาศัย	บ้านไม้ชั้น เดียว ยกพื้น ห้องเปิดโล่ง	บ้านไม้ชั้น เดียว ยกพื้น ห้องเปิดโล่ง	บ้านปูนชั้น เดียวใกล้ แหล่งชุมชน และญาติ	บ้านปูนชั้น เดียวใกล้ แหล่งชุมชน และญาติ	บ้านปูนชั้น เดียวใกล้ แหล่งชุมชน และญาติ	บ้านปูนชั้น เดียวใกล้ แหล่งชุมชน และญาติ	บ้านเดี่ยวชั้น เดียวยกพื้นสูง เป็นสังกะสี คับแคบ ไม่มี ไฟฟ้าและน้ำ	บ้านเดี่ยว ชั้นเดียว ยกพื้นสูง เป็น สังกะสี คับแคบ ไม่มี ไฟฟ้าและ น้ำ	บ้านไม่ยก พื้นสูง มากมี บ้านดูๆ อยู่บริเวณ เดียวกัน	บ้านไม่ยก พื้นสูง มากมี บ้านดูๆ อยู่บริเวณ เดียวกัน

ตาราง 4.6 (ต่อ)

กรณีศึกษา (6 ถึง 10) ข้อมูลทั่วไป	6		7		8		9		10	
	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ
สมาชิกทั้งหมด (คน)	-	1 มารดาพิการ	1 น้องชาย	1 น้องชาย	3 มารดา และ บุตร 2	บุตรสาว	-	1 บุตรสาว พิการ	-	2 มารดา และ น้องสาว
ความสัมพันธ์กับผู้สูงอายุ	-	บุตรชาย	หลานสาว	หลานสาว	บุตรสาว	บุตรสาว	-	สามี	-	บุตรสาว
สวัสดิการ	-เบี้ยยังชีพ 300 บาท -ที่อยู่อาศัยปลูกบนพื้นที่ราชการ	-สถานสงเคราะห์ นำสิ่งของมาให้	-โครงการ 30 บาทรักษาทุกโรค -รับการฝึกอาชีพจากชุมชน	-ประกันสังคม	-โครงการ 30 บาทรักษาทุกโรค	-ประกันสังคม	-เงินจากมูลนิธิ สถานสงเคราะห์คนชราฯ 2,000/เดือน พร้อมข้าวสารอาหารแห้ง	-โครงการ 30บาท รักษาทุกโรค	-โครงการ 30 บาท รักษาทุกโรค	-โครงการ 30 บาท รักษาทุกโรค

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

กรณีศึกษา (6ถึง10) ข้อมูลทั่วไป	6		7		8		9		10	
	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ	ครอบครัว ผู้สูงอายุ
การเกษียณทาง สังคม	-สถาน สงเคราะห์ให้ สิ่งของ -บุตรชายดู แลป้อน อาหารกรร กิน	-ได้รับความ การช่วยเหลือ จากพี่สาวด้าน เงิน/อาหาร/ สิ่ง ของ ซึ่งแยก ครอบครัวอยู่ ต่างหาก	-ได้รับความ การช่วย เหลือจาก บุตรด้าน อาหาร	-ได้รับความ การช่วยเหลือ จากญาติ ด้าน อาหาร	-ได้รับความ การช่วย เหลือจาก บุตรด้าน อาหาร/สิ่ง ของ	-ได้รับความ ช่วยเหลือจาก ญาติด้าน อาหารและเงิน	-ได้รับความ การช่วย เหลือจาก บุตรด้าน อาหาร -อาศัย และ อาหาร	-ได้รับความ การช่วย เหลือจาก บุตรด้านเงิน	-ได้รับความ การช่วย เหลือจาก บุตรด้านเงิน	-ได้รับความ การช่วยเหลือ จากญาติพี่ น้องด้าน อาหาร
คุณภาพชีวิต	-ป่วยเป็น อัมพาต	-ฐานะยาก จนมีรายได้ไม่ แน่นอน	-จำกัด กรรมในชุม ชนเป็นที่ เคารพ นับถือ	-มีความเป็น อยู่ที่ดี	-จำกัด กรรมในชุม ชน ผู้ใช้ก็มี คุณค่า	-ครอบครัวมี ความสุขตาม อัตภาพ	-ต้องรับ ภาระเลี้ยงดู บุตรที่พิการ	-ครอบครัว ฐานะยาก จนแต่ก็มี ความสุข	-มีบุตรดูแล อย่างใกล้ชิด	-มีความสุข ตามอัตภาพ

4.2 ผลการศึกษาสัมพันธภาพในครอบครัวของผู้สูงอายุ

ในการศึกษาสัมพันธภาพในครอบครัวของผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง และผู้สูงอายุที่อยู่กับครอบครัว ในเขตพื้นที่ตำบลบางละมุง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดลักษณะสัมพันธภาพจากแนวคิดและงานวิจัยอื่นๆ โดยวัดสัมพันธภาพในเรื่องต่างๆ แบ่งเป็นด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 สัมพันธภาพกับครอบครัว วัดจาก

1. การพูดคุยกับสมาชิกในครอบครัว
2. การเป็นที่ปรึกษาให้กับสมาชิกในครอบครัวเสมอเมื่อประสบปัญหา
3. การเป็นที่เคารพรักและนับถือในครอบครัว
4. การได้รับการดูแลเอาใจใส่จากครอบครัวสม่ำเสมอ
5. การได้ช่วยทำงานบ้าน
6. การได้ไปท่องเที่ยวเกี่ยวกับครอบครัว

ด้านที่ 2 สัมพันธภาพกับเครือญาติ วัดจาก

1. การที่ญาติพี่น้องทำให้รู้สึกอบอุ่นและเห็นความสำคัญ
2. การได้รับความช่วยเหลือจากญาติพี่น้องเมื่อประสบปัญหา
3. การไปมาหาสู่กันกับญาติพี่น้องอย่างสม่ำเสมอ
4. การที่ญาติพี่น้องมาขอคำปรึกษาแนะนำ
5. การให้ความช่วยเหลือเมื่อญาติพี่น้องเดือดร้อน
6. การไปเยี่ยมเยียนกันเมื่อยามเจ็บป่วย

ด้านที่ 3 สัมพันธภาพกับเพื่อนบ้าน วัดจาก

1. การมีเพื่อนสนิทที่ทำให้คลายเหงา
2. การมีเพื่อนที่รู้สึกสะดวกใจที่จะเล่าสารทุกข์สุขดิบส่วนตัวให้เพื่อนฟังได้
3. การมีเพื่อนสนิทที่ทราบปัญหาและความต้องการของผู้สูงอายุได้ดี
4. การมีเพื่อนที่รู้สึกไว้วางใจสามารถปรับทุกข์ได้
5. การมีเพื่อนที่รักและห่วงใย
6. การมีเพื่อนที่ช่วยเหลือจุนเจือในด้านต่าง ๆ เมื่อประสบปัญหาเดือดร้อน

ด้านที่ 4 สัมพันธภาพกับชมรม / สมาคมต่าง ๆ วัดจาก

1. การเข้าร่วมเป็นสมาชิกของชมรม / สมาคมต่าง ๆ

2. การทำประโยชน์ให้แก่ส่วนรวม
3. การรู้สึกมีคุณค่าในการเข้าร่วมเป็นสมาชิกชมรม / สมาคม
4. การรู้สึกภูมิใจเมื่อได้ทำประโยชน์ให้แก่ส่วนรวม
5. การไปพบปะสังสรรค์ในงานสำคัญต่าง ๆ
6. การรู้สึกมีความสุขเมื่อเข้าร่วมเป็นสมาชิกชมรม / สมาคม

ด้านที่ 5 สัมพันธภาพกับชุมชนในด้านสวัสดิการ วัดจาก

1. การได้รับการรักษาฟรีเมื่อเจ็บป่วย
2. การได้รับสวัสดิการด้านการรักษาพยาบาลยามเจ็บป่วย
3. การได้ยินและรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับบ้านพักคนชราของรัฐ
4. การใช้บริการของรัฐสำหรับผู้สูงอายุ
5. การได้รับบริการด้านต่าง ๆ สำหรับผู้สูงอายุจากชุมชน
6. การได้รู้จักและรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับเบี้ยยังชีพคนชรา

ด้านที่ 6 สัมพันธภาพกับลูกหลานในด้านการเกื้อหนุน วัดจาก

1. การได้รับการดูแลเสมอเมื่อยามเจ็บป่วย
2. การได้รับการเกื้อหนุนด้านวัตถุ เช่นเงินและสิ่งของ
3. การได้รับคำแนะนำเรื่องการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
4. การได้รับการส่งเสริมให้มีบทบาทในครอบครัว ชุมชน และสังคม
5. การได้รับการดูแลเรื่องสุขภาพอนามัย
6. การได้รับการส่งเสริมให้รับรู้ข่าวสารและเหตุการณ์ปัจจุบัน

4.2.1 การศึกษาสัมพันธภาพในครอบครัวของผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง จังหวัดชลบุรี

จากการศึกษาสัมพันธภาพในครอบครัวของผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง จังหวัดชลบุรี พบว่า ผู้สูงอายุมีสัมพันธภาพกับชมรม / สมาคม มากที่สุด เฉลี่ย 2.18 รองลงมาคือ สัมพันธภาพกับลูกหลานในด้านการเกื้อหนุน เฉลี่ย 2.12 ถัดมาคือสัมพันธภาพกับเพื่อนบ้าน เฉลี่ย 1.77 ส่วนสัมพันธภาพด้านอื่นๆ มีค่าเฉลี่ยค่อนข้างต่ำ ได้แก่ สัมพันธภาพกับเครือญาติ เฉลี่ย 1.65 สัมพันธภาพกับชุมชนในด้านสวัสดิการ เฉลี่ย 1.63 และสัมพันธภาพกับครอบครัว มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 1.55 (ตารางที่ 4.7 - 4.12) รายละเอียดการศึกษาสัมพันธภาพกับครอบครัวเป็นรายด้าน ดังนี้

1. สัมพันธภาพกับครอบครัว ผู้สูงอายุมีระดับสัมพันธภาพกับครอบครัวต่ำกว่าระดับสัมพันธภาพอื่นๆ โดยเป็นที่เคารพรักและนับถือในครอบครัว มีค่าเฉลี่ย 2.0 รองลงมาคือ การได้รับการดูแลเอาใจใส่จาก ครอบครัวสม่ำเสมอ เฉลี่ย 1.9 และการที่ผู้สูงอายุได้ช่วยทำงานบ้าน เฉลี่ย 1.6 ส่วนการไป ท่องเที่ยวกับครอบครัว มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ 1.0 (ตารางที่ 4.7)

2. สัมพันธภาพกับเครือญาติ ถัดจากสัมพันธภาพกับเพื่อนบ้านแล้ว ผู้สูงอายุมีสัมพันธภาพกับเครือญาติพอสมควรโดยการที่ญาติที่น้องทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกอบอุ่นและเห็นความสำคัญ มีค่าเฉลี่ย 1.9 รองลงมาคือ การที่ผู้สูงอายุหรือญาติที่น้องเจ็บป่วยมักไปเยี่ยมเยียนกัน เฉลี่ย 1.8 และการที่ผู้สูงอายุและญาติที่น้องได้ไปมาหาสู่กันอย่างสม่ำเสมอและการที่ญาติที่น้องเดือดร้อนผู้สูงอายุให้การช่วยเหลือ เฉลี่ย 1.7 ส่วนการที่ญาติที่น้องมักจะขอคำปรึกษาแนะนำจากผู้สูงอายุ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ 1.3 (ตารางที่ 4.8)

3. สัมพันธภาพกับเพื่อนบ้าน รองจากสัมพันธภาพกับลูกหลานในด้านเกือบหมดแล้ว ผู้สูงอายุมีสัมพันธภาพกับเพื่อนบ้าน โดยมีเพื่อนที่รู้สึกไว้วางใจสามารถปรับทุกข์ได้ เฉลี่ย 2.0 รองลงมาคือ ผู้สูงอายุรู้สึกสะดวกใจที่จะเล่าสารทุกข์สุขดิบส่วนตัวให้เพื่อนฟังและมีเพื่อนที่ช่วยเหลือจุนเจือในด้านต่างๆ เมื่อประสบปัญหาเดือดร้อน เฉลี่ย 1.9 ส่วนมีเพื่อนที่สนิทที่ทราบปัญหาและความต้องการของผู้สูงอายุและมีเพื่อนที่รักและห่วงใย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 1.7 (ตารางที่ 4.9)

4. สัมพันธภาพกับชมรม / สมาคม ผู้สูงอายุมีสัมพันธภาพกับชมรม / สมาคมมากที่สุด โดยมีความรู้สึกภูมิใจเมื่อได้ทำประโยชน์ให้แก่ส่วนรวมเฉลี่ย 2.7 รองลงมาคือ การได้ทำประโยชน์แก่ส่วนรวม เฉลี่ย 2.6 และการได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกชมรม / สมาคม ทำให้ผู้สูงอายุมีความสุข เฉลี่ย 2.3 ส่วนการเข้าร่วมเป็นสมาชิกชมรม / สมาคมต่างๆ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 1.5 (ตารางที่ 4.10)

5. สัมพันธภาพกับชุมชนในด้านสวัสดิการ ผู้สูงอายุมีระดับสัมพันธภาพกับชุมชนในด้านสวัสดิการ รองลงมาจากสัมพันธภาพกับเครือญาติ โดยการได้รับสวัสดิการด้านการรักษาพยาบาลยามเจ็บป่วย เช่น โครงการ 30 บาท รักษาโรค เฉลี่ย 2.3 การที่ผู้สูงอายุได้รับการรักษาพยาบาลฟรี เฉลี่ย 2.2 และที่ผู้สูงอายุได้ยินและรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับบ้านพักคนชราของรัฐ เฉลี่ย 1.7 ส่วนการที่ผู้สูงอายุรู้จักและรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับเบี้ยยังชีพคนชรา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 1.0 (ตารางที่ 4.11)

6. สัมพันธภาพกับลูกหลานในด้านการเกือบหมดแล้ว ผู้สูงอายุมีสัมพันธภาพกับลูกหลานในด้านการเกือบหมด รองลงมาจากสัมพันธภาพกับชมรม / สมาคม โดยการที่ลูกหลานดูแลผู้สูงอายุยามเจ็บป่วยและผู้สูงอายุได้รับการเกือบหมดด้านวัตถุ เช่นเงินและสิ่งของจากลูกหลาน เฉลี่ย 2.7 รองลงมาคือ การที่ลูกหลานดูแลเรื่องสุขภาพอนามัยผู้สูงอายุ เฉลี่ย 2.3 และ การที่ลูกหลาน

ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้รับรู้ข่าวสารและเหตุการณ์ปัจจุบัน เฉลี่ย 2.1 ส่วนการที่ลูกหลานแนะนำเรื่อง การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 1.3 (ตารางที่ 4.12)

ตารางที่ 4.7
ค่าเฉลี่ยสัมพันธภาพกับครอบครัวของผู้สูงอายุ
ในสถานสงเคราะห์คนชราร้านบางละมุง

สัมพันธภาพกับครอบครัว	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	จำนวน
ท่านได้มีโอกาสพูดคุยกับสมาชิกในครอบครัว	1	3	1.4	10
ท่านเป็นที่ปรึกษาให้กับสมาชิกในครอบครัวเสมอ เมื่อประสบปัญหา	1	3	1.4	10
ท่านเป็นที่เคารพรักและนับถือในครอบครัว	1	3	2.0	10
ท่านได้รับการดูแลเอาใจใส่จากครอบครัว สม่ำเสมอ	1	3	1.9	10
ท่านได้ช่วยทำงานบ้าน	1	3	1.6	10
ท่านได้ไปท่องเที่ยวกับครอบครัว	1	3	1.0	10
สัมพันธภาพกับครอบครัวโดยรวม	1.00	3.00	1.55	10

ตารางที่ 4.8
ค่าเฉลี่ยสัมพันธภาพกับเครือญาติของผู้สูงอายุ
ในสถานสงเคราะห์คนชราร้านบางละมุง

สัมพันธภาพกับเครือญาติ	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	จำนวน
ญาติพี่น้องทำให้ท่านรู้สึกอบอุ่นและเห็นความ สำคัญของท่าน	1	3	1.9	10
ท่านได้รับความช่วยเหลือจากญาติพี่น้องเมื่อ ประสบปัญหา	1	3	1.5	10
ท่านและญาติพี่น้องไปมาหาสู่กันอย่างสม่ำเสมอ	1	3	1.7	10
ญาติพี่น้องมักจะขอคำปรึกษาแนะนำจากท่าน	1	3	1.3	10
เมื่อญาติพี่น้องเดือดร้อนท่านให้ความช่วยเหลือ	1	3	1.7	10
เมื่อท่านหรือญาติพี่น้องเจ็บป่วยมักจะไปเยี่ยม เยียนกัน	1	3	1.8	10
สัมพันธภาพกับเครือญาติโดยรวม	1.00	3.00	1.65	10

ตารางที่ 4.9
ค่าเฉลี่ยสัมพันธภาพกับเพื่อนบ้านของผู้สูงอายุ
ในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง

ระดับสัมพันธภาพกับเพื่อนบ้าน	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	จำนวน
ท่านมีเพื่อนสนิทที่ทำให้คลายเหงา	1	4	1.4	10
ท่านรู้สึกสะดวกใจที่จะเล่าสารทุกข์สุกดิบส่วนตัวของท่านให้เพื่อนฟัง	1	4	1.9	10
ท่านมีเพื่อนสนิทที่ทราบปัญหาและความต้องการของท่านดี	1	4	1.7	10
ท่านมีเพื่อนที่รู้สึกไว้วางใจสามารถปรับทุกข์ได้	1	4	2.0	10
ท่านมีเพื่อนที่รักและห่วงใย	1	4	1.7	10
ท่านมีเพื่อนที่ช่วยเหลือจุนเจือในด้านต่างๆ	1	4	1.9	10
เมื่อท่านประสบปัญหาเดือดร้อน				
สัมพันธภาพกับเพื่อนบ้านโดยรวม	1.00	4.00	1.77	10

ตารางที่ 4.10
ค่าเฉลี่ยสัมพันธภาพกับชมรม / สมาคมต่าง ๆ ของผู้สูงอายุ
ในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง

สัมพันธภาพกับชมรม / สมาคม	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	จำนวน
ท่านเข้าร่วมเป็นสมาชิกของชมรม / สมาคมต่างๆ	1	4	1.5	10
ท่านทำประโยชน์ให้แก่ส่วนรวม	1	4	2.6	10
การเข้าร่วมเป็นสมาชิกชมรม / สมาคม ทำให้ท่านรู้สึกมีคุณค่า	1	4	1.8	10
ท่านรู้สึกภูมิใจเมื่อได้ทำประโยชน์ให้แก่ส่วนรวม	1	4	2.7	10
ท่านได้พบปะสังสรรค์ในงานสำคัญต่างๆ	1	4	2.2	10
ท่านรู้สึกว่า การเข้าร่วมเป็นสมาชิกชมรม / สมาคม ทำให้ท่านมีความสุข	1	4	2.3	10
สัมพันธภาพกับชมรม / สมาคมโดยรวม	1.00	4.00	2.18	10

ตารางที่ 4.11
ค่าเฉลี่ยสัมพันธภาพกับชุมชนในด้านสวัสดิการของผู้สูงอายุ
ในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง

สัมพันธภาพกับชุมชนในด้านสวัสดิการ	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	จำนวน
ท่านเคยได้รับการรักษาพยาบาลฟรีสำหรับ ผู้สูงอายุ	1	3	2.2	10
ท่านได้รับสวัสดิการด้านการรักษาพยาบาล ยามเจ็บป่วยเช่น โครงการ 30 บาท รักษาโรค	1	3	2.3	10
ท่านได้ยินและรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับบ้านพักคนชรา ของรัฐ	1	3	1.7	10
ท่านเคยใช้บริการของรัฐสำหรับผู้สูงอายุ เช่น เข้าร่วม กิจกรรมศูนย์บริการทางสังคมผู้สูงอายุ	1	3	1.2	10
ท่านเคยได้รับบริการด้านต่างๆ สำหรับผู้สูงอายุจาก ชุมชนของท่าน	1	3	1.4	10
ท่านรู้จักและรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับเบี้ยยังชีพคนชรา	1	3	1.0	10
สัมพันธภาพกับชุมชนในด้านสวัสดิการโดยรวม	1.00	3.00	1.63	10

ตารางที่ 4.12
ค่าเฉลี่ยสัมพันธภาพกับลูกหลานในด้านการเกื้อหนุนของผู้สูงอายุ
ในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง

สัมพันธภาพกับลูกหลานในด้านการเกื้อหนุน	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	จำนวน
ลูกหลานดูแลท่านเสมอเมื่อยามเจ็บป่วย	1	4	2.7	10
ท่านได้รับการเกื้อหนุนด้านวัตถุ เช่น เงินและสิ่งของ จากลูกหลาน	1	4	2.7	10
ลูกหลานแนะนำเรื่องการให้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	1	4	1.3	10
ลูกหลานส่งเสริมให้ท่านมีบทบาทในครอบครัว ชุมชน และสังคม	1	4	1.6	10
ลูกหลานดูแลเรื่องสุขภาพอนามัยของท่าน	1	4	2.3	10
ลูกหลานส่งเสริมให้ท่านได้รับรู้ข่าวสารและ เหตุการณ์ปัจจุบัน	1	4	2.1	10
พันธภาพกับลูกหลานในด้านการเกื้อหนุนโดยรวม	1.00	4.00	2.12	10

4.2.2 การศึกษาสัมพันธภาพในครอบครัวของผู้สูงอายุที่อยู่กับครอบครัวในเขตพื้นที่ ตำบลบางละมุง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

จากการศึกษาสัมพันธภาพในครอบครัวของผู้สูงอายุที่อยู่กับครอบครัวในเขตพื้นที่ตำบลบางละมุง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี พบว่า ผู้สูงอายุมีสัมพันธภาพกับชมรม/ สมาคมสูงที่สุดเฉลี่ย 2.18 รองลงมาคือ สัมพันธภาพกับลูกหลานในด้านการเกื้อหนุน เฉลี่ย 2.10 ถัดมาคือ สัมพันธภาพกับครอบครัว เฉลี่ย 1.83 ส่วนสัมพันธภาพด้านอื่นๆ มีค่าเฉลี่ยค่อนข้างต่ำ ได้แก่ ระดับ สัมพันธภาพกับเพื่อนบ้าน เฉลี่ย 1.77 สัมพันธภาพกับชุมชนในด้านสวัสดิการ เฉลี่ย 1.63 และสัมพันธภาพกับเครือญาติ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 1.50 (ตารางที่ 4.13 - 4.18) รายละเอียดการศึกษาระดับสัมพันธภาพกับครอบครัวเป็นรายด้าน มีดังนี้

1. สัมพันธภาพกับครอบครัว รองจากสัมพันธภาพกับลูกหลานในด้านการเกื้อหนุนแล้ว ผู้สูงอายุมีสัมพันธภาพกับครอบครัว โดยผู้สูงอายุเป็นที่รักและนับถือในครอบครัว และได้รับการดูแลเอาใจใส่จากครอบครัวสม่ำเสมอ เฉลี่ย 2.5 รองลงมาคือ ผู้สูงอายุได้ช่วยทำงานบ้านเฉลี่ย 1.8 และผู้สูงอายุเป็นที่ปรึกษาให้กับสมาชิกในครอบครัวเมื่อประสบปัญหา เฉลี่ย 1.7 ส่วน การไปท่องเที่ยวเกี่ยวกับครอบครัว มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ 1.0 (ตารางที่ 4.13)

2. สัมพันธภาพกับเครือญาติ ผู้สูงอายุมีสัมพันธภาพกับเครือญาติต่ำกว่าสัมพันธภาพอื่นๆ โดยการที่ญาติพี่น้องทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกอบอุ่นและเห็นความสำคัญ และเมื่อผู้สูงอายุหรือญาติพี่น้องเจ็บป่วยมักไปเยี่ยมเยียนกัน เฉลี่ย 1.8 รองลงมาการที่ผู้สูงอายุและญาติพี่น้องได้ไปหาสุก้นอย่างสม่ำเสมอ เฉลี่ย 1.6 และการที่ญาติพี่น้องเตือนหรือผู้สูงอายุให้การช่วยเหลือ เฉลี่ย 1.4 ส่วนการที่ญาติพี่น้องจะ ขอคำปรึกษาแนะนำจากผู้สูงอายุ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ 1.1 (ตารางที่ 4.14)

3. สัมพันธภาพกับเพื่อนบ้าน ถัดจากสัมพันธภาพกับครอบครัวแล้ว ผู้สูงอายุมีสัมพันธภาพกับเพื่อนบ้าน พอสมควรโดยผู้สูงอายุมีเพื่อนที่รู้สึกไว้วางใจสามารถปรับทุกข์ได้ เฉลี่ย 2.0 รองลงมาคือ ผู้สูงอายุรู้สึกสะดวกใจที่จะเล่าสารทุกข์สุกดิบส่วนตัวให้เพื่อนฟังและช่วยเหลือจนเงือในด้านต่างๆ เมื่อประสบปัญหาเตือนหรือ เฉลี่ย 1.9 และการผู้สูงอายุมีเพื่อนที่สนิทที่ทราบปัญหาและความต้องการของ ผู้สูงอายุดีและมีเพื่อนที่รักและห่วงใย เฉลี่ย 1.7 ส่วนผู้สูงอายุมีเพื่อนที่ทำให้คลายเหงา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 1.4 (ตารางที่ 4.15)

4. สัมพันธภาพกับชมรม / สมาคม ผู้สูงอายุมีสัมพันธภาพกับชมรม / สมาคมมากที่สุด โดยมีความรู้สึกภูมิใจเมื่อได้ทำประโยชน์ให้แก่ส่วนรวม เฉลี่ย 2.7 รองลงมาคือ การได้ทำประโยชน์แก่ส่วนรวม เฉลี่ย 2.6 และการได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกชมรม / สมาคม ทำให้ผู้สูงอายุมีความสุข เฉลี่ย 2.3 ส่วนการเข้าร่วมเป็นสมาชิกชมรม / สมาคมต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 1.5 (ตารางที่ 4.16)

5. สัมพันธภาพกับชุมชนในด้านสวัสดิการ ผู้สูงอายุมีสัมพันธภาพกับชุมชนในด้านสวัสดิการ รองลงมาจากสัมพันธภาพกับเพื่อนบ้าน โดยผู้สูงอายุได้รับสวัสดิการด้านการรักษาพยาบาลยามเจ็บป่วย เช่นโครงการ 30 บาท รักษาโรคเฉลี่ย 2.3 การที่ผู้สูงอายุได้รับการรักษาพยาบาลฟรี เฉลี่ย 2.2 และที่ผู้สูงอายุได้ยินและรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับบ้านพักคนชราของรัฐ เฉลี่ย 1.7 ส่วนการที่ผู้สูงอายุรู้จักและรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับเบี้ยยังชีพคนชรา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 1.0 (ตารางที่ 4.17)

6. สัมพันธภาพกับลูกหลานในด้านการเกื้อหนุน ผู้สูงอายุมีสัมพันธภาพกับลูกหลานในด้านการเกื้อหนุน รองลงมาจากสัมพันธภาพกับชมรม / สมาคม โดยการที่ลูกหลานดูแลผู้สูงอายุยามเจ็บป่วย เฉลี่ย 2.7 รองลงมาคือ ผู้สูงอายุได้รับการเกื้อหนุนด้านวัตถุ เช่นเงินและสิ่งของจากลูกหลาน เฉลี่ย 2.6 และการที่ลูกหลานดูแลเรื่องสุขภาพอนามัยผู้สูงอายุ เฉลี่ย 2.3 ส่วนการที่ลูกหลานแนะนำเรื่องการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 1.3 (ตารางที่ 4.18)

ตารางที่ 4.13

ค่าเฉลี่ยสัมพันธภาพกับครอบครัวของผู้สูงอายุ
ในพื้นที่ตำบลบางละมุง.

สัมพันธภาพกับครอบครัว	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	จำนวน
ท่านได้มีโอกาสพูดคุยกับสมาชิกในครอบครัว	1	3	1.5	10
ท่านเป็นที่ปรึกษาให้กับสมาชิกในครอบครัว เสมอเมื่อประสบปัญหา	1	3	1.7	10
ท่านเป็นที่เคารพรักและนับถือในครอบครัว	1	3	2.5	10
ท่านได้รับการดูแลเอาใจใส่จากครอบครัว สม่ำเสมอ	1	3	2.5	10
ท่านได้ช่วยทำงานบ้าน	1	3	1.8	10
ท่านได้ไปท่องเที่ยวกับครอบครัว	1	3	1.0	10
สัมพันธภาพกับครอบครัวโดยรวม	1.00	3.00	1.83	10

ตารางที่ 4.14
ค่าเฉลี่ยสัมพันธภาพกับเครือญาติของผู้สูงอายุ
ในพื้นที่ตำบลบางละมุง

สัมพันธภาพกับเครือญาติ	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	จำนวน
ญาติพี่น้องทำให้ท่านรู้สึกอบอุ่นและเห็นความสำคัญของท่าน	1	3	1.8	10
ท่านได้รับความช่วยเหลือจากญาติพี่น้องเมื่อประสบปัญหา	1	3	1.3	10
ท่านและญาติพี่น้องไปมาหาสู่กันอย่างสม่ำเสมอ	1	3	1.6	10
ญาติพี่น้องมักจะขอคำปรึกษาแนะนำจากท่าน	1	3	1.1	10
เมื่อญาติพี่น้องเดือดร้อนท่านให้ความช่วยเหลือ	1	3	1.4	10
เมื่อท่านหรือญาติพี่น้องเจ็บป่วยมักจะไปเยี่ยมเยียนกัน	1	3	1.8	10
สัมพันธภาพกับเครือญาติโดยรวม	1.00	3.00	1.50	10

ตารางที่ 4.15
ค่าเฉลี่ยสัมพันธภาพกับเพื่อนบ้านของผู้สูงอายุ
ในพื้นที่ตำบลบางละมุง

สัมพันธภาพกับเพื่อนบ้าน	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	จำนวน
ท่านมีเพื่อนสนิทที่ทำให้คลายเหงา	1	4	1.4	10
ท่านรู้สึกสะดวกใจที่จะเล่าสารทุกข์สุขดิบส่วนตัวของท่านให้เพื่อนฟัง	1	4	1.9	10
ท่านมีเพื่อนสนิทที่ทราบปัญหาและความต้องการของท่านดี	1	4	1.7	10
ท่านมีเพื่อนที่รู้สึกไว้วางใจสามารถปรับทุกข์ได้	1	4	2.0	10
ท่านมีเพื่อนที่รักและห่วงใย	1	4	1.7	10
ท่านมีเพื่อนที่ช่วยเหลือจนเจอในด้านต่างๆ เมื่อท่านประสบปัญหาเดือดร้อน	1	4	1.9	10
สัมพันธภาพกับเพื่อนบ้านโดยรวม	1.00	4.00	1.77	10

ตารางที่ 4.16
ค่าเฉลี่ยสัมพันธภาพกับชมรม / สมาคมต่างๆ ของผู้สูงอายุ
ในพื้นที่ตำบลบางละมุง

สัมพันธภาพกับชมรม / สมาคม	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	จำนวน
ท่านเข้าร่วมเป็นสมาชิกของชมรม / สมาคมต่างๆ	1	4	1.5	10
ท่านทำประโยชน์ให้แก่ส่วนรวม	1	4	2.6	10
การเข้าร่วมเป็นสมาชิกชมรม / สมาคม ทำให้ท่าน รู้สึกมีคุณค่า	1	4	1.8	10
ท่านรู้สึกภูมิใจเมื่อได้ทำประโยชน์ให้แก่ส่วนรวม	1	4	2.7	10
ท่านได้พบปะสังสรรค์ในงานสำคัญต่างๆ	1	4	2.2	10
ท่านรู้สึกว่าการเข้าร่วมเป็นสมาชิกชมรม / สมาคม ทำให้ท่านมีความสุข	1	4	2.3	10
สัมพันธภาพกับชมรม / สมาคมโดยรวม	1.00	4.00	2.18	10

ตารางที่ 4.17
ค่าเฉลี่ยสัมพันธภาพกับชุมชนในด้านสวัสดิการของผู้สูงอายุ
ในพื้นที่ตำบลบางละมุง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

สัมพันธภาพกับชุมชนในด้านสวัสดิการ	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	จำนวน
ท่านได้รับการรักษาพยาบาลฟรีสำหรับผู้สูงอายุ	1	3	2.2	10
ท่านได้รับสวัสดิการด้านการรักษาพยาบาลยาม เจ็บป่วย เช่น โครงการ 30 บาท รักษาโรค	1	3	2.3	10
ท่านได้ยินและรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับบ้านพัก คนชราของรัฐ	1	3	1.7	10
ท่านเคยใช้บริการของรัฐสำหรับผู้สูงอายุ เช่น เข้าร่วม กิจกรรมศูนย์บริการทางสังคมผู้สูงอายุ	1	3	1.2	10
ท่านเคยได้รับบริการด้านต่างๆ สำหรับผู้สูงอายุจาก ชุมชนของท่าน	1	3	1.4	10
ท่านรู้จักและรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับเบี้ยยังชีพคนชรา	1	3	1.0	10
สัมพันธภาพกับชุมชนในด้านสวัสดิการโดยรวม	1.00	3.00	1.63	10

ตารางที่ 4.18
ค่าเฉลี่ยสัมพันธภาพกับลูกหลานในด้านการเกื้อหนุนของผู้สูงอายุ
ในพื้นที่ตำบลบางละมุง

สัมพันธภาพกับลูกหลานในด้านการเกื้อหนุน	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	จำนวน
ลูกหลานดูแลท่านเสมอเมื่อยามเจ็บป่วย	1	4	2.7	10
ท่านได้รับการเกื้อหนุนด้านวัตถุ เช่นเงินและสิ่งของ จากลูกหลาน	1	4	2.6	10
ลูกหลานแนะนำเรื่องการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	1	4	1.3	10
ลูกหลานส่งเสริมให้ท่านมีบทบาทในครอบครัว ชุมชน และสังคม	1	4	1.6	10
ลูกหลานดูแลเรื่องสุขภาพอนามัยของท่าน	1	4	2.3	10
ลูกหลานส่งเสริมให้ท่านได้รับรู้ข่าวสารและเหตุการณ์ ปัจจุบัน	1	4	2.1	10
สัมพันธภาพกับลูกหลานในด้านการเกื้อหนุนโดยรวม	1.00	4.00	2.1	10

ตารางที่ 4.19
เปรียบเทียบสัมพันธภาพของผู้สูงอายุกับบุคคลอื่นระหว่างผู้สูงอายุ
ในสถานสงเคราะห์และผู้สูงอายุในพื้นที่ตำบลบางละมุง

สัมพันธภาพ	ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุ
	ในสถานสงเคราะห์	ในพื้นที่ตำบลบางละมุง
ครอบครัว	1.55	1.83
เครือญาติ	1.65	1.50
เพื่อนบ้าน	1.77	1.77
ชมรม / สมาคม	2.78	2.18
ชุมชน	1.63	1.63
ลูกหลาน	2.12	2.10

4.2.3 ระดับสัมพันธภาพในครอบครัวของผู้สูงอายุทั้งสองกลุ่ม

จากการศึกษา พบว่า ระดับสัมพันธภาพในครอบครัวของผู้สูงอายุทั้งสองกลุ่มตัวอย่าง มีระดับสัมพันธภาพกับชมรม / สมาคม มากที่สุด รองลงมาคือ สัมพันธภาพกับลูกหลาน เช่นเดียวกันทั้งสองกลุ่ม ซึ่งแสดงว่า ชมรม / สมาคมต่างๆ และลูกหลานในด้านการเกื้อหนุน เป็นสัมพันธภาพที่ยึดเหนี่ยวจิตใจผู้สูงอายุทั้งสองกลุ่มตัวอย่างนี้เป็นอย่างดี ซึ่งอาจจะส่งผลถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อด้านจิตใจของผู้สูงอายุอีกด้วย (ตารางที่ 4.19)

ในผลการศึกษาครั้งนี้ยังพบอีกด้วยว่า ผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง มีระดับสัมพันธภาพถัดมาตามลำดับคือ เพื่อนบ้าน เครือญาติ ชุมชนในด้านสวัสดิการ และน้อยที่สุดคือ สัมพันธภาพกับครอบครัว นั้นย่อมแสดงให้เห็นว่า "ครอบครัว" ยังคงเป็นระดับสัมพันธภาพที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของผู้สูงอายุ ซึ่งในกลุ่มผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง มีสัมพันธภาพกับครอบครัวต่ำสุด จึงเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้ตัดสินใจเข้ารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง ซึ่งในรายละเอียดแบบสัมภาษณ์ได้กล่าวถึงการพูดคุย การเป็นที่ปรึกษา การเป็นที่เคารพและนับถือ การได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่างสม่ำเสมอ การมีบทบาทหน้าที่ เช่น ช่วยทำงานบ้านและการได้ไปพักผ่อนท่องเที่ยวกับครอบครัว ส่วนกลุ่มตัวอย่าง ผู้สูงอายุที่อยู่กับครอบครัวในเขตพื้นที่ตำบลบางละมุง มีสัมพันธภาพกับครอบครัวรองลงมาจากสัมพันธภาพกับลูกหลาน แสดงว่า "ครอบครัว" มีอิทธิพลและเป็นสัมพันธภาพที่ส่งผลต่อจิตใจผู้สูงอายุในการตัดสินใจที่จะกระทำหรือเลือกกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อความสุขในบั้นปลายชีวิตของตนเอง ตามนิยามความสัมพันธ์ในครอบครัวของ กมล แสงสีทอง (2526 : 8) ได้ให้ความหมายความสัมพันธ์ในครอบครัว หมายถึง ความสัมพันธ์ตามบทบาทที่คนเรามีต่อสมาชิกในครอบครัวถ้าความสัมพันธ์มีลักษณะปรองดองรักใคร่กลมเกลียวกันในครอบครัว ก็นับเป็นสัมพันธภาพที่ดี แต่ถ้าเป็นความขัดแย้งหรือความรู้สึกเป็นอริต่อกัน ถือว่าเป็นลักษณะสัมพันธ์ที่ไม่ดีภายในครอบครัว (ตารางที่ 4.19)

4.2.4 ผลการสัมภาษณ์ครอบครัวโดยรวมเกี่ยวกับสัมพันธภาพของผู้สูงอายุในครอบครัว

ผลการศึกษาเกี่ยวกับสัมพันธภาพในครอบครัวของครอบครัวผู้สูงอายุทั้งสองกลุ่ม คือ กลุ่มตัวอย่าง ในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุงและกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ตำบลบางละมุง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยการสัมภาษณ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล พบว่าครอบครัวผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง เห็นความสำคัญของผู้สูงอายุเพราะผู้สูงอายุเป็นผู้ให้กำเนิด ให้ความอบอุ่นแก่ครอบครัว ส่วนใหญ่มีสัมพันธภาพที่ดีกับบุตรหลาน มีเพียงส่วนน้อยที่เกิดความไม่เข้าใจกันภายในครอบครัวหรือขัดแย้งกัน ทุกครอบครัวรักและห่วงใยผู้สูงอายุและเห็น

สมควร ที่ผู้สูงอายุควรได้รับการดูแลเอาใจใส่และส่งเสริมด้านสุขภาพ ให้ออกกำลังกายเพื่อคงสภาพร่างกายที่เหมาะสมแก่วัย เมื่อมีปัญหาส่วนใหญ่นั้นต้องการปรึกษาผู้สูงอายุ แต่ถ้าปัญหานั้นทำให้ผู้สูงอายุเกิดความรู้สึกไม่สบายใจก็จะไม่ปรึกษา เพราะไม่ยักนำปัญหาไปให้ผู้สูงอายุรับรู้ และคิดว่าผู้สูงอายุควรอยู่กับครอบครัวที่ดีที่สุด แต่ถ้าครอบครัวไม่สามารถดูแลได้ดี ครอบครัวฐานะยากจน มีภาระหนี้สิน ประสบปัญหาเดือดร้อนภายในครอบครัว ผู้สูงอายุก็จำเป็นที่จะต้องเข้าไปรับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชรา เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีกว่าแต่ในบางกรณีผู้สูงอายุที่เข้าไปรับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชรา นั้น ก็เป็นไปตามความต้องการและความประสงค์ของผู้สูงอายุเองและต้องการให้รัฐจัดสวัสดิการในด้านสุขภาพของผู้สูงอายุให้ดียิ่งขึ้นด้านการส่งเสริมอาชีพของผู้สูงอายุและการจัดสวัสดิการด้านรายได้ มีเงินเดือนใช้ในบ้านปลายชีวิต

ครอบครัวของผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ตำบลบางละมุง จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้เห็นความสำคัญของผู้สูงอายุเสมอ เพราะถ้าไม่มีผู้สูงอายุก็ไม่มีทุกคนในวันนี้ และผู้สูงอายุมีสัมพันธภาพที่ดี ไม่มีปัญหาอะไร ในบางครั้งก็บ่นว่าเพราะหวังดี ถึงแม้บางสิ่งบางอย่างยังคงยึดติดความคิดเก่า ๆ บ้าง ส่วนใหญ่เห็นว่าผู้สูงอายุควรได้รับการดูแล ถ้าไม่ดูแลอาจทำให้ท่านเหงาและรู้สึกโดดเดี่ยว บุตรหลานที่ไม่เอาใจใส่ผู้สูงอายุนั้นเป็นผู้กตัญญู กลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้ รักและห่วงใยผู้สูงอายุตลอดเวลา เพราะผู้สูงอายุเป็นคนในครอบครัวคนหนึ่งเหมือนกัน และการดูแลเอาใจใส่ผู้สูงอายุนั้น ไม่มีใครดูแลได้ดีเท่าบุตรหลาน แต่เมื่อมีปัญหา ก็จะปรึกษาผู้สูงอายุตามความเห็นว่าเป็นสมควรปรึกษา เพราะไม่ยักให้ผู้สูงอายุรับรู้และไม่มีความสุข ในเรื่องสุขภาพ ถ้าผู้สูงอายุที่แข็งแรง เห็นสมควรสนับสนุนให้มีบทบาทในครอบครัว ชุมชน และสังคมต่อไป และทำงานได้ก็เห็นสมควรสนับสนุนตามกำลังความสามารถของท่าน และเห็นว่าผู้สูงอายุอยู่กับครอบครัว จะได้รับความสุขและอบอุ่นกว่าอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรา และเชื่อว่าคนเราต้องมีความกตัญญูต่อบุพการีของตนเอง

4.3 ข้อมูลเจาะลึกของกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษานี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาจากกรณีศึกษา โดยมีการนำเสนอข้อมูลและการสังเกตในการสนทนากับผู้สูงอายุทั้งสองกลุ่มตัวอย่าง คือกลุ่มแรก ได้แก่ ผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง กลุ่มที่สอง ได้แก่ ผู้สูงอายุที่อยู่กับครอบครัวในพื้นที่ตำบลบางละมุง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์โดยนำเสนอข้อมูลครอบครัวของผู้สูงอายุทั้งสองกลุ่มตัวอย่างไปพร้อม ๆ กัน โดยแต่ละกลุ่มตัวอย่างละ 10 คน มีดังนี้

4.3.1 ผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุงและครอบครัว

กรณีศึกษาที่ 1 นายสมาน

1. ประวัติส่วนตัว

นายสมาน เพศชาย อายุ 64 ปี รูปร่างท้วม ใบหน้ารูปไข่ สีผิวคล้ำ ผมตัดสั้นเกรียน พูดจาโต้ตอบรู้เรื่องชัดเจนดี จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ภูมิลำเนาเป็นคนจังหวัดชลบุรีแต่ดั้งเดิม สถานภาพสมรส โดยแต่งงานกับนางสมาน มีบุตรด้วยกัน 5 คน เป็นชาย 4 คน หญิง 1 คน ปัจจุบันเหลือบุตรที่ยังมีชีวิตอยู่ 4 คน เพราะบุตรชายเสียชีวิตไปแล้ว 1 คนด้วยอุบัติเหตุ เมื่อแต่งงานกับนางสมาน จึงได้ย้ายมาอยู่กับครอบครัวภรรยาตลอดมา โดยประกอบอาชีพรับรถสองแถวรับจ้าง บริเวณตลาดหนองมนและชายหาดบางแสน หรือมีผู้ใดมาจ้างไปส่งที่อื่นก็ไป นายสมานมีอาชีพเช่นนี้เลี้ยงครอบครัวเรื่อยมา ซึ่งในบางครั้งก็กลับบ้านบางไม่กลับบ้านบ้าง เพราะบางทีต้องออกไปวิ่งรถรับจ้างในเวลาากลางคืนด้วย เพื่อเพิ่มรายได้ เนื่องจากเดี๋ยวนี้มีคนมาประกอบอาชีพนี้เยอะมากขึ้น ทำให้รายได้จากการขับรถรับจ้างลดน้อยลง และรถสองแถวก็ต้องเช่าออกมาขับรับจ้างไม่ใช่รถยนต์ของตัวเอง ทำให้นายสมานและภรรยามักมีปากเสียงกันมากขึ้น เหตุเพราะนายสมานไม่ค่อยกลับบ้านและรายได้บางครั้งก็ให้ภรรยาบ้าง ไม่ให้บ้าง จนในที่สุดก็ทะเลาะวิวาทกัน และแยกทางกันไประยะหนึ่ง ขณะที่แยกทางกับภรรยา นายสมานก็ได้ไปอาศัยตามบ้านญาติบ้าง บ้านเพื่อนบ้าง หรือไม่บางทีก็อาศัยนอนบนรถสองแถว นายสมานใช้ชีวิตเป็นเช่นนี้อยู่เรื่อยๆ จนกระทั่งนางสมาน ซึ่งเป็นภรรยาได้รับทราบถึงความยากลำบากของสามี จึงสงสารแล้วชักชวนกลับมาอยู่ด้วยกันอีกครั้ง แต่การกลับมาอยู่ด้วยกันครั้งนี้ นายสมานเริ่มมีอาการของโรคความดันโลหิตสูง ประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองและครอบครัวไม่ได้เช่นเดิม จากที่เคยประกอบอาชีพขับรถสองแถวได้เปลี่ยนมาขี่มอเตอร์ไซด์รับจ้าง เมื่อนายสมานมีอายุมากขึ้นก็ล้มป่วยด้วยโรคความดันโลหิตสูงจนต้องเข้ารับการรักษาโดยการเจาะสมอง เมื่อปี พ.ศ.2544 ขณะนั้นครอบครัวมีปัญหาเรื่องรายได้ไม่เพียงพอแก่รายจ่าย แต่โชคยังดีที่นายสมานมีบัตรสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ จึงทำให้การรักษาไม่เสียค่าใช้จ่ายใด ๆ และในขณะนั้นบุตรชายและบุตรสาวของนายสมานและนางสมาน ได้เติบโตแล้วต่างแยกย้ายไปมีครอบครัวของตนเอง โดยไม่ให้ความช่วยเหลือใด ๆ แก่บิดาและมารดาเลย อีกทั้งปัจจุบันนี้ยังทิ้งภาระไว้ให้นายสมานและนางสมานเลี้ยงดูคือหลานชาย 2 คน ซึ่งเป็นบุตรชายของนางสมจิตร์ เป็นบุตรสาวของนายสมานและนางสมาน นายสมานและภรรยาได้ช่วยกันเลี้ยงหลานชาย 2 คน เรื่อยมาจนกระทั่ง ด.ช.มนูญ อายุได้ 15 ปี และ ด.ช.มนัส อายุได้ 13 ปีแล้ว และทุกวันนี้บุตรชายคนโตคือนายสุรกิจ อายุ 42 ปี ได้มาพัก

อาศัยอยู่ด้วย เพราะเดิมมีอาชีพพนักงานขาย ชกมวยจนได้รับการกระทบกระเทือนสมอง มีอาการทางประสาท ไม่สามารถประกอบอาชีพได้ และนายสมานเอง เมื่อได้รับการเจาะสมองก็ไม่สามารถทำงานใด ๆ ได้อีกเลย ทำให้ภรรยาคือนางสมานต้องแบกภาระเลี้ยงดูคนในครอบครัวถึง 4 ชีวิต ที่เป็นภาระที่พึ่งพิงไม่สามารถประกอบอาชีพใด ๆ ได้เลย จึงทำให้นายสมานตัดสินใจไปเข้ารับการรักษาที่ในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง เพื่อลดภาระจากภรรยา และการเข้าไปอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง ภรรยา(นางสมาน) ก็เห็นดีด้วย เพราะมารดาของนายสมาน คือ นางจีน ก็ได้เข้ามารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชราแห่งนี้เช่นกัน นายสมานเล่าว่า ตนเองกับมารดาไม่ค่อยได้ใกล้ชิดกัน เพราะตนเองเติบโตมาท่ามกลางการเลี้ยงดูจากญาติของบิดาเป็นส่วนใหญ่ และจากที่เคยมาเยี่ยมมารดาที่ก่อนหน้านี้แล้ว เห็นว่ามารดามีสภาพความเป็นอยู่ที่ดี จึงตัดสินใจเข้ารับการรักษาที่ เพื่อลดปัญหาการเป็นภาระของครอบครัว

2. ที่อยู่อาศัย

บ้านของภรรยาที่นายสมานอาศัยอยู่ด้วย เป็นบ้านสร้างด้วยปูน ขนาดกว้างประมาณ 70 ตารางวา หลังคามุงกระเบื้อง เป็นบ้านชั้นเดียว มีห้องโถงขนาดใหญ่ มีห้องแยกเป็นห้องเล็กจำนวน 2 ห้อง และห้องด้านข้างอีก 1 ห้อง ส่วนห้องน้ำแยกออกจากตัวบ้าน มีเครื่องอำนวยความสะดวก คือ ตู้เย็นและโทรทัศน์ บ้านปลูกอยู่ใกล้บ้านน้องชายและน้องสาวภรรยา

3. สาเหตุที่ตัดสินใจเข้ารับการรักษาที่ในสถานสงเคราะห์คนชรา

นายสมานบอกว่า เพราะรายได้ในครอบครัวไม่เพียงพอแก่การครองชีพ ครอบครัวมีฐานะยากจน เนื่องจากภรรยาเป็นผู้หารายได้มาจนเจ็ดคนในครอบครัวเพียงคนเดียว จึงทำให้นายสมานต้องการลดภาระที่พึ่งพิงภายในครอบครัว ประกอบกับนายสมานมีสุขภาพไม่แข็งแรง และต้องไปพบแพทย์เป็นประจำ

ครอบครัว กรณีศึกษาที่ 1

1. ประวัติส่วนตัว

นางสมาน เพศหญิง อายุ 59 ปี สถานภาพสมรส มีสามีชื่อนายสมาน มีบุตรด้วยกัน 5 คน เป็นชาย 4 คน หญิง 1 คน บุตรชายถึงแก่กรรมไปแล้ว 1 คน นางสมานจบการศึกษาระดับประถมศึกษา ประกอบอาชีพค้าขายห่อหมก มีรายได้ครั้ง ๆ กลาง ๆ ช่วงเทศกาลถึงจะมีรายได้ดีขึ้นบ้าง ถ้าวันธรรมดา มีรายได้จากการขายห่อหมกอาทิตย์หนึ่ง 500-600 บาท เดือนหนึ่งมีรายได้ประมาณ 2,000 บาท ในบางครั้งทั้งทุนทั้งกำไรใช้หมดไปในครอบครัว เพราะต้องส่งหลาน 2 คนเรียนหนังสือ จึงต้องไปกู้เงินคนอื่นมาทำทุนก่อนเสียดอกเบี้ยร้อยละ 10 บาท บุตรชายและบุตรสาวไม่ได้ให้

ความช่วยเหลือใด ๆ เลย เพราะต่างแยกไปมีครอบครัวของตนเอง ส่วนบุตรสาวคือนางสมจิตร นำบุตรชาย 2 คน มาให้นางสมานเลี้ยงดู จนกระทั่งขณะนี้กำลังศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 1 คน และกำลังศึกษาอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 1 คน อีกทั้งขณะนี้นับตรุษขอมได้ ได้มาพักอาศัยอยู่ด้วย และมีอาการทางประสาทไม่สามารถประกอบอาชีพใด ๆ ได้ เมื่อนายสมานล้มป่วยลงไม่สามารถประกอบอาชีพได้อีก ทำให้นางสมานเป็นผู้หาเลี้ยงครอบครัวเพียงลำพัง ครอบครัวจึงรายได้ไม่เพียงพอแก่การครองชีพ จึงตัดสินใจให้นายสมานเข้าไปรับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง

จากการสังเกตนายสมานและนางสมานยังรักและห่วงใยซึ่งกันและกันมาก นางสมานจะมาเยี่ยมนายสมานเป็นประจำเกือบทุกสัปดาห์ บางครั้งถ้าแพทย์นัดตรวจรักษานายสมาน นางสมานก็จะมารับและพาไปเอง พร้อมกับพาไปเยี่ยมบ้านบ้าง ส่วนพฤติกรรมของนายสมานนั้นเมื่อเข้ามาอยู่ในสถานสงเคราะห์ฯ จะไม่ทำอะไรเลยทั้งสิ้น ถ้าเจ้าหน้าที่บอกกล่าวก็จะเกิดอารมณ์ฉุนเฉียว

กรณีศึกษาที่ 2 นางตั้งฮุ้น

1. ประวัติส่วนตัว

นางตั้งฮุ้น เพศหญิง อายุ 78 ปี รูปร่างเล็กเตี้ย หลังโค้งงอ ใบหน้ายาว ผมหงอกสั้น มีเชื้อสายจีน ซ่างยิ้มแย้ม และอารมณ์ดี พูดจาได้ตอบรู้อะไรดี สถานภาพหม้าย มีบุตร 1 คน เป็นหญิงแล้วถึงแก่กรรมตั้งแต่แรกเกิด ทำให้ไม่มีบุตร นางตั้งฮุ้นไม่ได้รับการศึกษา เดิมประกอบอาชีพรัฐจ้างทำไร่ ได้เดือนละ 4,000 บาท ขณะนั้นปลูกบ้านอาศัยอยู่บนที่ดินของหลวงจู้ (นายจ้าง) อยู่ออาศัยกับสามี เมื่อสามีถึงแก่กรรม จึงอยู่ตัวคนเดียวเพียงลำพัง จากนั้นหลานสะใภ้ คือ นางธัญญาพร ได้รับเข้ามาอยู่ในครอบครัวด้วยกัน เพราะเห็นว่านางตั้งฮุ้นชราภาพมากขึ้น และภายในครอบครัวนั้น มีผู้สูงอายุอยู่แล้ว 2 คน คือ บิดาและมารดาสามีของนางธัญญาพร บิดาสามีของนางธัญญาพร นั้นเป็นน้องชายของนางตั้งฮุ้น เมื่อนางธัญญาพรไปรับนางตั้งฮุ้นมาอยู่ด้วยกัน ทำให้ในบ้านนี้มีผู้สูงอายุอยู่อาศัยรวมกันถึง 3 คน และนางธัญญาพรมีบุตรชายที่จะต้องเลี้ยงดูอีก 2 คน ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมปลาย 1 คน และระดับอุดมศึกษา 1 คน ส่วนสามีของนางธัญญาพรถึงแก่กรรมไปแล้ว เมื่ออยู่รวมกันหลายคนนางตั้งฮุ้นรู้สึกเกรงใจหลานสะใภ้ ประกอบกับนางตั้งฮุ้นมักจะถูกว่ากระทบกระเทือนจากน้องสะใภ้เสมอ ทำให้ความขัดแย้งเกิดขึ้นภายในครอบครัว นางตั้งฮุ้นเริ่มไม่มีความสุข และเข้าใจที่นางธัญญาพรจะต้องลำบากใจ จึงขอออกจากบ้านเพื่อเข้ารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง และเพื่อจะได้อยู่อย่างอิสระไม่ต้องมีใครมาว่า ไม่ต้องเป็นภาระใคร อีกทั้งสุขภาพของตนเองไม่แข็งแรง เพราะเคยผ่าตัดมดลูก หกล้ม

แขนหัก ขาหัก ซึ่งตอนนี้ก็ยังใส่เหล็กไว้ที่ขาขวา และมักมีอาการปวดหลัง ปวดขาเป็นประจำทำให้เป็นภาระผู้อื่น

2. ที่อยู่อาศัย

บ้านที่นางตั้งถิ่นอาศัยอยู่เป็นบ้านปูนชั้นเดียว ปลูกอยู่ในสวน ไร่ ภายในบ้านมีเครื่องอำนวยความสะดวกพร้อมทุกอย่าง

3. สาเหตุที่ตัดสินใจเข้ามารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชรา

นางตั้งถิ่นบอกว่า ต้องการอยู่อย่างอิสระและมีความสุขไม่ต้องขัดแย้งกับน้องสะใภ้ ไม่ต้องเป็นภาระแก่นางธัญญาพร และไม่ต้องสร้างความลำบากใจให้ เนื่องจากมีผู้สูงอายุในบ้านหลายคน

ครอบครัวกรณีศึกษาที่ 2

1. ประวัติส่วนตัว

นางธัญญาพร เพศหญิง อายุ 37 ปี สถานภาพหม้าย (คู่สมรสถึงแก่กรรม) มีบุตรด้วยกัน 2 คน เป็นชาย ขณะนี้บุตรชายคนโต กำลังศึกษาระดับอุดมศึกษา ส่วนบุตรชายคนเล็กกำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมปลาย นางธัญญาพร จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว ทางด้านการเกษตร ซึ่งเป็นธุรกิจของครอบครัวสามี เมื่อสามีถึงแก่กรรมลง นางธัญญาพรจึงต้องเป็นหัวเรือใหญ่ของครอบครัว เพราะบิดาและมารดาของสามีต่างก็ชราภาพมากแล้วไม่สามารถประกอบอาชีพได้เช่นแต่ก่อน รายได้ที่นางธัญญาพรได้จากการทำธุรกิจการเกษตรเฉลี่ยได้เดือนละประมาณ 30,000 บาท ในบางครั้งการเกษตรไม่ได้ผลก็ต้องกู้เงินจากธนาคารมาหมุนเวียน ลงทุน ชีวิตทุกคนภายในครอบครัวมีความสุขสบายไม่ถึงกับลำบาก เมื่อนางธัญญาพรไม่ได้ขัดสนเรื่องเงินมากนัก จึงนึกถึงและนึกสงสารอาเหล่าโก คือ นางตั้งถิ่น ถึงแม้ในบ้านมีผู้สูงอายุที่จะต้องดูแลแล้วอยู่ถึง 2 คน แต่ก็เต็มใจรับนางตั้งถิ่นเข้ามาอยู่ในบ้าน เพราะคิดว่าผู้สูงอายุมาอยู่ด้วยกันจะได้เป็นเพื่อนกันไม่เหงา การมาอยู่ของนางตั้งถิ่นในระยะแรกๆ ก็ดี ไม่มีปัญหาอะไร อยู่ไปได้ระยะหนึ่ง มารดาของสามีเริ่มรู้สึกไม่พอใจนางตั้งถิ่นมักพูดจากระทบกระเทียบเปรียบเปรยว่านางตั้งถิ่นบ่อยๆ บางครั้งนางตั้งถิ่นทนไม่ได้ก็เดินออกไปบ้าง ทั้งๆ ที่นางตั้งถิ่นเองก็ไม่อยากสร้างความลำบากใจให้กับน้องชาย และหลานสะใภ้ นางธัญญาพร เข้าใจนางตั้งถิ่นดี เพราะนางตั้งถิ่นเป็นผู้สูงอายุที่น่ารักและนับถือไม่ชอบมีปัญหากับบุคคลอื่น พูดคุยยิ้มแย้มแจ่มใสเสมอ เพื่อตัดปัญหาความขัดแย้งภายในครอบครัว นางธัญญาพรจึงติดต่อนางตั้งถิ่นเข้ามารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชรานานบางละมุง ทั้งนี้เป็นความประสงค์ของนางตั้งถิ่นเองด้วย

จากการสังเกตนางธัญญาพรรักและห่วงใยนางตั้งมั่นมักจะมาเยี่ยมเยียนบ่อยๆ และมีสิ่งของติดมือมาฝาก พร้อมกับนำเงินมาให้ให้ใช้ทุกครั้ง ส่วนนางตั้งมั่นหน้าตาอึดอ้อมแจ่มใสดีมีความสุข เมื่อมาเข้ารับการสงเคราะห์นางตั้งมั่นมีความสุขดี หน้าตาเบิกบาน และยินดีให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีความสุข

2. ที่อยู่อาศัย

เป็นบ้านของบิดา-มารดาของสามี ปลูกอยู่ในสวนในไร่ เพราะที่บ้านทำธุรกิจทางการเกษตร เป็นบ้านที่สร้างด้วยปูนชั้นเดียว ภายในบ้านมีเครื่องอำนวยความสะดวกพร้อมทุกอย่าง

กรณีศึกษาที่ 3 นายธงชัย

1. ประวัติส่วนตัว

นายธงชัย เพศชาย อายุ 63 ปี รูปร่างผอมสูง ใบหน้ารูปไข่ ศรีษะเถิกล้าน ตาโต สีผิวดำ แพง เวลาเดินตัวต้องใช้ไม้เท้าช่วยเดิน เพราะป่วยเป็นอัมพฤกษ์ จึงทำให้เวลาเดินไม่ค่อยมีแรง นางธงชัยมักจะมีท่าทางเยียบเหงา ไม่ค่อยพูด สถานภาพหม้าย (ภรรยาถึงแก่กรรม) มีบุตรด้วยกัน 2 คน เป็นชาย 1 คน หญิง 1 คน นายธงชัยจบการศึกษาระดับประถมศึกษา อาชีพเดิมเคยรับราชการเป็นลูกจ้างประจำ ตำแหน่งพนักงานขับรถยนต์ที่สถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง ต่อมาได้ลาออกแล้วไปประกอบอาชีพขับรถสองแถวรับจ้างเลี้ยงดูครอบครัว เพราะคิดว่ารายได้จะดีกว่า จึงเกิดปัญหาขึ้นภายในครอบครัว นายธงชัยกับภรรยาได้แยกทางกันตั้งแต่บุตรยังเล็ก และนายธงชัยเป็นผู้เลี้ยงดูบุตรด้วยตนเองเพียงลำพัง จนกระทั่งบุตรได้เติบโตแล้วมีครอบครัวไป ส่วนภรรยาบางครั้งก็กลับมาหานายธงชัย และบุตรบ้างในช่วงระยะหลัง ๆ จนกระทั่งป่วยเป็นมะเร็ง แล้วถึงแก่กรรมไป ส่วนบุตรสาวที่มีครอบครัวไปก็ย้ายกลับมาอยู่กับนายธงชัยอีก เพราะครอบครัวมีฐานะยากจน สามีต้องทำงานหาเลี้ยงครอบครัวเพียงคนเดียว ส่วนบุตรสาวนั้นแต่งงาน ได้แต่รับจ้างทำงานเป็นระยะ ๆ ไป แล้วแต่จะมีคนจ้าง อีกทั้งบุตรสาวและบุตรชาย มีบุตรที่จะต้องดูแลรับผิดชอบถึง 2 คน รายได้ที่บุตรชายได้รับจึงไม่เพียงพอแก่การครองชีพ บุตรสาวจึงย้ายกลับมาอยู่กับนายธงชัยอีก ซึ่งขณะนี้ นายธงชัยไม่สามารถประกอบอาชีพใด ๆ ได้มาเป็นเวลาประมาณ 10 ปี แล้ว เพราะป่วยเป็นอัมพฤกษ์ เคยรักษาที่โรงพยาบาลชลบุรี จนมีอาการดีขึ้น พอช่วยเหลือและปฏิบัติกิจวัตรตนเองได้บ้าง ก็กลับไปพักฟื้นรักษาตัวอยู่ที่บ้าน ขณะนี้ยังต้องรับประทานยาเป็นประจำ เพราะป่วยเป็นโรคความดันโลหิตสูง ทำให้เวียนศรีษะเป็นประจำ ส่วนบุตรชายก็มีนิสัยค่อนข้างเกเร มีอาชีพรับจ้างก่อสร้าง บุตรชายนั้นเคยชอบขโมยเงินของนายธงชัย เมื่อนายธงชัย

เอาจริงก็ไม่กล้าขโมยเงินของนายธงชัยอีก และบุตรชายนั้นก็กลับบ้านบ้างไม่กลับบ้านบ้าง นายธงชัยเล่าว่า ตนเองอยู่เพียงลำพังคนเดียวมานานมาก ไม่สามารถหุงข้าว ทำกับข้าวได้ ก็ได้ น้องสาว คือนางนาตยา มาจุนเจือช่วยเหลือดูแล แม้กระทั่งยามเจ็บป่วย บุตรสาวและบุตรชาย ไม่ค่อยได้มาเหลียวแล ตนจึงถูกทอดทิ้ง เพราะอายุก็มากแล้ว และมีร่างกายที่ไม่แข็งแรง ไม่สามารถประกอบอาชีพได้ เมื่อบุตรสาวกลับมาอยู่ด้วย รู้สึกว่าตนเองจะเป็นภาระเพิ่มให้กับ บุตรสาวและบุตรชาย เพราะเห็นหลานแล้วสงสาร อีกทั้งเห็นบุตรสาวต้องเป็นหนี้จากการส่งบุตร เข้าเรียนหนังสือ 1 คน อีก 1 คน ยิ่งเล็กไม่ถึงวัยเรียน แล้วบุตรสาวก็จะต้องมาดูแลตนเองแบบ เสียไม่ได้ เมื่อนายธงชัยป่วย ร่างกายที่เดินไม่ปกติเพราะเป็นอัมพฤกษ์ ก็ไม่สามารถไปพบแพทย์ ด้วยตนเองได้ ยาที่จะต้องรับประทานต่อเนื่องก็ขาดช่วงไปไม่ได้รับประทาน ก็จะมีปัญหาเวียน ศรีษะ เพราะที่บ้านไม่มีรถยนต์ มีแต่รถมอเตอร์ไซด์ของบุตรชาย นายธงชัยเล่าว่า ตนเองนั่งรถ มอเตอร์ไซด์ไม่ได้ เพราะขาไม่สามารถยกได้ ลำบากมากกว่าจะได้ไปพบแพทย์แต่ละครั้ง แต่โชคดี อยู่อย่างนี้เวลาป่วยจะได้รับสวัสดิการด้านการรักษาพยาบาลโดยใช้บัตรสุขภาพผู้สูงอายุ จึงรักษา ไม่เสียเงิน เมื่อชีวิตเป็นเช่นนี้จึงตัดสินใจมาเข้ารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชราบ้าน บางละมุง จะดีกว่า น้องสาวและบุตรสาวก็เห็นดีด้วย (ขณะที่สัมภาษณ์ นางธงชัยมีใบหน้าที่เศร้า ไม่มีความสุข เหมือนคนอ้างว้างจมอยู่กับความเจ็บเหงา และมักจะแก้ความเจ็บเหงาของตนเอง โดยการดูโทรทัศน์ เมื่อตอนลมัยที่อยู่บ้านเพียงลำพังคนเดียว)

2. ที่อยู่อาศัย

บ้านของนายธงชัยเป็นบ้านเดี่ยวชั้นเดียว สร้างด้วยปูน หลังคามุงสังกะสี มีห้องครัว อยู่ ด้านหน้าของบ้าน ส่วนห้องน้ำอยู่หลังบ้าน ภายในบ้านมีโทรทัศน์ ตู้เสื้อผ้ากันพื้นที่เป็นห้อง มีเตียง นอน หิ้งพระ พื้นบ้านปูด้วยเสื่อน้ำมัน บริเวณรอบบ้านเป็นพื้นหญ้าโล่งเตียน บ้านของนายธงชัย อยู่ภายในรั้วเดียวกับบ้านของน้องสาว (นางนาตยา) น้องสาวจะคอยดูแลเอาใจใส่สนิทสนมคุ้น เคยและให้ความช่วยเหลือนายธงชัยเป็นอย่างดี

3. สาเหตุที่ตัดสินใจเข้ารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชรา

นายธงชัย บอกว่า "ครอบครัวมีฐานะยากจน มีภาระหนี้สิน และสุขภาพของตนเองไม่แข็งแรง เป็นภาระครอบครัวเปล่า ๆ" จึงตัดสินใจเข้ารับการสงเคราะห์

ครอบครัวกรณีศึกษาที่ 3

1. ประวัติส่วนตัว

นางสาวมณีรัตน์ เพศหญิง อายุ 28 ปี สถานภาพสมรส สามีชื่อ นายกฤษณะ มีบุตรด้วยกัน 2 คน เป็นชาย 1 คน หญิง 1 คน จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ประกอบอาชีพรับจ้าง (โรงงาน) ปัจจุบันนี้ตกงาน มีงานรับจ้างเข้ามาบ้างแต่เป็นช่วงระยะสั้น ๆ มีรายได้ไม่แน่นอน ทุกวันนี้สามีเป็นผู้มีรายได้หลักเพียงคนเดียว และเป็นผู้เลี้ยงดูครอบครัว มีรายได้เดือนละประมาณ 8,000 บาท นางสาวมณีรัตน์ เล่าว่า ขณะนี้ตนเองได้รับจ้างเล็ก ๆ น้อย ๆ จากกองทุนหมู่บ้าน โดยช่วยคิดบัญชีให้ ส่วนบิดาเมื่อป่วยและต้องพบแพทย์ค่อนข้างลำบากเพราะบ้านไม่ได้ยุติถนนรถยนต์ไม่มีวิ่งผ่าน เพราะทางเข้าบ้านจะมีสวนของผู้อื่น ที่บ้านมีแต่รถมอเตอร์ไซด์ พ่อก็ไม่สามารถนั่งซ้อนท้ายไปได้ ลำบากมาก สงสารพ่อเพราะพ่อต้องรับประทานยาอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกวัน ถ้าไม่มียารับประทานพ่อจะเวียนศีรษะ สมาชิกภายในครอบครัวโรคภัย ที่มีบัตรทองโครงการ 30 บาท รักษาโรค ทำให้เมื่อเจ็บป่วยได้ทุนการรักษาได้บ้าง และทุกวันนี้พ่อก็ยังต้องการบำบัดรักษา และดูแลอย่างใกล้ชิด ตนเองและสามีก็ไม่สามารถดูแลพ่อได้อย่างเต็มที่ เพราะมีภาระเรื่องบุตรที่ต้องดูแลรับผิดชอบส่วนอาสา (น้องสาวนายธงชัย) ก็ต้องดูแลบุตรหลานของตนเองอีกหลายคน จึงทำให้ต้องตัดสินใจให้พ่อเข้ารับการสงเคราะห์ ทั้งที่รู้สึก ๆ แล้วว่าจริง ๆ แล้วพ่อไม่ได้คาดหวังจะเข้าไปอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุงเท่าไรนัก เพราะเคยเป็นเจ้าของที่อยู่ที่นั่น แต่สถานะที่เป็นอยู่ขณะนี้ทำให้พ่อต้องตัดสินใจเข้ารับการสงเคราะห์ เพราะที่นั่นจะช่วยให้คุณภาพชีวิตของพ่อดีกว่าที่เป็นอยู่ พ่อจะได้ทำกายภาพบำบัด และได้รับประทานยาอย่างสม่ำเสมอ เนื่องจากมีพยาบาลดูแลและพาไปพบแพทย์ได้ตามนัด

จากการสังเกตนางสาวมณีรัตน์ และบุตร ได้มาเยี่ยมเยียนนายธงชัยอยู่บ่อย ๆ และในบางครั้งน้องสาวของนายธงชัย ซึ่งเป็นสมาชิกศูนย์บริการทางสังคมผู้สูงอายุเมื่อมาใช้บริการในสถานสงเคราะห์ก็มักจะแวะเยี่ยมเยียนพูดคุยกับนายธงชัยเสมอ เพื่อไม่ให้นายธงชัยรู้สึกว่าตนเองถูกทอดทิ้ง ไร้การเหลียวแล

2. ที่อยู่อาศัย

บ้านที่อยู่อาศัยขณะนี้ของบิดา ซึ่งปลูกอยู่บนที่ดินของปู่ และเคยนำไปจำนองเอาไว้กับบุคคลอื่น แล้วผู้รับจำนองถึงแก่กรรมไปแล้ว อีกทั้งปู่ก็ถึงแก่กรรมไปแล้ว แต่ก่อนหน้านั้นได้นำเงินไปด่ายถอนจำนองแล้ว แต่ที่ดินยังไม่ได้ด่ายโอนชื่อกลับคืน ทำให้ที่ดินผืนนี้เป็นชื่อของผู้รับจำนองกับปู่ ขณะที่นายธงชัยอยู่บ้านก็มักจะออกกำลังกายด้วยการถอนหญ้าบริเวณบ้าน เมื่อขาดเหลืออะไรอาสา (นางนาตยา) ก็จะช่วยเหลือตามอัธยาศัย

กรณีศึกษาที่ 4 นางอารีย์

1. ประวัติส่วนตัว

นางอารีย์ เพศหญิง อายุ 76 ปี รูปร่างค่อนข้างท้วม สูงปานกลาง ใบหน้ากลม ผิวค่อนข้างคล้ำ ผมหักศก สีตอกละ ฆาสองข้างโค้งงอเล็กน้อย พูดจาสุภาพ ได้ตอบชัดเจนดี ภูมิลำเนาเดิมเป็นคนจังหวัดลพบุรี สถานภาพหม้าย (สามีถึงแก่กรรม) มีบุตรด้วยกัน 4 คน เป็นชาย 1 คน และหญิง 3 คน เมื่อนางอารีย์อายุได้ 31 ปี ก็ได้แยกทางกับสามี จนกระทั่งสามีถึงแก่กรรมไป นางอารีย์ได้ย้ายเข้ามาทำงานรับจ้างในกรุงเทพฯ โดยนำบุตรชายคนเล็กติดมาอยู่ด้วย ส่วนบุตรสาว 3 คนอยู่กับญาติของนางอารีย์ และญาติช่วยดูแลในระยะแรก ๆ ต่อมาบุตรทั้งหมดก็มาอยู่กับนางอารีย์ โดยเช่าบ้านเล็ก ๆ อยู่แถวมักกะสัน นางอารีย์ประกอบอาชีพค้าขายและรับจ้างเล็ก ๆ น้อย ๆ นางอารีย์เลี้ยงดูบุตรเพียงลำพังเรื่อยมา จนกระทั่งบุตรแต่ละคนมีครอบครัวเป็นของตนเอง นางอารีย์ได้ย้ายมาอยู่จังหวัดระยอง อยู่กับครอบครัวบุตรสาวคนโต ต่อมาครอบครัวบุตรสาวคนโตประสบปัญหาครอบครัวแตกร้าง เนื่องจากบุตรสาวคนโตเป็นร่างทรงทำให้เกิดปัญหากับสามี (บุตรชายของนางอารีย์) จนต้องแยกทางกันไป ส่วนบุตรสาวคนโตจิตใจไม่สงบสุข จึงตัดสินใจบวชชีอยู่ที่วัดภูตรนิมิตเนาะ อำเภอบ้านกลาง จังหวัดระยอง หลังจากนั้นนางอารีย์ได้ย้ายไปอยู่กับบุตรชาย ที่อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี เนื่องจากบุตรชายทำงานบริษัท ECSSO มีรายได้ประมาณ 30,000 บาทต่อเดือน แต่บุตรชายต้องออกต่างจังหวัดเป็นประจำ ทำให้นางอารีย์ต้องอยู่กับบุตรสะไภ้ ซึ่งเป็นชาวฟิลิปปินส์ และหลานชาย หลานสาว การอยู่บ้านเดียวกันของนางอารีย์กับบุตรสะไภ้ และหลาน ๆ จึงเกิดปัญหาขัดแย้งกัน เพราะขนบธรรมเนียมที่แตกต่าง ตลอดจนการใช้ภาษาสื่อความหมายก็ไม่ค่อยเข้าใจกัน ส่วนบุตรชายก็ไม่ค่อยได้อยู่บ้าน นางอารีย์จึงรู้สึกเหงาและไม่มีความสุข จนกระทั่งในวันหนึ่งหลานชายคนโตได้พูดจาไม่ดีกับนางอารีย์ นางอารีย์จึงน้อยใจและไม่อยากอยู่บ้านบุตรชาย จึงกลับไปอยู่ที่ระยองอีกครั้ง โดยไปอาศัยบ้านของหลานซึ่งเป็นบุตรของบุตรสาวคนโตของนางอารีย์ บ้านที่อาศัยอยู่ปลูกบนที่ดินของบุคคลอื่นโดยเช่าปลูกต่อมาหลานได้ย้ายครอบครัวไปอยู่ต่างจังหวัด ทำให้นางอารีย์ต้องอยู่เพียงลำพังคนเดียว ประกอบกับเจ้าของที่ดินจะเอาที่ดินดังกล่าวคืนเพื่อเปิดเป็นศูนย์ช้อปปิ้ง ทำให้นางอารีย์ไม่มีที่อยู่อาศัย ไม่มีผู้ดูแลฐานะยากจน เพราะไม่สามารถประกอบอาชีพได้ เนื่องจากชรามาก จึงติดต่อสำนักงานประชาสงเคราะห์จังหวัดระยอง (ชื่อเดิม ปัจจุบันเปลี่ยนเป็นสำนักงานพัฒนาสังคมและสวัสดิการจังหวัดระยอง) ขอเข้ารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง ประชาสงเคราะห์จังหวัดระยอง

เกรงว่านางอารีย์อยู่คนเดียวเพียงลำพังจะเกิดอันตรายได้ เพื่อเป็นการคุ้มครองสวัสดิภาพของคนชรา จึงส่งตัวนางอารีย์ไปเข้ารับการสงเคราะห์ที่สถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง

นางอารีย์ เล่าว่า หลังจากที่เข้ามารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุงแล้ว มีสภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีความสุขมากขึ้น มีเพื่อนวัยเดียวกันไม่เหงาเช่นแต่ก่อน และขณะที่ทราบข่าวว่าบุตรสาวคนรองมีฐานะดีขึ้น มีครอบครัวไปอยู่ต่างประเทศ ส่วนบุตรชายมีหน้าที่การงานดีขึ้นมาก สามารถรับแม่ไปอยู่ด้วยได้อย่างสบาย แต่ตนเองไม่อยากจะกลับไปแล้ว เพราะเคยไปอยู่ด้วยแล้วรู้สึกเหงา

2. ที่อยู่อาศัย

สภาพบ้านค่อนข้างเก่าและคับแคบ บริเวณใกล้ ๆ บ้านเปลี่ยวและไม่มีผู้คนอาศัยอยู่ ลักษณะบ้านเป็นบ้านปูนชั้นเดียว ค่อนข้างเก่า หลังคามุงสังกะสี ภายในบ้านแบ่งเป็น 3 ห้อง ซึ่งบ้านปลูกบนที่ดินเช่า เดือนละ 1,000 บาท และเจ้าของที่ดินจะนำที่ดินไปประกอบกิจการอุ้มอภินันท์ สภาพแวดล้อมบริเวณบ้านเป็นลักษณะชุมชนเล็ก ๆ ปลูกอยู่ใกล้วัดภูธร

3. สาเหตุที่ตัดสินใจเข้ามารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชรา

เพราะไม่มีที่อยู่อาศัย ไม่มีผู้อุปการะดูแล อยู่กับครอบครัวไม่มีความสุข รู้สึกเหงา ต้องการเพื่อนพูดคุยวัยเดียวกัน

ครอบครัวกรณีศึกษาที่ 4

1. ประวัติส่วนตัว

นายศักดิ์ดาเดช เพศชาย อายุ 44 ปี จบการศึกษาระดับอุดมศึกษา สถานภาพสมรส ภรรยาชื่อ นางอินส มีบุตรด้วยกัน 3 คน เป็นชาย 2 คน หญิง 1 คน ประกอบอาชีพรับจ้างเป็นพนักงานบริษัทเอสซีมีรายได้ 30,000 บาทต่อเดือน นายศักดิ์ดาเดช เล่าว่า “คุณ(มารดา) ได้เลี้ยงดูบุตรมาทุกคน รักและเป็นห่วงคุณมาก แต่ตนเองต้องไกลห่างและไม่ได้ดูแลอย่างใกล้ชิด ก็เพราะตนเองต้องทำงานด้วยเรียนด้วย จนกระทั่งได้ทุนไปเรียนต่อต่างประเทศ และมีภรรยาเป็นชาวฟิลิปปินส์ เมื่อกลับมาอยู่ประเทศไทย ก็ได้มาทำงานที่บริษัทเอสซี ส่วนภรรยาเป็นครูสอนหนังสือ เมื่อคุณ (มารดา) ไม่มีคนดูแล ตนเองจึงได้ไปรับคุณมาอยู่ด้วยกัน แต่คุณ (มารดา) จะต้องอยู่กับบุตรละไก่และหลาน เพราะตนเองต้องออกต่างจังหวัดเป็นประจำ ทำให้ไม่สามารถดูแลคุณ (มารดา) ได้เต็มที่ จึงต้องปล่อยเป็นภาระของภรรยาที่จะต้องดูแลแม่สามีและบุตรอีก 3 คน ภรรยาและบุตรไม่เข้าใจคุณ (มารดา) สักเท่าไร จึงเกิดความขัดแย้งกัน เนื่องจากต่างภาษา ต่างวัฒนธรรม จึงทำ

ให้คุณ (มารดา) ไม่อยากอยู่ด้วย เพราะตนเองไม่มีเวลาดูแล คุณ(มารดา) จึงเหงา และไม่มีความสุขจึงย้ายไปอาศัยอยู่กับหลานที่จังหวัดระยองอีกครั้ง และในที่สุดก็สมัครเข้ารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง

จากการสังเกต นายศักดิ์ดาเดช มักจะมาเยี่ยมเยียนนางอารีย์เสมอ ถ้ามีโอกาสและเวลาว่าง ครั้งล่าสุดได้นำเงินมาให้ให้ใช้จ่าย 2,000 บาท เพื่อเป็นค่าทำฟันปลอม และได้บอกกับนางอารีย์ไว้ว่า “ถ้าต้องการเงินใช้จ่ายอะไรก็ให้โทรศัพท์ไปบอกตนจะนำเงินมาให้” และก่อนกลับนายศักดิ์ดาเดชจะกอดและหอมแก้มมารดาด้วยความรักและห่วงใย ส่วนนางอารีย์ก็มีใบหน้าที่มีความสุข เต็มไปด้วยรอยยิ้ม แต่จะให้กลับไปอยู่กับบุตรชายอีกนั้น ไม่ไปเพราะเหงาและไม่มีเพื่อนคุยด้วยเดียวกัน

2. ที่อยู่อาศัย

บ้านของนายศักดิ์ดาเดช เป็นบ้านจัดสรรชั้นเดียว บ้านเดี่ยวมีรั้วมัน และสวนอยู่บริเวณรอบๆ ภายในบ้านแบ่งเป็นสัดส่วน และมีเครื่องอำนวยความสะดวกพร้อม

กรณีศึกษาที่ 5 นางเจิม

1. ประวัติส่วนตัว

นางเจิม เพศหญิง อายุ 82 ปี รูปร่างท้วมสันทัด ตาโต จมูกแบน สวมแว่นสายตา ริมฝีปากบาง รูปร่างยาว ผิวขาวเหลือง ผมหางแรมดำ พุดจาได้ตอบชัดเจนสำเนียงคนใต้ ทำทางสุขภาพเรียบร้อย มักจะนั่งเงิบเหงาและซึม ๆ เสมอ จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีภูมิลำเนาอยู่จังหวัดสุราษฎร์ธานี ไม่ได้ประกอบอาชีพใด ๆ เนื่องจากสุขภาพไม่แข็งแรง ตาเป็นต้อ มองไม่ค่อยเห็น รักษาโดยการผ่าตัดไม่ได้ นอกจากเยียวยารักษาโดยใช้ยาหยอดตาตามแพทย์สั่ง นางเจิมมีสถานภาพเป็นหม้าย (คู่สมรสถึงแก่กรรม) ไม่มีบุตรด้วยกัน นางเจิมเล่าว่า สมัยที่นายพัน (สามี) ยังมีชีวิตอยู่ ตนและสามีได้เลี้ยงเด็กผู้ชายเป็นบุตรบุญธรรม 1 คน ชื่อนายไพจิตร โดยนำมาเลี้ยงตั้งแต่แรกเกิดอายุได้ 7 วัน นางเจิมเลี้ยงดูเรื่อยมา จนกระทั่งสามีถึงแก่กรรม นางเจิมจึงได้ย้ายไปอยู่กับคนรู้จัก ซึ่งนางเจิมเคยเลี้ยงมาตั้งแต่เกิด ชื่อนางสมฤดี อาศัยอยู่ที่จังหวัดระยอง นางเจิมไปอยู่ได้ประมาณ 2 ปี ก็ประสบปัญหา เนื่องจากมารดาของสามีนางสมฤดีรังเกียจ นางเจิมจึงกลับไปอยู่กับบุตรชายที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งขณะนั้นบุตรบุญธรรมได้เติบโตและประกอบอาชีพค้าขาย (นายไพจิตร) โดยบุตรชายประกอบอาชีพค้าขายเสื้อผ้า ทำได้ประมาณ 2 เดือน บุตรชายของนางเจิมเริ่มไม่สบายทำงานไม่ได้ จึงย้ายมาเช่าบ้านอยู่ที่พัทยา จังหวัดชลบุรี มาอยู่ใกล้ ๆ กับนางจรี ซึ่งเป็นคนรู้จักที่สนิทและคุ้นเคยเป็นอย่างดี และเป็นคนได้เหมือนกัน นางจรีให้ความช่วยเหลือ

บ้างตามอัธยาศัย เพราะตนเองก็มีภาระที่ต้องดูแลครอบครัวด้วยเช่นกัน จึงไม่สามารถช่วยเหลือนางเจิมและบุตรชายได้เต็มที่ เมื่อนายไพจิตรป่วยไม่มีเงินค่าเช่าบ้านและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในครอบครัว นางจรีสงสารนางเจิม จึงติดต่อนำเข้ารับการสงเคราะห์ที่สถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง ส่วนบุตรชายคือนายไพจิตรก็อยู่บ้านเช่าเพียงลำพังระยะหนึ่งก็ถึงแก่กรรม ด้วยลักษณะอาการป่วยผอมแห้งหนังหุ้มกระดูก ไม่มีเรี่ยวแรง ผมหร่วง ไม่ยอมให้แพทย์ตรวจรักษา ขณะที่ผู้ศึกษาได้มีโอกาสไปเยี่ยมและรับนางเจิมมาเข้ารับการสงเคราะห์ด้วยตนเองนั้น ได้พบเห็นนางเจิมนั่งหน้าแคร่อยู่เพียงลำพังคนเดียวหน้าบ้าน และลักษณะอาการซึมเศร้า การแต่งกายค่อนข้างมอมแมม ส่วนบุตรชาย (นายไพจิตร) ขณะนั้นนอนห่มผ้าอยู่บนเตียง ไม่มีเรี่ยวแรง ไม่สามารถลุกเดินได้ สภาพที่พบเห็นไม่น่ามอง สภาพบ้านที่อยู่อาศัยมีลักษณะเหมือนเล้าหมู

2. ที่อยู่อาศัย

บ้านที่นางเจิมเช่าอาศัยอยู่ เป็นบ้านห้องแถว บริเวณหน้าบ้านกันเหมือนคอก มีตุ่มน้ำขนาดใหญ่ 1 ตุ่ม สำหรับใช้อาบน้ำ ภายในบ้านมีห้องส้วมขนาดเล็กมาก นอกนั้นเป็นพื้นที่ใช้นอน และไม่มีเครื่องอำนวยความสะดวก ๆ อยู่ในบ้าน เครื่องนอนของนางเจิมและบุตรชาย มีเพียงเตียงไม้ที่สร้างขึ้นเอง ไม่มีที่นอน ใช้ผ้าปูนอนและสภาพเก่า หลังคาบ้านมุงด้วยสังกะสี ค่าเช่าบ้านเดือนละ 1,200 บาท ซึ่งนางจรีต้องช่วยเหลือออกค่าเช่าให้

3. สาเหตุที่ตัดสินใจเข้ามารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชรา เพราะประสบปัญหาครอบครัวมีฐานะยากจน ไม่มีที่อยู่อาศัย ไม่มีผู้อุปการะเลี้ยงดู

ครอบครัวกรณีศึกษาที่ 5

1. ประวัติส่วนตัว

นางจรี เพศหญิง อายุ 48 ปี ภูมิลำเนาเป็นคนจังหวัดสุราษฎร์ธานี จบการศึกษาระดับอุดมศึกษา ประกอบอาชีพค้าขายของชำ สถานภาพสมรส สามีชื่อ นายอำนาจ อายุ 72 ปี มีบุตรชาย 1 คน เป็นชาย นางจรีเล่าว่า "ตนเป็นคนรู้จักคุ้นเคยกับนางเจิมมาก่อนเพราะเป็นคนบ้านเดียวกัน รู้สึกสงสารจึงยินดีให้ความช่วยเหลือนางเจิมและบุตรชาย เคยคะยั้นคะยอให้บุตรชายของนางเจิมไปพบแพทย์ก็ไม่ยอมไป จึงเห็นสภาพที่นางเจิมลำบากไม่ไหว และเคยทราบข่าวว่ามีบ้านพักคนชราที่ช่วยเหลือดูแลผู้สูงอายุที่ประสบปัญหา จึงโทรศัพท์ไปขอความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ จากนั้นประมาณ 1 วัน ก็มีนักสังคมสงเคราะห์มาเยี่ยมและสอบถามประวัติ พร้อมกับรับนางเจิมไปอยู่ในความดูแลของสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง ส่วนบุตรชายก็ได้ติดต่อไปยังโรงพยาบาลบางละมุง มารับตัวไปรักษา ต่อมาเพียงไม่กี่วัน บุตรชายนางเจิมก็ถึงแก่กรรม เหตุที่นาง

จรีไม่สามารถรับนางเจิมไว้ดูแลด้วยตนเองนั้น เพราะตนเองมีภาระต้องดูแลสามีซึ่งชราภาพ และ บุตรชายอีก 1 คน

2. ที่อยู่อาศัย

เป็นบ้านทาวน์เฮ้าส์ 2 ชั้น ชั้นล่างขายของชำ ชั้นบนเป็นห้องนอน บ้านของนางจรีห่างจาก บ้านเช่าห้องแถวที่นางเจิมเช่าอาศัยอยู่ประมาณ 500 เมตร ซึ่งอยู่ชอยถัดไป

จากการสังเกตนางจรีมักจะมาเยี่ยมเยียนและให้กำลังใจนางเจิมเสมอ และการมาทุกครั้ง ก็จะทำให้เงินไว้ใช้เล็ก ๆ น้อย ๆ พร้อมกับมีขนมติดมือมาฝากทุกครั้ง ส่วนนางเจิมมีใบหน้าที่สดใส ยิ้มแย้มมากขึ้น รู้จักพูดคุยกับเพื่อนวัยเดียวกันมากขึ้น และยึดคุณจรีเป็นที่พึ่งเสมือนญาติ คนหนึ่ง

กรณีศึกษาที่ 6 นางจิว

1. ประวัติส่วนตัว

นางจิว เพศหญิง อายุ 90 ปี เป็นคนกรุงเทพฯ โดยกำเนิด รูปร่างผอมบางมาก ตัวเล็ก ใบหน้ายาว ผมห้อยสั้นสีดำดอกเลา และชราภาพมาก บางครั้งมีอาการหลงลืม สถานภาพหม้าย (สามี ถึงแก่กรรม) มีบุตรด้วยกัน 1 คน เป็นชาย นางจิวไม่ได้รับการศึกษา ไม่ได้ประกอบอาชีพ สุขภาพ ไม่แข็งแรง อันเนื่องมาจากชราภาพมาก บุตรชายของนางจิวเมื่อมีครอบครัว แต่งงานกับคนอิสลาม ก็ทอดทิ้งมารดา ปล่อยให้มารดา (นางจิว) มีชีวิตอยู่ตามยถากรรม เนื่องจากนางจิวเป็นคนเก่าแก่ อยู่ตลิ่งชัน ชาวบ้านแถบนั้นจนเจือให้ความช่วยเหลือมาตลอด เมื่อเป็นเช่นนี้บ่อย ๆ มีผู้อื่นไปบอก บุตรชายของนางจิว บุตรชายก็ไม่ใส่ใจหรือคิดที่จะมาอุปการะดูแลมารดา ทิ้งมารดาให้อยู่โดด เดี่ยวและอาศัยบุคคลอื่นไปวัน ๆ บางครั้งไปอาศัยวัด จนกระทั่งน้องสาวต่างมารดาซึ่งมีอายุ 70 ปี ต้องนำไปเลี้ยงดูที่อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี เพราะน้องสาวต่างมารดาได้ไปอาศัยอยู่กับบุตร ชายที่เป็นตำรวจ แต่ก็ประสบปัญหาอีกครั้งเนื่องจากบุตรชายของน้องสาว ซึ่งเป็นหลานชาย นางจิว ต้องย้ายไปรับราชการอยู่ที่จังหวัดเลย ส่วนหลานสะใภ้ก็ต้องดูแลบุตรชายและหลาน อีกทั้งมารดาของสามีด้วย จึงดูแลนางจิวไม่ได้เต็มที่ เพราะระยะหลังนางจิวเริ่มเดินไม่ค่อยได้ ไม่แข็งแรง หลงลืมเป็นบางครั้ง และภาวะสุขภาพมารดาของสามีซึ่งเป็นผู้ให้นางจิวมาเลี้ยงดูเริ่มมีปัญหา ด้านสุขภาพเช่นกันจำเป็นต้องไปพบแพทย์อยู่บ่อย ๆ หลานชายของนางจิวซึ่งเป็นตำรวจ เกรงว่า นางจิวจะได้รับการดูแลไม่ดีพอ จึงติดต่อให้นางจิวมาเข้ารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คน ชราบ้านบางละมุง

2. ที่อยู่อาศัย

บ้านที่นางริ้วอาศัยอยู่เป็นบ้านทาวน์เฮ้าส์จัดสรรชั้นเดียวปลูกไว้ติดๆ กัน อยู่ไกลจากตลอด บ้านดังกล่าวอยู่หลังโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา ซึ่งอยู่เลยทางรถไฟขึ้นไป ภายในบ้านมี 2 ห้องนอน 1 ห้องน้ำ นางริ้วมักจะนอนเล่นอยู่บนแคร่หน้าบ้านเสมอ ส่วนภายในบ้านมีเครื่องอำนวยความสะดวกความสะดวกทุกอย่าง

3. สาเหตุที่ตัดสินใจเข้ารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชรา

เพราะถูกทอดทิ้งให้อยู่เพียงลำพังคนเดียว ไม่มีผู้อุปการะเลี้ยงดู ไม่มีที่อยู่อาศัย สุขภาพไม่แข็งแรงเพราะชราภาพมาก

ครอบครัวกรณีศึกษาที่ 6

1. ประวัติส่วนตัว

พ.ต.ต.ชาญชัย เพศชาย อายุ 53 ปี จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา อาชีพรับราชการ ตำรวจ สถานภาพสมรส มีบุตร 3 คน เป็นชาย 2 คน หญิง 1 คน ภรรยาชื่อนางวรรณิ พ.ต.ต.ชาญชัย เล่าว่า เดิมครอบครัวมีพื้นเพอยู่ที่ตลิ่งชัน กรุงเทพฯ แล้วได้ย้ายมาอยู่จังหวัดชลบุรี หลายปี จนกระทั่งซื้อบ้านและตั้งรกรากอยู่ที่อำเภอศรีราชา มารดาได้กลับไปเยี่ยมบ้านเกิด และพบว่าพี่สาวต่างมารดาได้รับความลำบาก ประสบปัญหาถูกบุตรชายทอดทิ้งให้อยู่โดดเดี่ยว มีแต่ชาวบ้านในละแวกนั้นให้การช่วยเหลือดูแลบางครั้งต้องไปอาศัยวัดอยู่ มารดาของตนจึงรับป้า (นางริ้ว) มาอยู่ด้วยกันที่อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ในระยะแรกที่มาอยู่ด้วยกันก็ไม่ประสบปัญหาใด ๆ ภรรยาของตนและมารดาพร้อมทั้งตนเองก็ช่วยดูแลเป็นอย่างดี ต่อมาตนเองต้องย้ายไปรับราชการที่จังหวัดเลย ส่วนมารดาก็ประสบปัญหาสุขภาพไม่แข็งแรง ต้องไปพบแพทย์อยู่บ่อย ๆ ทำให้การดูแลป้า (นางริ้ว) นั้นไม่ดีเท่าที่ควรจึงปรึกษากันภายในครอบครัว และถามความคิดเห็นจากนางริ้วก่อนแล้ว นางริ้วยินยอมและเต็มใจเข้ารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง

จากการสังเกต พ.ต.ต.ชาญชัย และครอบครัวรักและห่วงใยเคารพนับถือนางริ้ว และเมื่อมีเวลาว่างก็มักจะมาเยี่ยมเยียน ส่วนนางริ้วเมื่อเข้ามารับการสงเคราะห์ รู้สึกมีอารมณ์แจ่มใสมากขึ้น ได้พูดคุยกับเพื่อนวัยเดียวกันอยู่บ่อย ๆ

2. ที่อยู่อาศัย

บ้านที่อาศัยอยู่เป็นบ้านทาวน์เฮ้าส์จัดสรรชั้นเดียวติดกัน เป็นบ้านที่อยู่เป็นชุมชน แต่ห่างตลาด ทางเข้าบ้านค่อนข้างอยู่ลึก แล้วเลยทางรถไฟขึ้นไป ในละแวกนั้นจะมีหมู่บ้านจัดสรรหลายหมู่บ้าน

กรณีศึกษาที่ 7 นายวิรัตน์

1. ประวัติส่วนตัว

นายวิรัตน์ เพศชาย อายุ 69 ปี รูปร่างท้วม สูงปานกลาง ใบหน้ารูปไข่ สีผิวดำแดง ผมตัดสั้นเกรียน สวมแว่นตา พูดจาจะฉะฉานชัดเจนดี จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ไม่ได้ประกอบอาชีพ สถานภาพสมรส มีบุตร 5 คน เป็นชาย 1 คน หญิง 4 คน (บุตรสาวคนโต พิกการทางสมอง ตั้งแต่กำเนิด) บุตรชายและบุตรสาวเมื่อโตขึ้นต่างก็แยกย้ายไป บางคนก็มีครอบครัวไป บางคนก็ไปประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองตามวิถีชีวิตที่ต้องการ นายวิรัตน์เล่าว่า "เมื่อก่อนตนเองก็มีบทบาทเป็นหัวหน้าครอบครัว เมื่อแก่แล้วคุณค่าก็น้อยลง จากเคยเป็นหัวหน้าครอบครัว ก็ต้องลดบทบาทของตนเองลง เพราะสุขภาพไม่แข็งแรง แล้วเรียนมาก็น้อยกว่าบุตร บุตรเรียนมาสูงก็ต้องยอมเขา ทุกวันนี้ต้องเข้าบ้านอยู่กับภรรยา และบุตรสาวคนโตที่พิกการทางสมอง โดยที่บุตรแต่ละคนให้ความช่วยเหลือ ตามกำลังที่สามารถช่วยเหลือได้ ซึ่งหักค่าเช่าบ้าน ค่าไฟฟ้า และค่าใช้จ่ายอื่นๆ แล้ว ก็ยังมีเงินเหลือเพื่อยังชีพอยู่บ้าง แต่ต้องประหยัดมากๆ" นายวิรัตน์ถึงแม้จะเข้าบ้านอยู่กับภรรยา แต่ก็มักจะขัดแย้งกันอยู่บ่อยๆ จนกระทั่งนายวิรัตน์ตัดสินใจไปอาศัยอยู่กับบุตรชาย คนที่ 4 ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว แต่เมื่อไปอยู่กับบุตรชายก็ต้องไปช่วยงานบุตรชาย ไปอาศัยอยู่ได้ระยะหนึ่งก็รู้สึกที่ตนเองด้อยค่า และไม่มีความสุข จึงตัดสินใจเข้ารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชราเพราะไม่อยากจะกลับไปอยู่กับภรรยาและบุตรสาวที่พิกการอีก เนื่องจากรายได้ที่ได้รับจากการช่วยเหลือของบุตรแต่ละคน ภรรยาและบุตรสาวคนโตที่พิกการจะได้ใช้จ่ายอย่างเพียงพอไม่ต้องกระเหม็ดกระแหม่มาก ครั้นจะไปอยู่กับบุตรคนอื่นๆ อีกก็ไปเป็นภาระให้บุตร ฉะนั้นตนเองคิดว่าทางเลือกที่ดีที่สุด คือ การเข้ารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชรา

2. ที่อยู่อาศัย

บ้านที่ไปอาศัยอยู่กับบุตรชายเป็นบ้านจัดสรรหลังเดียวชั้นเดียว ซึ่งบุตรชายซื้อแบบผ่อนส่ง มีห้องแบ่งเป็นสัดส่วนและบ้านหลังนี้บุตรชายใช้เป็นที่ทำงาน รับงานหมาเกี่ยวกับไฟฟ้า

3. สาเหตุที่ตัดสินใจเข้ามารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชรา

เพราะรายได้ไม่เพียงพอกับการครองชีพ สุขภาพไม่แข็งแรงเป็นโรคหัวใจ ต้องพบแพทย์ อยู่บ่อยๆ จึงไม่อยากเป็นภาระของบุตรอีกต่อไป อีกทั้งภายในครอบครัวมักจะขัดแย้งกันอยู่เสมอ ทำให้ไม่มีความสุข และนายวิวัติ กล่าวว่า "นาน ๆ ตนเองกับภรรยาได้เห็นหน้ากันสักทีถึงจะดี เพราะอยู่ด้วยกันประจำก็มักจะทะเลาะกันอยู่บ่อยๆ "

ครอบครัวกรณีศึกษาที่ 7

1. ประวัติส่วนตัว

นายพิพัฒน์ เพศชาย อายุ 40 ปี สถานภาพสมรส มีบุตรด้วยกัน 2 คน เป็น ชาย 1 คน หญิง 1 คน จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว คือรับเหมาทำไฟฟ้า รายได้ 1,500 บาทต่อเดือน ส่วนภรรยา ส่วนภรรยาได้ช่วยหารายได้มาจุนเจือครอบครัว โดยไปประกอบอาชีพรับจ้าง โรงงานเย็บกระดาษได้เงินเดือนๆ ละ 6,000 บาท เพื่อนำมาช่วยผ่อนส่งบ้าน และนายพิพัฒน์เองได้ให้ความช่วยเหลือบิดามารดา โดยช่วยเหลือด้านการเงิน ร่วมกับพี่น้องคนอื่นๆ เพราะบิดามารดาต้องเช่าบ้านอยู่อาศัยและเลี้ยงดูแลที่สาวคนโตที่พิการทางสมอง ต่อมาบิดาคือนายวิวัติมาพักอาศัยอยู่ด้วย และรับจ้างทำงานเล็กๆ น้อยๆ เพื่อต้องการรายได้ไปจุนเจือครอบครัวของตนเอง ถึงแม้บุตรแต่ละคนจะช่วยให้บ้างตามอัตภาพ ซึ่งรวมกันทุกเดือนได้ 4,000 บาท เสียค่าเช่าบ้าน ค่าน้ำ ค่าไฟแล้ว คงเหลือ 2,500 บาท บิดาเกรงว่าไม่พอใช้จึงละทิ้งครอบครัวมาอยู่กับตนเอง พร้อมกับทำงานรับจ้างเล็กๆ น้อยๆ นายพิพัฒน์ กล่าวว่า "บิดาเป็นคนคิดมาก รู้สึกไม่พอใจกับบทบาทหน้าที่เป็นอยู่ จึงไปขอเข้ารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชราด้วยตนเอง" ถึงแม้ว่านายพิพัฒน์ยินดีให้บิดาอยู่ด้วย แต่บิดาก็ไม่ประสงค์จะอยู่ด้วย เพราะไม่ชอบเป็นภาระของใครแล้ว สุขภาพก็ไม่แข็งแรงป่วยเป็นโรคหัวใจ

จากการสังเกต นายวิวัติมักจะพูดจาแบบคนน้อยเนื้อต่ำใจ และน้อยใจบุตรชายตั้งแต่มาเข้ารับการสงเคราะห์ ส่วนใหญ่แล้วนายวิวัติจะเป็นผู้กลับไปเยี่ยมครอบครัวด้วยตนเอง บุตรไม่ค่อยได้มาเยี่ยมนายวิวัติที่สถานสงเคราะห์คนชรานานบางละมุง

2. ที่อยู่อาศัย

เป็นบ้านของนายพิพัฒน์ซึ่งซื้อแบบผ่อนส่ง บ้านหลังนี้ใช้เป็นสำนักงานรับจ้างเหมางานเกี่ยวกับไฟฟ้า อยู่ไม่ห่างชุมชน สามารถมีงานรับเหมาเข้ามาเรื่อยๆ

กรณีศึกษาที่ 8 นายฉิน

1. ประวัติส่วนตัว

นายฉิน เพศชาย อายุ 63 ปี รูปร่างผอมสูง ใบหน้ายาว สีผิวขาวเหลือง ผมหวดสั้น เกรียน สวมแว่นตา เวลาเดินต้องใช้ไม้เท้าช่วยเดิน เพราะแขนและขาข้างซ้ายไม่มีแรง เนื่องจากเคยได้รับอุบัติเหตุจนเป็นอัมพฤกษ์ มีภูมิลำเนาเดิมอยู่จังหวัดสิงห์บุรี อาชีพเดิมรับราชการ ตำแหน่ง, เจ้าหน้าที่ธุรการโรงพยาบาลสิงห์บุรี รายได้ประมาณ 7,000 บาทต่อเดือน นายฉินมีสถานภาพหม้าย (ภรรยาถึงแก่กรรม) มีบุตรด้วยกัน 2 คนเป็นชาย 1 คน หญิง 1 คน นายฉินจบการศึกษา ระดับมัธยมศึกษา (มศ.3) เมื่อภรรยาอายุได้ 57 ปี ก็ถึงแก่กรรม นายฉินก็อยู่เพียงลำพัง ในระยะหนึ่งแล้วก็มีภรรยาใหม่แต่ก็ทอดทิ้งนายฉินไป บุตรสาวและบุตรชายซึ่งเติบโตทำงานรับราชการทั้งสองคน ในระยะแรกนายฉินได้ไปอาศัยอยู่กับบุตรสาวก่อน แล้วไม่มีความสุข นายฉินเล่าว่า "บุตรสาวเอาเงินของตนไปเก็บไว้หมด แล้วไม่คืนให้ ทำให้นายฉินน้อยใจ จึงไปอยู่กับบุตรชายที่บ้านพักราชการของเทศบาล บ้านพักที่ไปอาศัยอยู่ค่อนข้างคับแคบสำหรับบุคคลอาศัยอยู่รวมกันหลายคน และตนเองก็มีปัญหาเรื่องการเดินทางและมีอาการหอบหืด ทำให้เกิดปัญหาหายใจไม่สะดวก และเวลาเดินใช้ไม้เท้าช่วยเดินก็คับแคบ ไม่มีความสุข จึงประสงค์จะเข้ารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชรา อีกทั้งบุตรชายมีภาระต้องเลี้ยงดูบุตร 2 คน รายได้ไม่เพียงพอแก่การครองชีพ จึงไม่อยากเป็นภาระบุตรอีกต่อไป"

2. ที่อยู่อาศัย

ห้องพักที่ไปพักอาศัยเป็นบ้านพักราชการค่อนข้างคับแคบ และอยู่กันทั้งหมด 5 คน จึงไม่สะดวกสำหรับนายฉิน

3. สาเหตุที่ตัดสินใจเข้ามารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชรา

เพราะผู้อุปการะมีฐานะยากจน มีรายได้ไม่เพียงพอแก่การครองชีพ ไม่มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง ต้องการอยู่อย่างอิสระ อยู่กับครอบครัวแล้วไม่มีความสุข อีกทั้งสุขภาพไม่แข็งแรง เป็นภาระต่อบุตรหลาน

ครอบครัวกรณีศึกษาที่ 8

1. ประวัติส่วนตัว

นายขวัญเรือง เพศชาย อายุ 37 ปี สถานภาพสมรส มีบุตร 2 คน เป็น ชาย 1 คน หญิง 1 คน ประกอบอาชีพรับราชการ ส่วนภรรยาช่วยหารายได้มาจุนเจือครอบครัวโดนรับจ้างตัดเย็บ

เสื้อผ้า นายขวัญเรื่องเล่าว่า "บิดาเมื่อเกษียณอายุราชการก็มีภรรยาใหม่และมีบุตรด้วยกัน 1 คน หลังจากนั้น ภรรยาใหม่ได้ทอดทิ้งบิดาให้อยู่โดยลำพัง บิดาจึงไปอยู่กับน้องสาว ที่จังหวัด นครสวรรค์ อยู่มาได้ระยะหนึ่ง บิดาก็หนีไปอยู่กับป่าที่จังหวัดสิงห์บุรี แต่ป่าก็ไม่สามารถเลี้ยงดูได้ เพราะต้องแบกภาระของครอบครัวตนเองก็มากพอแล้ว บิดาจึงย้ายมาอยู่กับตนเองที่อำเภอ ศรีราชา โดยเข้าพักอาศัยที่บ้านพักราชการ ซึ่งเป็นห้องคับแคบ เป็นอุปสรรคในการเดินของบิดา เพราะบิดาต้องใช้ไม้เท้าช่วยเดิน อีกทั้งบิดายังเป็นโรคหอบหืด ตนเองไม่มีเวลาดูแลบิดาเท่าที่ควร เพราะต้องทำงานด้านช่าง และภรรยาก็ต้องรับจ้างเย็บผ้า บิดาจึงให้ตนเองพาเข้ารับการ สงเคราะห์ ที่สถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง"

จากการสังเกต การมาเยี่ยมเยียนบิดาของนายขวัญเรื่อง จะดูแลห่วงใยบิดาดีมากในบาง ครั้งก็จะมารับบิดาออกไปเยี่ยมบ้านบ้างพาไปพบแพทย์บ้าง เมื่อมาเยี่ยมที่สถานสงเคราะห์ก็จะให้ เงิน และสิ่งของติดมือมาฝากเสมอ พร้อมกับอยู่คุยด้วยนานๆ

2. ที่อยู่อาศัย

ไม่มีบ้านเป็นของตนเอง นอกจากบ้านพักราชการ เป็นห้องพักคับแคบ มีสมาชิกอยู่ใน บ้าน 4 คน ถ้ารวมบิดาด้วยก็เป็น 5 คน ซึ่งมีความแออัด

กรณีศึกษาที่ 9 นางสาวเชียมไน้

1. ประวัติส่วนตัว

นางสาวเชียมไน้ เพศหญิง อายุ 67 ปี รูปร่างท้วม ค่อนข้างเตี้ย ใบหน้ายาว ผิวขาวเหลือง มีเชื้อสายจีน พูดจาโต้ตอบชัดเจน ภูมิลำเนาเป็นคนจังหวัดชลบุรีแต่ดั้งเดิม จบการศึกษาระดับ ประถมศึกษา สถานภาพโสด เดิมมีอาชีพรับจ้างทอผ้าและพับกระดาษไหว้เจ้าที่จังหวัด สมุทรปราการ มีรายได้ประมาณ 2,500 บาท ต่อเดือน แต่ก่อนหน้านี้อีกก่อนที่จะเข้ามารับการ สงเคราะห์ มีรายได้เหลือเพียง 900 บาท เพราะไม่มีงาน ต้องทำงานรับจ้างทั่วไป อีกทั้งสุขภาพ ไม่แข็งแรง เป็นโรคภูมิแพ้และต่อกระจก นางสาวเชียมไน้เล่าว่า "ตนเองเป็นผู้อาศัยที่สาวอยู่ใน บ้านเช่าห้องแถว เพราะพี่สาวเป็นผู้จ่ายค่าเช่าบ้าน และเป็นหัวหน้าครอบครัว มีอาชีพขายโตปลา เมื่อมีอายุมากขึ้นสุขภาพก็ไม่แข็งแรงเช่นกัน พี่สาวไม่สามารถขายโตปลาได้ทุกวัน เนื่องจากป่วย รายได้เริ่มไม่พอใช้จ่าย พี่สาวก็จะเกิดความเครียด และจะบังคับตนเองให้ออกไปทำงานหารายได้ มาให้เท่านั้น เท่านั้นบาท เมื่อตนเองทำไม่ได้ก็จะไล่ออกจากบ้าน และปันว่าต่างๆ นานา ต่อมา หลานสาวซึ่งทำงานเป็นลูกจ้างอยู่ร้านขายเครื่องเขียน 2 คน ได้มาช่วยเหลือจนเจอให้เงินที่สาวใช้ ทุกเดือน ตลอดจนดูแลเรื่องอาหารการกิน ในระยะหลังๆ พี่สาวกับตนเอง มีสัมพันธ์ภาพไม่ตึงนั้ก

ทะเลาะกันประจำ พี่สาวมักเครียดอยู่บ่อยๆ จนคล้ายคนมีอาการทางประสาท ด้วยเหตุนี้ จึงรู้สึกลำบากใจ ที่จะต้องอาศัยอยู่กับพี่สาวต่อไป และทุกวันนี้ก็ไม่มีที่ไปแล้ว เพราะมีพี่น้อง 5 คน ก็ถึงแก่กรรมไปแล้ว 3 คน จึงเหลือแต่พี่สาวคนโต และตนเองซึ่งเป็นบุตรคนที่ 4 เท่านั้น จึงตัดสินใจเข้ารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชราร้านบางละมุง เพราะคิดว่าเห็นทางที่ดีที่สุดสำหรับตนเองแล้ว”

2. ที่อยู่อาศัย

บ้านที่อาศัยอยู่เป็นบ้านห้องแถวเก่าๆ ที่อยู่มากหลายสิบปีแล้ว อยู่ใกล้โรงเรียนและตลาด มีลักษณะค่อนข้างอับ และอยู่ท้ายซอย ค่าเช่าเดือนละ 1,000 บาท

3. สาเหตุที่ตัดสินใจเข้ามารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชรา

เพราะครอบครัวมีฐานะยากจน รายได้ไม่เพียงพอแก่การครองชีพ ไม่มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง ไม่มีผู้อุปการะเลี้ยงดู และอยู่กับครอบครัวไม่มีความสุข อันเนื่องมาจากสัมพันธภาพที่ไม่ดีนักกับพี่สาว ไม่ค่อยพูดจากัน และพี่สาวมีอาการทางประสาท จึงทำให้อยู่ด้วยไม่ได้

ครอบครัวกรณีศึกษาที่ 9

1. ประวัติส่วนตัว

นางสาวซิมหอม เพศหญิง อายุ 80 ปี สถานภาพโสด จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีอาชีพขายไตปลา อาศัยอยู่กับน้องสาวเพียง 2 คน ขณะนี้ประสบปัญหาสุขภาพไม่แข็งแรง มีภาวะความเครียด เพราะเป็นหัวหน้าครอบครัว ต้องรับภาระภายในบ้านทุกอย่าง เมื่ออายุมากขึ้นก็ไม่แข็งแรงจะป่วยบ่อยๆ ทำให้ไม่สามารถไปขายไตปลาได้ ครอบครัวจึงขาดรายได้ เก่งว่าจะไม่เพียงพอกับรายจ่าย และมักจะเครียดอาละวาดใส่้องสาวเสมอๆ จนกระทั่งปัจจุบันนี้ได้รับความช่วยเหลือจากหลานสาวสองคน ช่วยเหลือด้านการเงิน และอาหารการกินตลอดเวลา ต่อมาหลานสาวคนโตได้มาพักอาศัยอยู่ด้วยเพื่อดูแล ส่วนน้องสาวไม่ค่อยถูกกับตนเองจึงสมัครเข้ารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชราร้านบางละมุง

จากการสังเกต นางซิมหอม มักจะไม่ค่อยพูด ต้องอาศัยข้อมูลจากนางสาวเซียมไ้ นางสาวเซียมไ้บอกเล่า เดี่ยวนี้พี่สาวชราภาพมาก และเริ่มมีอาการหลงลืม เจอหน้านางสาวเซียมไ้ที่ไรก็จะขอเงินอย่างเดียว และมีพฤติกรรมที่ไม่ค่อยชอบอาบน้ำ จากคนที่ชอบอาบน้ำวันละ 4 ครั้ง เดี่ยวนี้กลับไม่ชอบอาบน้ำเลย ตนเองเคยชวนมาอยู่สถานสงเคราะห์ด้วยกันกับถูกพี่สาวด่าว่าจนกระทั่งไม่พูดถึงอีกเลย

2. ที่อยู่อาศัย

บ้านที่อาศัยเป็นบ้านเช่ามีสภาพเก่า เป็นห้องแถวอยู่ท้ายซอย ขณะนี้หลานสาวเป็นผู้เสียค่าเช่าบ้านให้ เดือนละ 1,000 บาท

กรณีศึกษาที่ 10 นายประดิษฐ์

1. ประวัติส่วนตัว

นายประดิษฐ์ เพศชาย อายุ 77 ปี รูปร่างท้วมเตี้ย ใบหน้ากลม ตาโต สีผิวดำแดง ขาสองข้างโค้งงอเพราะเป็นโรคเก๊าท์ เวลาเดินต้องใช้ไม้เท้าช่วยเดิน พุดจาสุภาพ ได้ตอบชัดเจน จบการศึกษาระดับประถมศึกษาภูมิฉานเดิมเป็นคนกรุงเทพฯ นคร สถาปนิกหน้า (ภรรยาถึงแก่กรรม) มีบุตรด้วยกัน 6 คน เป็นชาย 2 คน หญิง 4 คน บุตรแต่งงานแยกครอบครัวไปหนึ่งคน บุตรอีกสามคนไปทำงานต่างจังหวัดและขาดการติดต่อ ขณะนี้นายประดิษฐ์อาศัยอยู่กับบุตรสาวคนที่ 1 และบุตรสาว คนที่ 6 เดิมนายประดิษฐ์ มีอาชีพรับราชการ เมื่อปลดเกษียณได้ไม่นาน ภรรยาก็ถึงแก่กรรมและก่อนที่ภรรยาจะเสียชีวิต ได้บอกให้นายประดิษฐ์ยกบ้านที่เป็นน้ำพักน้ำแรงของนายประดิษฐ์และภรรยาให้กับบุตรสาวคนโต เมื่อนายประดิษฐ์ยกบ้านให้กับบุตรสาวคนโตแล้ว ก็กลายเป็นคนตัวเปล่าไม่มีอะไรเหลือเลย นอกจากเงินที่แอบเก็บไว้ได้เพียง จำนวน 200,000 บาท ไว้กับตนเอง ขณะที่ตนอาศัยอยู่ในบ้านกับบุตรสาวสองคนนั้น วันๆ แทบจะไม่ค่อยได้เจอหน้า หรือพูดจากัน เพราะบุตรสาวออกจากบ้านตั้งแต่เช้า และกว่าจะกลับมาก็ดึก ทำให้นายประดิษฐ์รู้สึกกว่าตนเองเหมือนอยู่ตัวคนเดียวในโลก บุตรคนอื่นๆ ก็ไม่ได้กลับมาดูแลนายประดิษฐ์เลย นายประดิษฐ์รู้สึกน้อยใจ บุตรสาวให้แต่เงินไว้ซื้ออาหารกินเอง จะไปพบแพทย์ก็ต้องไปเอง นายประดิษฐ์กล่าวว่า "บางครั้งมานั่งคิดเหมือนกัน ถ้าตนเองอยู่บ้านแบบนี้ตามไปคงไม่มีใครรู้ จนกว่าจะมีกลิ่นก็คงจะรู้กัน" ความรู้สึกน้อยใจสะสมมาเรื่อยๆ จนกระทั่งเมื่อเดือนมีนาคม 2539 นายประดิษฐ์ได้โต้เถียงกับบุตรสาวคนโต เหตุเพราะเรื่องของคนข้างบ้าน เนื่องจากให้ช่างมาซ่อมแซมหลังคาบ้าน ซึ่งเป็นทวนไม้เสี้ยนหลังคาติดกัน ช่างได้ทำกระเบื้องของบ้านบุตรสาวชำรุด นายประดิษฐ์จึงป้อนให้บุตรสาวฟัง จึงเกิดความขัดแย้งจากนั้นบุตรสาวทั้งสองคนก็ไม่ยอมพูดกับนายประดิษฐ์ และยังพูดกับเพื่อนบ้านว่านายประดิษฐ์ทำตัวเป็นภาระต้องให้ดูแล ทำให้นายประดิษฐ์รู้สึกเสียใจมาก ไม่มีความสุข ถึงแม้จะอยู่ร่วมกับบุตร นายประดิษฐ์ก็ไม่มีความสุขอีกแล้ว จึงติดต่อขอเช่ารับการสงเคราะห์ด้วยตนเอง ก่อนจากมาเงินที่เก็บสะสมไว้ ได้มอบให้บุตรสาวคนโตนำไปส่งน้องสาวที่อยู่ด้วยกัน เพื่อใช้เป็นค่าเล่าเรียนหนังสือต่อไป

2. ที่อยู่อาศัย

เป็นบ้านทาวน์เฮ้าส์ 2 ชั้น ชั้นล่างเป็นห้องรับแขก ชั้นบนมีสองห้องนอน นายประดิษฐ์บอกว่าบุตรสาว 2 คน พักอาศัยอยู่ห้องเดียวกัน 1 ห้อง ส่วนนายประดิษฐ์พักอยู่อีก 1 ห้อง ภายในห้องมีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกพร้อม

3. สาเหตุที่ตัดสินใจเข้ามารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชรา

เพราะรู้สึกเหงา สัมพันธภาพในครอบครัวไม่ค่อยดีนัก ถูกทอดทิ้งอยู่คนเดียว จึงอยู่กับครอบครัวไม่มีความสุข

ครอบครัวกรณีศึกษาที่ 10

1. ประวัติส่วนตัว

นางสาวปรุงศรี เพศหญิง อายุ 53 ปี สถานภาพโสด อาชีพรับราชการ รายได้เดือนละประมาณ 15,000 บาท อาศัยอยู่กับบิดาและน้องสาว มีหน้าที่รับผิดชอบที่ต้องส่งน้องสาวเรียนจนจบชั้นอุดมศึกษา เพราะบิดาปลดเกษียณแล้ว และมารดาถึงแก่กรรมไปแล้ว จึงต้องรับบทบาทเป็นหัวหน้าครอบครัว ไม่มีเวลาดูแลบิดาเท่าที่ควร เพราะนอกจากทำงานประจำแล้วยังต้องหารายได้พิเศษมาเสริมรายได้ให้กับครอบครัวอีก คือ ไปรับจ้างทำบัญชีตามบริษัท เพื่อนำมาเป็นทุนส่งน้องสาวเรียนหนังสือ ทำให้บิดาเกิดความรู้สึกห่างเหิน ในเวลาเช้าก็จะออกจากบ้านแต่เช้า และกลับดึกทุกครั้ง ส่วนใหญ่จะวางเงินไว้ให้บิดา ซื้ออาหารรับประทานเอาเอง เป็นเช่นนี้อยู่เนื่องๆ จนกระทั่งวันหนึ่งบิดาได้มาพูดเรื่องเพื่อนบ้านที่รื้อหลังคาแล้วไม่ทำให้เรียบร้อย จึงมีปากเสียงกัน โดยไม่คิดว่าบิดาจะโกรธมาก จึงเป็นชนวนให้บิดาเสียใจไม่อยากจะอยู่ด้วย แอบไปสมัครเข้ารับการสงเคราะห์ด้วยตนเอง

จากการสังเกตนายประดิษฐ์มักจะมานั่งบริเวณทางแยกเข้าที่พักเสมอ เพื่อรอความหวังว่าสักวันหนึ่งบุตรสาวสองคนจะมาเยี่ยมเยียนเพราะได้ทราบข่าวว่าลูกย้ายออกจากบ้านที่เคยอยู่ไปอยู่จังหวัดขอนแก่น และไม่ส่งข่าวให้นายประดิษฐ์ทราบอีกเลย และเหตุที่มักชอบมานั่งตรงทางแยก เพราะก่อนหน้านี้บุตรสาวเคยมาเยี่ยมและผ่านมาทางนี้ บั้นปลายชีวิตนายประดิษฐ์มีความหวังว่า "จะได้พบหน้าบุตรสาวทั้งสองคนอีกครั้งหนึ่ง" และขณะนี้ก็ได้เตรียมเงินเพื่อเก็บไว้สำหรับค่าทำศพของตนเองแล้ว นายประดิษฐ์ชอบสันโดษ ไม่ค่อยยุ่งเกี่ยวกับใคร แต่ถ้ามีกิจกรรมก็จะเข้าร่วมตามความชอบ

2. ที่อยู่อาศัย

บ้านที่บุตรสาวอยู่เป็นบ้านทาวน์เฮ้าส์จัดสรร 2 ชั้น ซึ่งติดกันกับบุคคลอื่น ชั้นล่างเป็นห้องรับแขก ชั้นบนเป็นห้องนอน 2 ห้องนอน มีห้องน้ำในตัว

4.3.2 ผู้สูงอายุที่อยู่กับครอบครัวในเขตพื้นที่ ต.บางละมุง และครอบครัว

กรณีศึกษาที่ 1 นางประยงค์

1. ประวัติส่วนตัว

นางประยงค์ เพศหญิง อายุ 73 ปี รูปร่างท้วม สูงใหญ่ ใบหน้ากลม ผิวคล้ำ ผมหยักศก เป็นคนช่างพูด อธิบายดี สถานภาพหม้าย (คู่สมรสถึงแก่กรรม) มีบุตร 9 คนเป็นชาย 7 คน หญิง 2 คน ระดับการศึกษาประถมศึกษา ไม่ได้ประกอบอาชีพ มีรายได้ 300 บาท ต่อเดือนจากบุตร สุขภาพไม่แข็งแรงมีโรคประจำตัวคือ เบาหวานและปวดเข่า นางประยงค์ เป็นร่มโพธิ์ร่มไทรให้กับบุตรหลานในครอบครัว บุตรชายและบุตรสาวต่าง มีครอบครัวและแยกย้ายกันออกไปอยู่กับครอบครัวของตนเองเป็นส่วนใหญ่ มีเพียงบุตรชาย 3 คน ที่มีครอบครัวแล้วยังอยู่กับนางประยงค์ ภายในบ้านมีสมาชิกอยู่รวมกันหลายคน บุตรชายของนางประยงค์ที่อาศัยอยู่ด้วยเป็นหม้าย 2 คน นางประยงค์จึงต้องมีบทบาทหน้าที่ในการดูแลหลานๆ ถึง 4 คน ส่วนบุตรชายแต่ละคนมีอาชีพรับจ้าง บุตรชายคนสุดท้ายต้องค่อนข้างเกเร และมักนำปัญหามาให้ไม่สบายใจเสมอ

2. ที่อยู่อาศัย

เป็นบ้านที่ปลูกบนที่ดินของตนเอง ลักษณะบ้านปลูกยกพื้นสูง เป็นบ้านไม้ หลังคามุงกระเบื้อง ได้ทุนบ้านเป็นลานเอนกประสงค์ของบ้านและแบ่งพื้นที่บางส่วนทำครัว ส่วนบนบ้านมีห้องนอน 3 ห้อง ห้องโถงเปิดโล่ง 1 ห้อง มีห้องน้ำอยู่ด้านนอกของตัวบ้าน

3. การตัดสินใจอยู่กับครอบครัวของผู้สูงอายุ

จากการสัมภาษณ์ ผู้สูงอายุไม่รู้ลึกทอดทิ้งให้เดียวดาย มีเพื่อนบ้านแวะเวียนมาคุยด้วยเสมอ ไม่ได้ทำตัวให้เป็นภาระแก่บุตรหลานแต่บางครั้งก็อดคิดไม่ได้ว่า ตนเองนั้นเป็นภาระแก่บุตรหลานเช่นกันและคิดว่าคนที่แก่แล้วสมควรจะต้องอยู่กับคนแก่ด้วยกัน แต่ทุกวันนี้ก็พึ่งพอใจในชีวิตที่เป็นอยู่พอสมควร เพียงแต่ในบางครั้งมีรายได้ไม่เพียงพอแก่การครองชีพ ก็ทำให้เกิดความวิตกกังวล เพราะต้องคอยรอว่าบุตรหลานจะให้เมื่อไรเพราะในบางครั้งตนเป็นผู้จ่ายค่าไฟฟ้าในบ้าน เมื่อมีผู้มาเก็บค่าไฟฟ้า เกรงว่าจะไม่มีเงินจ่ายเขา บุตรหลานที่อยู่ในครอบครัวดูแลดี ห่วงใย เอาใจใส่ดี และได้รับความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินเสมอ อีกทั้งบุตรหลานไม่เคยบ่นว่าให้เสียใจ

สิ่งที่ต้องการให้รัฐช่วยเหลือคือ “ความยากจน” แต่จะให้เข้ารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์ คนชราไม่คิดและไม่ชอบแต่ถ้าจะมีไว้ช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ถูกทอดทิ้งนั้น เห็นด้วยอย่างยิ่งและดี สำหรับผู้สูงอายุที่ฐานะยากจน ไม่มีผู้เลี้ยงดู

ครอบครัวกรณีศึกษาที่ 1

1. ประวัติส่วนตัว

นายสมบัติ เพศชาย อายุ 48 ปี เป็นบุตรชายคนที่ 2 สถานภาพหม้าย (คู่สมรสถึงแก่กรรม) มีบุตร 3 คน (กำลังศึกษาทั้ง 3 คน) ระดับการศึกษาประถมศึกษา มีอาชีพ รับจ้าง นายสมบัติ กล่าวว่า ครอบครัวของตนเป็นครอบครัวขยาย ตนเป็นผู้หารายได้มาจนเจือครอบครัวของตนเอง และให้มารดาเป็นบางครั้งเพราะต้องส่งบุตรเรียนถึง 3 คน อีกทั้งมีภาระหนี้สิน ในการผ่อนรถมอเตอร์ไซค์และเงินกู้ทั้งไปกู้มาใช้ภายในครอบครัวของตนเอง มารดาก็ไม่เคยว่าอะไรเพราะมีความสุขกับการได้อยู่กับบุตรหลาน และบางครั้งก็ทำขนมขาย โดยมีหลานๆ มาช่วยด้วย เป็นกิจกรรมภายในครอบครัวที่สร้างสัมพันธภาพอันดีระหว่างสมาชิกในครอบครัว ถึงแม้ว่ารายได้ที่ได้รับจะน้อยนิด แต่ทุกคนก็มีความสุข ส่วนตัวแล้วมีอาชีพเสริมขับมอเตอร์ไซด์รับจ้าง จะคอยแวะเวียนมาบ้านเพื่อมาดูแลมารดาทุกครั้ง

2. ที่อยู่อาศัย

เป็นบ้านเดี่ยวอยู่ในแหล่งชุมชนใกล้วัดเป็นบ้านไม้ หลังคามุงกระเบื้อง ใต้ถุนยกพื้นสูง เพราะหน้าน้ำ น้ำสามารถท่วมถึง บันไดทางขึ้นค่อนข้างทรุดโทรม แต่ก็ได้รับการซ่อมแซมตามอัธยาศัย

กรณีศึกษา ที่ 2 นายด้วน

1 ประวัติส่วนตัว

นายด้วน เพศชาย อายุ 75 ปี รูปร่างผอมเล็ก ใบหน้ารูปไข่ สีผิวคล้ำ แขนข้างซ้ายด้วนมีใบหน้าที่ดูซีดเศร้า เหมือนมีความกังวลในจิตใจ การพูดจาเหมือนคนไม่มีความสุข สถานภาพหม้าย (ภรรยาหนีไปได้ 8 เดือนแล้ว) มีบุตรทั้งสิ้น 12 คนเป็นชาย 5 คน หญิง 7 คน ปัจจุบันบุตรมีชีวิต อยู่ 11 คน (บุตร 12 คน ภรรยาคนแรกซึ่งถึงแก่กรรมไปแล้ว) ระดับการศึกษาประถมศึกษา สุขภาพไม่แข็งแรง เจ็บป่วยมีโรคประจำตัว ด้วยโรคมือขา เท้าชา และสุขภาพร่างกายไม่สมประกอบแขนข้างซ้าย ด้วน 1 แขนจากอุบัติเหตุ นายด้วน มีภรรยาใหม่อยู่อาศัยด้วยกันโดย

จดทะเบียนสมรส มีบุตรสะใภ้ และบุตรชายคนโตมาดูแลนายด้วนสม่ำเสมอทุกวัน เดิมนายด้วนมีที่ดินเป็นของตนเองแล้วขายไปโดยแบ่งเงินให้บุตรทั้งหมด นายด้วนเล่าว่า “เมื่อก่อนนี้ชีวิตไม่ลำบาก มีเงินใช้อย่างสุขสบาย แต่ปัจจุบันเงินก็ไม่ค่อยมีจะใช้ เพราะโดนลูกสาวหลอกไปจนหมด บอกว่าจะเลี้ยงแต่กลับไม่ดูแลเลย แถมสุขภาพตนเองก็ไม่แข็งแรง ถ้าไม่ได้บุตรชายคนโต และสะใภ้ส่งข้าวส่งน้ำ หรือมาแวะเยี่ยมเยียนเป็นประจำทุกวันก็คงจะแย่ ขณะนี้ตนเองคิดว่า เหมือนคนที่ถูกทอดทิ้งให้โดดเดี่ยว ชีวิตขณะนี้รู้สึกเหงามาก แต่ถึงอย่างไรตนเองก็ไม่คิดที่จะไปอยู่สถานสงเคราะห์ เพราะคิดว่าอยู่ใกล้ลูกหลานอบอุ่นกว่า”

2. ที่อยู่อาศัย

เป็นบ้านไม้สองชั้น ปลูกหลังใหญ่ บนที่ดินของหลวงอยู่ใกล้แหล่งชุมชน และใกล้บ้านบุตรชายคนโต

3. การตัดสินใจอยู่กับครอบครัวของผู้สูงอายุ

จากการสัมภาษณ์ นายด้วนรู้สึกว่าคุณทอดทิ้งให้เดียวดายอย่างมาก เพราะลูก ๆ ต่างแยกย้ายกันไป ส่วนภรรยาที่หนีไปรู้สึกว่าคุณเป็นภาระอันใหญ่หลวง เพราะแบ่งเงินแบ่งทองให้แล้วไม่เคยมาดูแล และคิดว่าคิดเราเมื่อแก่แล้ว สมควรจะต้องไปอยู่กับคนแก่ด้วยกัน ไม่อย่างนั้นคงไม่ถูกทอดทิ้งให้เดียวดายยิ่งคิดก็ยิ่งเสียใจ (ขณะที่สัมภาษณ์นายด้วนเสียใจจนร้องไห้ออกมา) การมีชีวิตและสภาพความเป็นอยู่ในปัจจุบันก็รู้สึกพอใจเสียใจอยู่คนเดียว มีเพียงบุตรชายคนโต และบุตรสะใภ้ มาดูแลเอาใจใส่เท่านั้น รายได้ขณะนี้ไม่เพียงพอแก่รายจ่าย ที่บ้านมีไฟฟ้าใช้ แต่ไม่มีน้ำประปา และคิดว่ารัฐควรดูแลผู้สูงอายุเป็นอย่างดีเมื่อผู้สูงอายุถูกทอดทิ้ง เพราะมีสถานสงเคราะห์คนชราเป็นที่พึ่งพิงช่วยเหลือผู้สูงอายุในยามแก่เฒ่า แต่ถ้าจะให้ไปเข้ารับการสงเคราะห์นั้นไม่ไปและไม่คิด เพราะอยู่บ้านของตนเองดีที่สุด

ครอบครัวกรณีศึกษา ที่ 2

1. ประวัติส่วนตัว

นางจิราพร เพศหญิง อายุ 37 ปี สถานภาพสมรส มีบุตรชาย 1 คน ระดับการศึกษา ประถมศึกษา มีอาชีพเผาถ่านและไลกุงขาย นางจิราพรเป็นสะใภ้ของนายด้วน

นางจิราพร เป็นภรรยาของบุตรชายคนโตของ นายด้วน มีลูกติดมา 1 คน เป็นชาย นางจิราพรจะเป็นผู้จุนเจือบิดาของสามีเสมอ ตามอัธยาศัยที่พอจะช่วยเหลือได้เพราะตนเองและครอบครัวก็มีฐานะยากจน รายได้ไม่เพียงพอแก่การครองชีพ นางจิราพร กล่าวว่ บุตรควรกตัญญูต่อบุพการีถึงแม้จะไม่ใช่พ่อแท้ๆ แต่ก็จะต้องเลี้ยงดูไปเรื่อยๆ เท่าที่ทำได้ เพราะนายด้วนนำสงสารในขณะนี้ ที่ถูกภรรยาทอดทิ้ง และมีบุตรหลายคนที่ไม่ดูแล ตนรักและเคารพนายด้วนเสมือนหนึ่งเป็น

บุพการีคนหนึ่งของตนด้วย ถึงแม้ตนเองจะยากจนก็ไม่เคยคิดจะนำบิดาของสามีไปอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรา เพราะสามารถเลี้ยงดูได้ตามอัธยาศัยของตนเอง

2. ที่อยู่อาศัย

เป็นบ้านไม้หลังเล็กใหญ่กว่ากระท่อมเล็กน้อยในบ้านไม่มีไฟฟ้าใช้ ในเวลากลางคืนจะใช้ตะเกียง น้ำที่ใช้ก็ตักจากบ่อมาใช้

กรณีศึกษาที่ 3 นางสาวสำเนียง

1. ประวัติส่วนตัว

นางสำเนียง เพศหญิง อายุ 82 ปี รูปร่างผอมสูง ใบหน้าเหี่ยวย่น ผมหยาบหยักศก ทำทางสุภาพ อธิษาคัยดี มีมนุษยสัมพันธ์ดีมาก พูดจาได้ตอบชัดเจนนดี สถานภาพหม้าย มีบุตร 4 คน ไม่ได้รับการศึกษา ไม่ได้ประกอบอาชีพ แต่มีรายได้จากบุตร 2,000 บาท ต่อเดือน และเบี้ยยังชีพคนชรา 300 บาท ต่อเดือน ภาวะสุขภาพไม่แข็งแรงมีโรคประจำตัวแต่เมื่อเจ็บป่วยเข้าโรงพยาบาล จะเบิกค่ารักษาพยาบาลได้เพราะบุตรชายรับราชการ นางสาวสำเนียงเล่าว่า ตนเองอาศัยอยู่กับบุตรชายและบุตรสาว ซึ่งมีบ้านอยู่ในรั้วเดียวกันมีลูกหลานหลายคน ไม่รู้สึกเหงา เพราะยามว่างนางสำเนียงก็ช่วยบุตรสาวเตรียมห่อขนมขาย เมื่อไม่มีผู้ใดอยู่บ้านนางสำเนียงก็จะอยู่กับบุตรสะใภ้ ซึ่งต้องดูแลหลานที่พิการทางสมองอีก และสำหรับตนเองแล้วมักจะเจ็บป่วยบ่อยๆ แต่ลูกๆ ก็เป็นห่วงเป็นใย พาไปรักษาและพบแพทย์ทุกครั้ง ลูกๆ อยากรให้อยู่เฉยๆ ไม่ต้องการให้ทำงานหนักเกินไป แต่ตนเองก็อดไม่ได้ คิดว่าได้เป็นการออกกำลังกายและได้ทำประโยชน์ไปในตัว เมื่อมีกิจกรรมในชุมชนหรือศูนย์บริการฯ ผู้สูงอายุเคลื่อนที่มาให้บริการถ้าไปได้ก็จะไปทุกครั้งเพราะสนุกดี และได้พบปะกับเพื่อน ๆ วัยเดียวกันด้วย ลูก ๆ ก็สนับสนุนแต่ก็ขอให้ระวังสุขภาพของตนเองด้วย

2. ที่อยู่อาศัย

เป็นบ้านชั้นเดียวปลูกติดกับพื้น ประตูบ้านเป็นเหล็ก ตัวบ้านเป็นปูน หลังคามุงกระเบื้อง มีบ้านบุตรชายอยู่ใกล้กับคอกยุงเจือช่วยเหลือกัน บริเวณรอบนอกก็เต็มไปด้วยบ้านบุตรหลาน อยู่รอบๆ ในบริเวณเดียวกัน แต่เนื่องจากบ้านอยู่ห่างโรงไม้แป้งมันไม่มากทำให้มีกลิ่นเหม็น เป็นพักๆ ซึ่งทำให้มีผลต่อระบบหายใจ ลูกหลานมักจะเป็นหวัดกันง่าย

3. การตัดสินใจอยู่กับครอบครัวของผู้สูงอายุ

นางสำเนียงบอกว่าไม่เคยรู้สึกถูกทอดทิ้งให้เดียวดาย แต่ก็คิดว่าตนเป็นภรรยาบุตรหลานแก่มาแล้วไม่อยากมีชีวิตอยู่ แต่ถ้าจะให้ไปอยู่ที่อื่น ขอเลือกอยู่กับบุตรหลานดีกว่า เพราะชีวิตปัจจุบันก็ดีอยู่แล้ว ครอบครัวก็ไม่มีปัญหาอะไร และได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่างดี รายได้เพียงพอไม่ได้ให้จ่ายอะไร ขอแค่ได้ทำบุญใส่บาตรพระก็เพียงพอ และไม่คิดที่จะไปอยู่สถานสงเคราะห์คน

ชราเพราะไม่อยากไปเป็นภาระผู้อื่น ถึงแม้สถานสงเคราะห์จะเป็นหน่วยงานของรัฐบาลที่ดูแลผู้สูงอายุอย่างดีก็ตาม

ครอบครัวกรณีศึกษาที่ 3

1. ประวัติส่วนตัว

นางศรีนวล เพศหญิง อายุ 43 ปี สถานภาพสมรส มีสมาชิกที่อาศัยอยู่ในครอบครัว 8 คน ได้แก่ สามี บุตรชาย และบุตรสาว 3 คน หลาน 3 คน (ใน 3 คนมีหลานที่พิการทางสมอง 1 คน) นางศรีนวลมีหน้าที่ เป็นแม่บ้านและเลี้ยงดูมารดาของสามีเมื่อไม่มีใครอยู่บ้าน พร้อมกับดูแลหลานที่พิการอีก 1 คน ส่วนหลาน 2 คนไปโรงเรียน สามีและลูกๆ ประกอบอาชีพหมดทุกคน นางศรีนวลจบการศึกษาระดับประถมศึกษา เป็นแม่บ้านดูแลบ้านและดูแลมารดาสามี และหลาน 3 คน นางศรีนวล กล่าวว่า “ขณะนี้ครอบครัวของตนเองมีภาระที่ต้องดูแลรับผิดชอบหลานๆ หลายคน และยังมีหลานที่พิการทางสมองอายุ 2 ปี ที่ต้องดูแลอย่างใกล้ชิด เพราะถูกมารดาทอดทิ้ง รายได้ภายในครอบครัวที่ทุกคนช่วยหามาได้ก็ไม่เพียงพอกับรายจ่าย แต่ก็ได้ครอบครัวน้องสามีจุนเจือช่วยเหลือ โดยเฉพาะยามขัดสน ส่วนมารดาสามีตนเองก็จะเป็นผู้ดูแล เมื่อทุกคนออกไปทำงาน นางศรีนวลมีความกังวลเกี่ยวกับหลานชายที่พิการทางสมองมาก เพราะต้องไปพบแพทย์เป็นประจำทุกสัปดาห์ ส่วนมารดาของสามีได้มีน้องสาวของสามีช่วยดูแลอย่างใกล้ชิด และที่บ้านจะส่งเสริมให้มารดาเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ เกี่ยวกับผู้สูงอายุเสมอ แม้วันพระก็จะพาไปทำบุญ ตามความต้องการของมารดา เพราะคิดว่าเป็นความสุขในบั้นปลายชีวิตของท่านแล้ว อีกทั้งในบ้านมีบุพการีเป็นร่มโพธิ์ร่มไทรอยู่ด้วย รู้สึกอบอุ่นดี”

2. ข้อมูลเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย

เป็นบ้านไม้ยกพื้นสูงมีระเบียบหน้าบ้านปลูกบนที่ดินน้องสาวของสามี มารดา ของสามีจะอยู่อาศัยกับน้องสาวสามี แต่ในเวลากลางวัน จะมาอยู่กับนางศรีนวล

กรณีศึกษาที่ 4 นางแอ๊ด

1. ประวัติส่วนตัว

นางแอ๊ด เพศหญิง อายุ 81 ปี รูปร่างท้วมสูง ใบหน้ากลม สีผิวดำแดง ผมหยาบประปราย การเคลื่อนไหวต้องนั่งรถวิลล์แชร์ตลอดเวลา พูดคุยชัดเจน และอภัยาคัยดี นางแอ๊ดมี สถานภาพหม้าย(คู่สมรสถึงแก่กรรม) มีบุตร 5 คน ถึงแก่กรรมไป 1 คนเหลือ 4 คน ระดับการศึกษาประถม

ศึกษา ไม่ได้ประกอบอาชีพ มีรายได้เดือนละ 200 บาท จากบุตรชาย ภาวะสุขภาพไม่แข็งแรงมีโรคประจำตัวป่วยเป็นอัมพาต นางแอ๊ดเล่าว่า "แต่ก่อนตนเองเป็นภรรยาของผู้ใหญ่บ้านสมัยที่สถานสงเคราะห์เปิดใหม่ๆ ตนเองเคยไปรับเสด็จสมเด็จพระเจ้าและชีวิตของตนเองในสมัยนั้นรุ่งเรืองมีคนนับหน้าถือตาเยอะเป็นที่รู้จักของคนในระแวกนี้เป็นอย่างดี ชีวิตที่ผ่านมาเป็นชีวิตที่ขังขามและอยู่ในความทรงจำเสมอ ผิดกับขณะนี้ครอบครัวมีรายได้ไม่เพียงพอเนื่องจากบุตรชายมีภาระหนี้สินและต้องดูแลรับผิดชอบครอบครัวของตนเอง เดียวนี้ตนเองไม่สามารถไปไหนได้คล่องแคล่วเหมือนแต่ก่อน อีกทั้งสุขภาพเคยคิดว่าถ้าบุตรชายต้องดูแลรับผิดชอบและมีภาระในครอบครัวมาก คิดที่จะไปใช้ชีวิตในสถานสงเคราะห์ เหมือนเช่นผู้สูงอายุคนอื่นๆ ที่ได้รับความเดือดร้อน แต่บุตรชายไม่ประสงค์จะให้เป็น และมาคิดอีกทีการอยู่ใกล้บุตรหลานน่าจะดีกว่า อยู่กับบุคคลอื่น

2. ที่อยู่อาศัย

ลักษณะบ้านเป็นบ้านไม้กิ่งปูน เป็นบ้านสองชั้นบริเวณพื้นที่รอบนอกมีบ่อปลาตู้สำหรับเพราะพันธุ์ปลา 4 บ่อ

3. การตัดสินใจอยู่กับครอบครัวของผู้สูงอายุ

นางแอ๊ดไม่เคยรู้สึกที่ถูกทอดทิ้ง บุตรจะทำอะไรให้เสียใจก็ดับไป อภัยให้บุตรเสมอ เพราะเสียใจไปก็เท่านั้นและไม่คิดว่าตนเป็นภาระเพราะพยายามทำตนไม่ให้เป็นการะ ถึงแม้จะแก่แล้วก็ขออยู่กับบุตรหลานดีกว่า เพราะเป็นห่วง กับสภาพความเป็นอยู่ปัจจุบันรู้สึกเฉยๆ ไม่มีความหวังอะไรแล้วบุตรชายดูแลอย่างดี เอาใจใส่ห่วงใยดีอยู่แล้ว ก็จะทำให้รัฐบาลช่วยเหลือดูแลผู้สูงอายุก็อยากให้ช่วยเหลือด้านรายได้ ความยากจน และคิดว่าสถานสงเคราะห์คนชรา เป็นบริการที่ดีของรัฐบาล ถ้าเมื่อไรสิ้นไร้ไม้ตอกก็คงต้องไปขอเข้ารับการสงเคราะห์บ้าง

ครอบครัวกรณีศึกษาที่ 4

1. ประวัติส่วนบุคคล

นายอดิเรก เพศชาย อายุ 37 ปี สถานภาพสมรส มีบุตร 2 คน ระดับการอุดมศึกษา ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว ขายปลาตู้ รายได้ต่อเดือนประมาณ 6,500 บาท นายอดิเรก มีรายได้ไม่เพียงพอแก่การครองชีพเพราะธุรกิจปลาตู้รายได้ไม่แน่นอน รายได้ที่นำมาจุนเจือครอบครัวนั้นไม่เพียงพอ เพราะมีหนี้สินที่ต้องรับผิดชอบคือ หนี้สินกับธนาคารและต้องส่งบุตรเรียนหนังสือ 2 คน ส่วนภรรยาก็ช่วยค้าขายปลาตู้เช่นกัน นายอดิเรกกล่าวว่า "ถึงแม้ตนจะยากจนแต่ก็ไม่คิดที่จะให้มารดาเข้าไปอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรา เพียงแต่อยากให้รัฐได้มาดูแลผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาในครอบครัว โดยมาช่วยเหลือจุนเจือตามอัตราภาพก็เพียงพอแล้ว"

2. ที่อยู่อาศัย

เป็นบ้านครึ่งปูนครึ่งไม้ 2 ชั้น บริเวณรอบนอกบ้านทำเป็นบ่อเพาะพันธุ์ปลาตู้

กรณีศึกษาที่ 5 นางปราณี

1. ประวัติส่วนตัว

นางปราณี เพศหญิง อายุ 69 ปี สถานภาพสมรส มีบุตร 11 คน ถึงแก่กรรมไป 1 คน เหลือ 10 คน ระดับการศึกษาประถมศึกษา มีอาชีพขายขนมและจากบุตรเดือนละ 2,000 บาท ภาวะสุขภาพไม่แข็งแรง มีโรคประจำตัวคือปวดหัวและขาที่ขา นางปราณี นุชเล็ก อาศัยอยู่กับบุตรสาวคนโตที่มีอาชีพเป็นช่างทำผม และหลานสาว หลานสาวของนางปราณีมีครอบครัวแล้ว และเป็นหม้าย เป็นผู้ออกไปประกอบอาชีพหารายได้มาจุนเจือครอบครัว มีรายได้ไม่เพียงพอ เพราะหลานสาวมีบุตรที่จะต้องรับผิดชอบอีก 2 คน นางปราณีกล่าวว่า "ทุกวันนี้มีความสุขดี เมื่อมีเวลาว่างก็จะไปร่วมกิจกรรมที่ศูนย์บริการทางสังคมผู้สูงอายุบางละมุง อย่างสม่ำเสมอ เพราะที่นั่นมีกิจกรรมให้ทำหลากหลาย ทำให้ได้พบปะกับเพื่อนๆ วัยเดียวกัน ชีวิตไม่เหงา รู้สึกชีวิตมีคุณค่ามากขึ้น"

2. ที่อยู่อาศัย

ลักษณะบ้านนี้เป็นบ้านปูนชั้นเดียว ประตูด้านหน้าเป็นประตูเหล็ก ด้านหน้าทำเป็นร้านเสริมสวย ด้านในเป็นห้องนอน และห้องครัวมีห้องน้ำอยู่ในตัวบ้าน

3. การตัดสินใจอยู่กับครอบครัวของผู้สูงอายุ

นางปราณี ไม่เคยรู้สึกถูกทิ้งให้เดียวดายเพราะทำอะไรตามใจตัวเองเสมอ ไม่ได้ทำตัวเป็นภาระบุตรหลานเมื่อเจ็บป่วยก็ไปหาหมอเอง พอใจกับสภาพความเป็นอยู่ปัจจุบัน เพราะชินกับสภาพแล้ว ในครอบครัวต่างคนต่างอยู่ ตัวใครตัวมันไม่ประสงค์จะรบกวนใคร และไม่คิดที่จะเข้าไปอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรา เพราะยังไม่ประสบปัญหาหนัก การที่รัฐบาลจัดตั้งสถานสงเคราะห์คนชราไว้ก็ดีเป็นที่พึ่งของผู้สูงอายุที่ยากจน ไม่มีบุตรหลานดูแล แต่ถ้าผู้สูงอายุที่มีที่พึ่งสมควรจะอยู่กับบุตรหลานดีที่สุด ส่วนตนเองนั้นพึ่งพอใจกับบริการของรัฐบาลในรูปศูนย์บริการทางสังคมผู้สูงอายุมากกว่า

ครอบครัวกรณีศึกษาที่ 5

1. ประวัติส่วนตัว

น.ส.กิตติญา เพศหญิง อายุ 25 ปี สถานภาพหม้าย (คู่สมรสถึงแก่กรรม) มีบุตร 2 คน ระดับการศึกษาประถมศึกษา มีอาชีพรับจ้าง 3,000 บาทต่อเดือน มีอาชีพรับจ้างเพื่อหารายได้มา

จนเจอครอบครัว ซึ่งต้องส่งบุตรเรียนหนังสือถึง 2 คน มีรายได้ไม่เพียงพอแก่การครองชีพ จึงช่วยเหลือนางปราณีองได้บ้างเล็กๆ น้อยๆ ตามอัธยาศัย น.ส.กิตติญา กล่าวว่า "ถึงแม้ตนจะมีปัญหา ด้านเศรษฐกิจไม่สามารถช่วยเหลือผู้สูงอายุได้มากนัก แต่เมื่อใดที่ผู้สูงอายุในบ้านต้องการให้ช่วยเหลือ ตนเองก็ยินดี โดยเฉพาะเมื่อจะไปร่วมกิจกรรมที่ใด ตนก็จะไปส่งให้"

2. ที่อยู่อาศัย

บ้านปูนปลูกเป็นร้านเสริมสวย ตนอาศัยอยู่กับมารดา และยายคือนางปราณีอง

กรณีศึกษาที่ 6 นางอิน

1. ประวัติส่วนตัว

นางอิน เพศหญิง อายุ 84 ปี สถานภาพหม้าย (คู่สมรสถึงแก่กรรม) มีบุตร 7 คนเป็นชาย 6 คน หญิง 1 คน ไม่ได้ประกอบอาชีพ ป่วยเป็นอัมพาต ลุกยืนไม่ได้ เดินไม่ได้ อาศัยอยู่กับบุตรชายคนสุดท้องซึ่งมีอาชีพรับจ้างเป็นกรรมกรก่อสร้าง อาศัยอยู่ในบ้านกันเพียง 2 คน แม่-ลูก นางอินจะไม่ชอบพูดคุยกับคนแปลกหน้าขณะสัมภาษณ์บุตรชายจะต้องนั่งพูดคุยอยู่ด้วย นางอินประสบปัญหาป่วยเป็นโรคอัมพาต ต้องนอนอยู่กับที่ตลอดเวลาในช่วงกลางวันบุตรชายต้องหึ่งให้อยู่เพียงลำพังคนเดียวจนกว่าตอนเย็นถึงจะกลับมาดูแลมารดา แต่ในบางครั้งถ้ารับจ้างอยู่ใกล้ๆ ในช่วงกลางวันก็จะกลับบ้านมาดูแลมารดาทุกครั้งเพราะสงสารที่มารดาต้องนอนจมสิ่งปฏิกูลที่ขับถ่ายออกมา และไม่มีคนป้อนน้ำ ป้อนข้าว ถ้าวันไหนไปทำงานรับจ้างไกล ๆ ก็ขอให้พี่สาวมาช่วยดูแลมารดา ผู้ศึกษาได้ไปเยี่ยมเยียนนางอิน พบว่านางอินจะไม่ค่อยรับรู้หรือสนใจสิ่งใด ๆ ภายนอกเลย พูดคุยด้วยก็จะหันหน้าหนี นอกเสียจากบุตรชายคนเดียวเท่านั้นที่นางอินจะให้ความสนใจ และรับฟังในสิ่งที่บุตรชายพูด

2. ที่อยู่อาศัย

เป็นบ้านที่มีผนังเป็นแผ่นเรียบ หลังคามุงกระเบื้อง ยกพื้นสูง ห้องเปิดโล่ง แบ่งสัดส่วนเป็นมุมห้องครัวและมีห้องน้ำในตัวบ้าน

3. การตัดสินใจอยู่กับครอบครัวของผู้สูงอายุ

ขณะที่สัมภาษณ์นางอิน จะไม่ยอมยกหูโทรศัพท์คุยกับบุตรชายไม่ประสงค์จะให้มารดาเข้าไปรับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชรา เพราะคิดว่ามารดาคนเดียวตนเองเลี้ยงดูได้

ครอบครัวกรณีศึกษาที่ 6

1. ประวัติส่วนตัว

นายศุภมิตร อุ่มวงศ์ เพศชาย อายุ 41 ปี สถานภาพโสด ระดับการศึกษาประถมศึกษา มีอาชีพรับจ้างทั่วไป และเป็นกรรมการก่อสร้าง อยู่กับมารดาเพียง 2 คน บุตรคนอื่น ๆ ไม่มีใครมาช่วยดูแลมารดา นอกจากพี่สาวที่ไปมาหาสู่เสมอ และช่วยเงินเจียดตลอดมา นายศุภมิตร กล่าวว่า "ตนเองและมารดาผูกพันกันมาก เพราะตนเองเป็นบุตรคนสุดท้องและอยู่กับมารดาตลอดมา ถึงแม้จะยากจนและต้องออกไปทำงานรับจ้างอยู่บ่อยๆ แต่ก็ไม่ได้ทอดทิ้งให้มารดาอยู่คนเดียวทั้งวันทั้งคืน มีบางครั้งจำเป็นต้องให้อยู่คนเดียวในเวลากลางวัน แต่ก็มักจะขอลืมมาป้อนข้าวให้มารดาทุกครั้งถ้าทำงานอยู่ใกล้ ๆ ถ้าจำเป็นที่จะต้องทำงานไกลออกไปไกลหน่อย ก็จะขอร้องให้พี่สาวช่วยมาดูแลมารดาแทน และการที่จะนำมารดาไปอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรานั้นไม่เคยอยู่ในความคิด เพราะมารดาคนเดียวตนเองเลี้ยงได้"

2. ที่อยู่อาศัย

เป็นบ้านยกพื้นสูง ฝาผนังบ้านเป็นแผ่นเรียบหลังคามุงกระเบื้อง ภายในบ้านเปิดโล่งมีมุมห้องครัวและห้องน้ำในตัวบ้าน

กรณีศึกษาที่ 7 นางเดิม

1. ประวัติส่วนตัว

นางเดิม เพศหญิง อายุ 72 ปี สถานภาพหม้าย (คู่สมรสถึงแก่กรรม) มีบุตร 8 คน ถึงแก่กรรมไป 4 คน เหลือ 4 คน มีรายได้จากบ้านเช่า เดือนละ 11,700 บาท สุขภาพไม่แข็งแรง เพราะมีโรคประจำตัว อาศัยอยู่กับหลานชายและหลานสาว โดยที่หลานสาวช่วยเหลือครอบครัวโดยช่วยหารายได้มาจุนเจือครอบครัว และส่งตนเองเรียนหนังสือด้วยส่วนหลานชาย มักมีพฤติกรรมการเที่ยวเตร่ นางเดิม กล่าวว่า " ทุกวันนี้ตนเองต้องเป็นหัวหน้าครอบครัวดูแลหลานๆที่มาอยู่ด้วย ชีวิตไม่ขาดสนเรื่องเงิน มีความสุขดีและชอบเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน ตลอดจนศูนย์บริการทางสังคมผู้สูงอายุบางละมุงเป็นประจำสม่ำเสมอ ได้มีเพื่อนวัยเดียวกันมากมาย จึงไม่เคยคิดที่จะไปอยู่ในสถานสงเคราะห์ "

2. ที่อยู่อาศัย

เป็นบ้านปูนปลูกติดพื้น รั้วรอบในแหล่งชุมชน ใกล้ญาติพี่น้องอบอุ่นดี ภายในบ้านมีห้องนอน 3 ห้อง ห้องน้ำ และห้องครัว ด้านหน้าเป็นห้องรับแขก

3. การตัดสินใจอยู่กับครอบครัวของผู้สูงอายุ

นางเต็มไม่เคยคิดว่าตนเองถูกทอดทิ้งเพราะมีงานให้ทำอยู่เรื่อย ๆ ชีวิตขณะนี้พอมีพอกิน ไม่เดือดร้อนใคร ได้รับการดูแลจากบุตรหลานเป็นอย่างดี ชีวิตมีความสุข ไม่ต้องการพึ่งพิงอะไรจากรัฐบาล นอกจากการรักษาพยาบาลที่ดีสำหรับผู้สูงอายุการบริการที่ดีของรัฐบาลในการจัดตั้งสถานสงเคราะห์คนชราที่ดีเหมาะกับผู้สูงอายุที่เดือดร้อนและประสบปัญหาชีวิต

ครอบครัวกรณีที่ 7

1. ประวัติส่วนตัว

น.ส ศิริญา เพศหญิง อายุ 19 ปี สถานภาพโสด ประกอบอาชีพรับจ้างทำงานบริษัท รายได้ 4,500 บาทต่อเดือน อยู่อาศัยกับนางเต็มผู้เป็นย่าและมีน้องชาย ซึ่งมีพฤติกรรมเที่ยวเตร่และเกเร สร้างปัญหาอยู่เสมอ น.ส.ศิริญา ช่วยเหลือจนเจอครอบครัวโดยทำงานไปด้วย เรียนไปด้วย นางสาวศิริญา กล่าวว่า " ย่าเป็นผู้สูงอายุที่น่ารักและนับถือ เป็นหัวหน้าครอบครัวที่ดี ย่ามักจะร้องเพลงให้ฟังบ่อยๆเห็นย่ามีความสุขก็รู้สึกดี เมื่อหลานๆมีปัญหาย่าก็จะช่วยเหลือเสมอ"

2. ที่อยู่อาศัย

เป็นบ้านปูน ปลูกติดพื้นมีห้องแบ่งเป็นสัดส่วน ย่าคือนางเต็มเป็นผู้ดูแลบ้านและเปรียบเสมือนเสาหลักของบ้าน

กรณีศึกษาที่ 8 นางบุญเหลือ

1. ประวัติส่วนตัว

นางบุญเหลือ เพศหญิง อายุ 73 ปี รูปร่างผอมสูง รูปร่างยาว ผมหักศก สีผิวดำแดง อธิษฐานดี อารมณ์ดี พุดคุยสนุก สถานภาพหม้าย (คู่สมรสถึงแก่กรรม) มีบุตร 6 คน ถึงแก่กรรมไป 1 คน เหลือ 5 คน ไม่ได้ประกอบอาชีพมีรายได้จากค่าเช่าห้อง เดือนละ 1,900 บาท และใช้เงินเก็บสะสม สุขภาพร่างกายไม่แข็งแรง เจ็บป่วยมีโรคประจำตัว อยู่อาศัยกับบุตรสาวคือนางชอนกลิ่น อายุ 38 ปี มีอาชีพรับจ้าง ได้เงินเดือน 4,500 บาท ต่อเดือน และนายไสว บุตรชาย อายุ 37 ปี มีอาชีพรับจ้าง 5,500 บาท ต่อเดือน และมีหลาน 2 คนกำลังศึกษา นางบุญเหลือ กล่าวว่า "ตนเองไม่มีภาระที่จะต้องรับผิดชอบมากมายเหมือนเช่นแต่ก่อนแล้ว ชีวิตตอนนี้จะไปไหนหรือจะทำอะไร ลูกหลานก็จะไปส่ง โดยเฉพาะไปร่วมกิจกรรมที่ศูนย์บริการทางสังคมผู้สูงอายุบางละมุง ชีวิตมีความสุขและสนุกมาก มีเพื่อนเยอะๆ ไม่เคยเหงาเลย "

2. ที่อยู่อาศัย

เป็นบ้านปูนชั้นเดียว ปลูกติดพื้นอยู่ติดถนนใกล้แหล่งชุมชน มีบ้านญาติปลูกอยู่ใกล้ๆ กันหลายหลังมีห้องแบ่งเป็นสัดส่วน

3. การตัดสินใจอยู่กับครอบครัวของผู้สูงอายุ

นางบุญเหลือไม่เคยคิดว่าตนเองถูกทอดทิ้งเพราะรู้ว่าลูกหลานต้องทำมาหากินและไม่เคยคิดว่าตนเป็นภาระสำหรับลูกหลาน เพราะตนมักจะช่วยเหลือและทำประโยชน์ให้กับครอบครัวเสมอ ภายในครอบครัวมีลูกหลานดูแลปรนนิบัติเป็นอย่างดีทั้งตนก็ยังมิพบทบาทดูแลหุงข้าวหาปลาไว้ให้ลูกหลานรู้จักวางตัวเป็นร่มโพธิ์ร่มไทรให้ลูกหลานได้อย่างเหมาะสมชีวิตอยู่กับบุตรหลานที่ดีที่สุด เวลาโกรธบุตรก็มีความคิดเหมือนกันว่าจะไปเข้ารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชรา เพราะมีคนดูแล มีคนหาให้รับประทาน ทำไมไหวก็มีกิน แต่ถ้าจะให้ไปเข้ารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชราจริง ๆ ไม่ไปเพราะบุตรหลานอาจถูกกล่าวหาไม่เลี้ยงดูบุพการีได้ ทุกวันนี้พึ่งพอใจการบริการของรัฐในรูปของศูนย์บริการทางสังคมผู้สูงอายุเป็นอย่างมาก

ครอบครัวกรณีศึกษาที่ 8

1. ประวัติส่วนตัว

นางช่อนกลีน เพศหญิง อายุ 38 ปี มีอาชีพรับจ้าง 4,500 บาท ต่อเดือน สถานภาพสมรส มีบุตร 2 คน ระดับการศึกษาประถมศึกษา นางช่อนกลีน และสามีเป็นผู้หารายได้หลักมาจุนเจือครอบครัวเลี้ยงดูมารดาและบุตรอีก 2 คน รายได้เพียงพอตามอัตภาพ มารดาไม่ได้ปฏิบัติตนเป็นภาระจึงไม่หนักใจ ชีวิตครอบครัวมีความสุขกันทุกคน นางช่อนกลีน กล่าวว่า “มารดาเป็นคนน่ารักชอบร้องรำ ร่าเริง สนุกสนาน เมื่อไปร่วมกิจกรรมของผู้สูงอายุ ก็มักจะกลับมาเล่าให้ลูกหลานฟังอยู่บ่อยๆ เห็นมารดามีความสุขก็ดีใจ “

2. ที่อยู่อาศัย

เป็นบ้านปูนปลูกติดพื้น พื้นบ้านเทพูนมีห้องแบ่งเป็นสัดส่วน หลังคามุงกระเบื้อง นอกบ้านเป็นชานนั่งเล่นได้

กรณีศึกษา 9 นางนิต

1. ข้อมูลทั่วไป

นางนิต เพศหญิง อายุ 85 ปี รูปร่างผอมตัวเล็ก ใบหน้ารูปไข่ สีผิวดำแดง ไร้ผมยาวเกล้า มวย ท่าทางเรียบร้อย พุดจาสุภาพ ได้ตอบชัดเจน สถานภาพสมรส ไม่มีบุตรของตนเองได้รับเอา บุตรสาวซึ่งมีคนมาให้เป็นบุตรบุญธรรม 1 คน ไม่ได้รับการศึกษาไม่ได้ประกอบอาชีพ แต่มีรายได้ จากมูลนิธิสถานสงเคราะห์คนชรา ช่วยเหลือจุนเจือเดือนละ 2,000 บาท พร้อมข้าวสาร อาหารแห้ง อาศัยอยู่กับสามี ชื่อ นายโถม โดยเลี้ยงดูบุตรสาวบุญธรรมที่พิการทางสมองและเป็นใบ้ 1 คน ครอบครัวมีฐานะยากจนแต่ก็ยังชีพอยู่ได้ด้วยการช่วยเหลือจากคนในชุมชนส่วนนายโถม สามี ก็เก็บผักขายได้เงินมาจุนเจือครอบครัวบ้างเดือนละประมาณ 400 บาท นางนิต กล่าวว่า "รู้สึกพอใจกับสภาพที่เป็นอยู่ เพราะมีสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุงมาให้ความช่วยเหลือทุกเดือน อีกทั้งคนในชุมชนก็ให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี ข้าวสารและอาหารอื่นไม่ต้องซื้อเลย เพราะได้รับ จากบุคคลอื่นตลอด การที่จะไปอยู่ที่สถานสงเคราะห์คนชราฯ นั้นไม่เคยคิด ถ้าในชุมชนมีกิจกรรม ผู้สูงอายุก็จะไปร่วมกิจกรรมด้วย "

2. ที่อยู่อาศัย

ลักษณะบ้านเป็นบ้านไม้หน้าเศษไม้และแผ่นสังกะสีเก่า ๆ มาตีปะผุเป็นตัวบ้าน เป็นบ้านยก พื้นสูงมีบันไดชั้นเล็ก ๆ หลังคาบ้านมุงสังกะสี และมีพลาตติกคลุมเป็นบางส่วน บ้านที่ปลูกอาศัย ปลูกบนพื้นที่ที่ดินของแพทย์ประจำตำบล ให้ใช้พื้นที่อยู่อาศัยและปลูกผักได้

3. การตัดสินใจอยู่กับครอบครัวของผู้สูงอายุ

นางนิตไม่เคยรู้สึกเดียวดาย เพราะไปไหนจะไปด้วยกันตลอด คิดแต่ว่าตอนตายใครจะ ช่วยเรา นางนิตรู้สึกที่ทำให้สามีลำบาก แต่ชีวิตก็รู้สึกมีความสุขอบอุ่นดีพอใจกับสภาพความเป็น อยู่ไม่สามารถ เรียกร้องหรือพึ่งพิงใครได้ต้องพึ่งพิงตนเองต่างคนต่างช่วยเหลือพึ่งพากันไม่เคย ทะเลาะกัน ถึงแม้จะยากจน แต่ก็ได้รับการดูแลช่วยเหลือจากคนในชุมชน และหน่วยงานองค์กร ของรัฐบาลคือสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุงที่ช่วยเหลืออาหารแห้ง ข้าวสารทุกเดือน พร้อมกับเงิน 2,000 บาท เป็นประจำทุกเดือน แต่ถ้าจะให้เข้าไปอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรา นั้น ไม่ไป เพราะชีวิตอยู่ตามอัธยาศัยมีความสุขดีอยู่แล้วไม่หวังอะไรมากมาย ขอเพียงรัฐให้ความช่วยเหลือเท่านั้นก็เพียงพอ

ครอบครัวกรณีศึกษาที่ 9

1. ประวัติส่วนตัว

นายโถม เพศชาย อายุ 84 ปี รูปร่างผอมบาง ใบหน้ารูปไข่ สีผิวคล้ำ ทำทางสภาพเรียบ ร้อยและยิ้มแย้มตลอดเวลา สถานภาพสมรส ไม่มีบุตร ได้ขอบุตรสาวมาเลี้ยง 1 คน พิการทาง สมองและเป็นไประดับการศึกษาประถมศึกษา มีอาชีพเก็บผักขาย ได้เดือนละประมาณ 400 บาท นายโถม เป็นสามีของนางนิต ภายในบ้านอยู่ด้วยกัน 3 คน ครอบครัวได้รับการช่วยเหลือจาก ชุมชน และหน่วยงานของรัฐบาลคือสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง นายโถม กล่าวว่า "ตนเองและภรรยา มักจะไปไหนไปด้วยกันเสมอ และจะไปร่วมกิจกรรมในชุมชนบ่อยๆ ถึงแม้จะยากจน แต่ก็ดำรงชีพอย่างมีความสุข ตามอัตภาพ"

2. ที่อยู่อาศัย

ลักษณะบ้านเป็นบ้านไม้ สร้างขึ้นเองตามแต่จะหาวัสดุได้ บ้านใช้เศษไม้มีปะจุเป็นตัวบ้าน ตัวบ้านยกพื้นสูง ปลูกอยู่ในที่ดีของแพทย์ประจำตำบล สภาพที่พบเห็นมีหมอน มุ้งเก่า ๆ และที่นอนเก่า ๆ บ้านคับแคบมาก และอุดอู้

กรณีศึกษาที่ 10 นางจัน

1. ประวัติส่วนตัว

นางจัน เพศหญิง อายุ 71 ปี รูปร่างท้วม ใบหน้ากลม ไร้ผมยาว ไม่ค่อยพูด ทำทางเรียบ ร้อย พูดจาโต้ตอบชัดเจน แต่เป็นคนพูดน้อย สถานภาพหม้าย (คู่สมรสถึงแก่กรรม) มีบุตร 10 คน เป็นชาย 2 คน หญิง 8 คน บุตรถึงแก่กรรมไปแล้ว 2 คน เหลือ 8 คน ไม่ได้รับการศึกษาไม่ได้ ประกอบอาชีพ แต่มีรายได้จากบุตรหลานเดือนละ 1,000 บาท มีสุขภาพไม่แข็งแรง เจ็บป่วยมีโรคประจำตัวคือโรคความดันโลหิตสูง นางจัน อาศัยอยู่กับบุตรสาว 2 คน บุตรสาวคนโตมีอาชีพชุด หอยเสียบขาย ส่วนบุตรสาวคนสุดท้ายต้องมีอาการทางสมอง ไม่ชอบพูดจา กับใคร ส่วนบุตรคนอื่น ๆ ต่างแยกย้ายไปมีครอบครัว แต่ก็มาจุนเจือบ้างเป็นบ้างครั้ง นางจัน กล่าวว่า บุตรจะเป็นผู้ให้การช่วยเหลือในทุกๆ ด้านจึงไม่เดือดร้อนสามารถใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุข"

2. ที่อยู่อาศัย

เป็นบ้านไม้ยกพื้นสูงหลังคามุงกระเบื้องมีห้องนอน 2 ห้อง แล้วห้องโถงเปิดโล่ง ระเบียง บ้านใช้สำหรับปรุงอาหาร ลานบ้านสะอาดและมีบริเวณกว้าง

3. การตัดสินใจอยู่กับครอบครัวของผู้สูงอายุ

นางจัน ไม่เคยรู้สึกที่ถูกทอดทิ้งให้เดียวดายเพราะมีบุตรดูแลอยู่ตลอดเวลา บุตรดูแลเอาใจใส่ดี รักและห่วงใยมารดาตลอด ชีวิตทุกวันมีความสุขดี เงินที่บุตรให้ใช้นั้น พยายามใช้จ่ายอย่างประหยัด อยู่กับบุตรรู้สึกอบอุ่นดีมีความสุข ปลอดภัย จะให้ไปขอความช่วยเหลือโดยเข้าไปอยู่ในสถานสงเคราะห์นั้นไม่ไป อยากอยู่กับบุตรมากกว่าแต่สถานสงเคราะห์คนชราเป็นบริการที่ดีของรัฐ เหมาะกับการช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ไม่มีที่ไป ฐานะยากจน ประสบความเดือดร้อน

ครอบครัวกรณีศึกษาที่ 10

1. ประวัติส่วนตัว

น.ส.วันเพ็ญ เพศหญิง อายุ 40 ปี สถานภาพโสด ระดับการศึกษาประถมศึกษา มีอาชีพชุดหอยเสียบขายเดือนละประมาณ 6,000 บาท น.ส.วันเพ็ญ อยู่อาศัยกับมารดา และน้องสาวซึ่งมีอาการผิดปกติทางสมองเล็กน้อย น.ส.วันเพ็ญเป็นหัวหน้าครอบครัว ดูแลแม่และน้องสาว ส่วนน้องสาวจะดูแลบ้านทำงานบ้าน มารดาจะช่วยงานบ้านบ้างตามความสามารถที่พอทำได้ ครอบครัวยังได้รับการจุนเจือจากญาติพี่น้องบ้างเป็นบางครั้ง

2. ที่อยู่อาศัย

บ้านที่อาศัยอยู่เป็นบ้านไม้ ได้ทุนยกสูงมากมีบ้านญาติพี่น้องปลูกอยู่ในบริเวณพื้นที่เดียวกัน บ้านที่ปลูกอยู่ในพื้นที่ของหลวง ซึ่งเป็นพื้นที่ป่าชายเลนแต่เดิม แต่ขณะมีพื้นที่โล่งเตียน

4.3.3 สรุปข้อคิดเห็นและมุมมองโดยรวมต่อสถานสงเคราะห์คนชราของครอบครัว

ผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรabanบางละมุง

1. การบริการของรัฐในการจัดตั้งสถานสงเคราะห์คนชรานั้นดีมากสำหรับผู้สูงอายุที่ไม่มี ผู้ดูแล ถูกทอดทิ้ง ประสบปัญหาครอบครัว ไม่มีจุดหมายปลายทางในบั้นปลายชีวิต
2. เป็นที่พักของผู้สูงอายุที่ขาดที่พึ่งพิง
3. อยากให้มีต่อไป เพื่อช่วยเหลือผู้สูงอายุที่มีบุตรหลานมองไม่เห็นคุณค่าของผู้สูงอายุ
4. รู้สึกมีความสุขอบอุ่นใจมากที่สุดได้เห็นความเอาใจใส่ต่อผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา ไม่ว่าจะการเป็นอยู่หรืออาหารการกิน รู้สึกว่าดีมาก
5. เป็นบริการของรัฐที่ดี ผู้สูงอายุมาพึ่งพิงแล้วมีสภาพที่ดีขึ้น

4.3.4 สรุปข้อคิดเห็นและมุมมองโดยรวมต่อสถานสงเคราะห์คนชรา ของครอบครัว ผู้สูงอายุในพื้นที่ตำบลบางละมุง

1. จัดการบริการช่วยเหลือผู้สูงอายุได้ดีมาก
2. เป็นที่ให้ความอบอุ่นกับผู้สูงอายุที่ไม่มีจุดหมายปลายทางของชีวิตในบั้นปลายและไม่มีที่พึ่ง
3. ผู้สูงอายุที่ฐานะยากจนไม่ค่อยได้เข้าไปอยู่ ส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุฐานะค่อนข้างดีถ้าเป็นผู้สูงอายุที่ฐานะยากจนต้องไปวิ่งเต้นร้องขอ
4. เป็นแหล่งช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ถูกทอดทิ้งได้ดีมาก ทำให้มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น

4.4 ผลการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้ารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชรา

กล่าวโดยสรุปจากการศึกษา พบว่าปัจจัยหลักที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้ารับการสงเคราะห์หรือไม่เข้ารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชรา โดยระดับความสัมพันธ์ พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้ารับการสงเคราะห์ 1) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ผู้สูงอายุและครอบครัวมีฐานะยากจน รายได้ไม่เพียงพอแก่การครองชีพ มีภาระหนี้สิน 2) ปัจจัยด้านครอบครัว สัมพันธภาพระหว่างสมาชิกในครอบครัวมีความขัดแย้งระหว่างสมาชิกในครอบครัว มีภาระในการเลี้ยงดูผู้สูงอายุและเด็กหลายคนในครอบครัว 3) ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้สูงอายุ ได้แก่ ภาวะด้านสุขภาพ มีสุขภาพไม่แข็งแรงเจ็บป่วย ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองหรือประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้ และพบว่า บางครอบครัวมีคนพิการที่เป็นภาระอีกด้วย และ 4) ปัจจัยด้านการเกื้อหนุนทางสังคม พบว่า ผู้สูงอายุและครอบครัวไม่ได้รับความช่วยเหลือด้านต่างๆ จากแหล่งสนับสนุนทางสังคม อาทิ ครอบครัวขาดการดูแลเอาใจใส่ ขาดผู้อุปการะชุมชนไม่เข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลและช่วยเหลือผู้สูงอายุหรือครอบครัวที่ประสบปัญหา เป็นต้น

ปัจจัยที่ส่งผลให้ผู้สูงอายุอยู่กับครอบครัว ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ พบว่า ครอบครัวผู้สูงอายุมีรายได้พอเพียงสามารถเลี้ยงดูผู้สูงอายุ และสมาชิกในครอบครัวได้ 2) ปัจจัยด้านผู้สูงอายุ พบว่า ผู้สูงอายุมีบทบาทสำคัญในครอบครัว เช่น เลี้ยงดูบุตรหลาน และสามารถหารายได้มาจุนเจือครอบครัว เป็นต้น 3) ปัจจัยด้านการเกื้อหนุนทางสังคม พบว่า ผู้สูงอายุที่อยู่กับครอบครัวได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว ชุมชน และสวัสดิการของรัฐ เช่น โครงการ 30 บาทรักษาทุกโรค การให้บริการผู้สูงอายุของชมรมผู้สูงอายุ ทำให้ผู้สูงอายุลดภาระด้านต่างๆ

เช่น ค่ารักษาพยาบาล การช่วยเหลือด้านเงิน และสิ่งของจำเป็นในการยังชีพ ซึ่งส่งผลให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น (แผนภูมิที่ 4.1)

แผนภูมิที่ 4.1
ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจส่งผู้สูงอายุ
เข้ารับการสงเคราะห์

